

Úradný vestník

Európskej únie

L 77

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 57

15. marca 2014

Obsah

I *Legislatívne akty*

NARIADENIA

★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru	1
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)	11
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva	27
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020	44
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami	77
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania pre demokraciu a ľudské práva vo svete	85
★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti	95

Cena: 7 EUR

(Pokračovanie na druhej strane)

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

II *Nelegislatívne akty*

NARIADENIA

- ★ **Nariadenie Rady (Euratom) č. 237/2014 z 13. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti 109**

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 230/2014

z 11. marca 2014,

ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Týmto nariadením sa ustanovuje jeden z nástrojov poskytovania priamej pomoci pre vonkajšie politiky Únie a nahrádza sa ním nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1717/2006 ⁽²⁾, ktorého platnosť uplynula 31. decembra 2013.
- (2) Medzi hlavné ciele vonkajšej činnosti Únie, ako sa stanovujú okrem iného v článku 21 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ), patrí zachovanie mieru, predchádzanie konfliktom, posilnenie medzinárodnej bezpečnosti a pomoc obyvateľom, krajinám a regiónom postihnutým prírodnými katastrofami alebo katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou. Krízy a konflikty ohrozujúce krajiny a regióny spolu s ďalšími javmi, ako sú napríklad terorizmus, organizovaná trestná činnosť, rodovo motivované násilie, zmena klímy, výzvy v oblasti kybernetickej bezpečnosti a bezpečnostné hrozby vyvolávané prírodnými katastrofami predstavujú riziko pre stabilitu a bezpečnosť. V záujme účinného a včasného riešenia uvedených problémov sú potrebné osobitné finančné zdroje a finančné nástroje, ktoré môžu doplniť fungovanie humanitárnej pomoci a nástrojov dlhodobej spolupráce.

- (3) Európska rada vo svojich záveroch z 15. a 16. júna 2001 schválila program Únie na predchádzanie násilným konfliktom, v ktorom sa zdôrazňuje politický záväzok Únie pokračovať v predchádzaní konfliktom ako jeden z hlavných cieľov vonkajších vzťahov Únie, a uznáva, že nástroje rozvojovej spolupráce môžu prispievať k dosiahnutiu uvedeného cieľa. V záveroch Rady z 20. júna 2011 o predchádzaní konfliktom sa znovu potvrdila platnosť uvedeného programu ako platného politického základu pre ďalšiu činnosť Únie v oblasti predchádzania konfliktom. Rada vo svojich záveroch zo 17. novembra 2009 schválila „konceptiu posilňovania kapacít EÚ v oblasti mediácie a dialógu“.

- (4) V záveroch Rady z 19. novembra 2007 o reakcii EÚ na nestabilné situácie a záveroch Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v rámci Rady tiež 19. novembra 2007, o bezpečnosti a rozvoji sa zdôraznilo, že vzťah medzi rozvojom a bezpečnosťou by mal predstavovať zdroj informácií pre stratégie a politiky Únie s cieľom prispieť k súdržnosti politík v rámci rozvoja v súlade s článkom 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a k súdržnosti vonkajšej činnosti Únie vo všeobecnosti. Rada konkrétne dospela k záveru, že do budúcej činnosti v oblasti bezpečnosti a rozvoja by sa mali zahrnúť bezpečnostné a rozvojové dôsledky zmeny klímy, otázky životného prostredia a riadenia prírodných zdrojov a migrácia.

- (5) Európska rada schválila 12. decembra 2003 európsku bezpečnostnú stratégiu a 11. decembra 2008 spoločnú analýzu správy o jej plnení. Komisia vo svojom oznámení s názvom Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: Päť krokov k bezpečnejšej Európe tiež zdôraznila význam spolupráce s tretími krajinami a regionálnymi organizáciami, najmä na účely boja proti viacnásobným hrozbám, akými sú napríklad obchodovanie s ľuďmi, obchodovanie s drogami a terorizmus.

⁽¹⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1717/2006 z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj stability (Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 1).

- (6) Komisia vo svojom oznámení s názvom K odpovedi EÚ na citlivé situácie – angažovanie sa v náročných podmienkach v záujme trvalo udržateľného rozvoja, stability a mieru uznala zásadný prínos Únie k podpore mieru a stability riešením prejavov násilia a pôvodných príčin nedostatočnej bezpečnosti a násilných konfliktov. Toto nariadenie by malo prispieť k dosiahnutiu uvedených cieľov.
- (7) Rada 8. decembra 2008 schválila komplexný prístup k vykonávaniu rezolúcií Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1325 (2000) a 1820 (2008) o ženách, mieri a bezpečnosti zo strany Únie a uznala tak úzke prepojenie medzi otázkami mieru, bezpečnosti, rozvoja a rodovej rovnosti. Únia sa neustále zasadzuje o úplné vykonávanie programu, ktorý sa pre problematiku žien, mieru a bezpečnosti stanovuje v príslušných rezolúciách Bezpečnostnej rady OSN, pričom zdôrazňuje najmä potrebu bojovať proti násiliu voči ženám počas konfliktov a podporovať účasť žien na budovaní mieru.
- (8) V strategickom rámci a akčnom pláne EÚ pre ľudské práva a demokraciu, ktoré prijala Rada 25. júna 2012, sa vyzýva na vypracovanie operačných usmernení s cieľom zabezpečiť zohľadnenie ľudských práv pri navrhovaní a vykonávaní opatrení na podporu boja proti terorizmu a zdôrazňuje, že zamedzenie mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu a dodržiavanie zásad riadneho procesu (vrátane prezumpcie nevinoty, práva na spravodlivý súdny proces a práva na obhajobu) sú prioritami Únie v súvislosti s presadzovaním ľudských práv.
- (9) Demokracia a ľudské práva zaujímajú vo vzťahoch Únie s tretími krajinami popredné miesto, a mali by sa preto považovať za zásady v rámci tohto nariadenia.
- (10) Vo vyhlásení Európskej rady z 25. marca 2004 o boji proti terorizmu sa vyzvalo na začlenenie cieľov boja proti terorizmu do programov vonkajšej pomoci. V stratégii Európskej únie na boj proti terorizmu, ktorú Rada prijala 30. novembra 2005, sa požaduje, aby sa v rámci boja proti terorizmu rozšírila spolupráca s tretími krajinami a OSN. V záveroch Rady z 23. mája 2011 o posilnení prepojení medzi vnútornými a vonkajšími aspektmi boja proti terorizmu sa požadovalo posilnenie kapacít príslušných orgánov zapojených do boja proti terorizmu v tretích krajinách pri strategickom programovaní nástroja stability, ktorý bol zriadený nariadením (ES) č. 1717/2006.
- (11) Nariadenie (ES) č. 1717/2006 sa prijalo s cieľom umožniť Únii konzistentne a integrovane reagovať na krízové situácie a situácie vznikajúcej krízy, riešiť konkrétne globálne a nadregionálne bezpečnostné hrozby a zlepšiť pripravenosť na krízy. Cieľom tohto nariadenia je zaviesť zrevidovaný nástroj, vychádzajúc zo skúseností s nariadením (ES) č. 1717/2006, s cieľom zvýšiť účinnosť a súdržnosť činnosti Únie v oblasti reakcie na krízu, predchádzania konfliktom, budovania mieru a pripravenosti na krízu pri riešení bezpečnostných hrozieb a výziev.
- (12) Opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia by sa mali usilovať o dosiahnutie cieľov stanovených v článku 21 Zmluvy o EÚ a článkoch 208 a 212 ZFEÚ. Uvedené opatrenia môžu dopĺňať opatrenia prijaté Úniou v rámci cieľov spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky v zmysle hlavy V Zmluvy o EÚ a opatrenia prijaté v rámci piatej časti ZFEÚ, pričom by s nimi mali byť v súlade. Rada a Komisia by mali spolupracovať pri zabezpečení takéhoto súladu, a to každá v rámci svojich príslušných právomocí.
- (13) Toto nariadenie by malo byť v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa organizácie a fungovania Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“) ustanovenej rozhodnutím Rady 2010/427/EÚ⁽¹⁾. Vo vyhlásení vysokej predstaviteľky o politickej zodpovednosti z roku 2010 sa potvrdili zásady dialógu, konzultácie, poskytovania informácií a podávania správ vo vzťahu k Európskemu parlamentu.
- (14) Komisia a ESVČ by si podľa potreby mali pravidelne a často vymieňať názory a informácie s Európskym parlamentom. Okrem toho v súlade s príslušnými medziinštitucionálnymi dohodami týkajúcimi sa tejto záležitosti má Európsky parlament získať prístup k dokumentom, aby bol možný výkon kontrolnej právomoci podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽²⁾ informovaným spôsobom.
- (15) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre financovanie vonkajšej činnosti sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014⁽³⁾.
-
- ⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).
- ⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).
- ⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

(16) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o programovanie a vykonávanie opatrení. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č 182/2011.

(17) Vzhľadom na povahu takých vykonávacích aktov, najmä ich politicky orientovanú povahu a vplyv na rozpočet, by sa mal v zásade pri ich prijímaní uplatňovať postup preskúmania, s výnimkou prípadu opatrení s malým finančným rozsahom.

(18) Komisia by mala bezodkladne prijať uplatniteľné vykonávacie akty vtedy, keď si to vyžadujú vážne a naliehavé dôvody v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa potreby rýchlej reakcie Únie.

(19) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi týmto nástrojom, ďalšími nástrojmi Únie pre financovanie vonkajšej činnosti a ďalšími politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov pre financovanie vonkajšej činnosti.

(20) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(21) Týmto nariadením sa na celú dobu jeho platnosti stanovuje finančné krytie, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú hodnotu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení⁽¹⁾ pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu.

(22) Je vhodné zosúladiť dobu platnosti tohto nariadenia s dobou platnosti nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽²⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj (ďalej len „nástroj na podporu stability a mieru“), ktorým sa v období rokov 2014 až 2020 poskytuje priama podpora vonkajším politikám Únie zvýšením účinnosti a súdržnosti opatrení Únie v oblasti reakcie na krízu, predchádzania konfliktom, budovania mieru a pripravenosti na krízy, a pri riešení globálnych a nadregionálnych hrozieb.

2. Únia prijíma opatrenia v oblasti rozvojovej spolupráce, ako aj opatrenia v oblasti finančnej, hospodárskej a technickej spolupráce s tretími krajinami, regionálnymi a medzinárodnými organizáciami a ďalšími štátnymi aktérmi a aktérmi občianskej spoločnosti na základe podmienok stanovených v tomto nariadení.

3. Na účely tohto nariadenia pojem „aktéri občianskej spoločnosti“ zahŕňa mimovládne organizácie, organizácie zastupujúce domorodé obyvateľstvo, miestne občianske skupiny a profesijné združenia, družstvá, odborové zväzy, organizácie zastupujúce hospodárske a sociálne záujmy, miestne organizácie (vrátane sietí), ktoré pôsobia v oblasti decentralizovanej regionálnej spolupráce a integrácie, organizácie spotrebiteľov, organizácie žien a mládeže, školiace, kultúrne, výskumné a vedecké organizácie, univerzity, cirkvi a náboženské združenia a komunity, médiá a všetky mimovládne združenia a súkromné a verejné nadácie, pri ktorých existuje predpoklad, že prispievajú k rozvoju alebo vonkajšiemu rozmeru vnútorných politík. Ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia, môžu sa financovať aj iné orgány alebo aktéri neuvedení v tomto odseku.

4. Osobitnými cieľmi tohto nariadenia sú:

a) rýchlo prispievať k stabilite v krízovej situácii alebo v situácii vznikajúcej krízy prostredníctvom efektívnej reakcie navrhutej s cieľom prispieť k zachovaniu, vytvoreniu alebo obnoveniu podmienok potrebných na riadne vykonávanie vonkajších politík a akcií Únie v súlade s článkom 21 Zmluvy o EÚ;

b) prispievať k predchádzaniu konfliktom a zabezpečovaniu kapacity a pripravenosti na riešenie situácie pred vypuknutím krízy a po jej ukončení a budovanie mieru; a

c) reagovať na osobitné globálne a nadregionálne hrozby pre mier, medzinárodnú bezpečnosť a stabilitu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

Článok 2

HLAVA II

Zosúladenie a komplementárnosť pomoci poskytovanej Úniou

1. Komisia zabezpečí, aby opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia boli v súlade s celkovým strategickým politickým rámcom Únie pre partnerské krajiny a predovšetkým s cieľmi opatrení uvedených v odseku 2, ako aj s ďalšími príslušnými opatreniami Únie.

2. Opatreniami prijatými podľa tohto nariadenia sa môžu dopĺňať opatrenia prijaté podľa hlavy V Zmluvy o EÚ a piatej časti ZFEÚ. Opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia musia náležite zohľadňovať stanoviská Európskeho parlamentu.

3. Pomoc Únie poskytovaná podľa tohto nariadenia dopĺňa pomoc poskytovanú na základe nástrojov vonkajšej pomoci Únie, poskytuje sa len vtedy, ak sa uvedenými nástrojmi nemôže zabezpečiť primeraná a účinná reakcia, pričom sa plánuje a realizuje tak, aby bola podľa potreby zaistená kontinuita činností na základe uvedených nástrojov.

4. Podľa možnosti sa zahrnú tieto prierezové témy, a to aj do programovania:

- a) podpora demokracie a dobrej správy;
- b) ľudské práva a humanitárne právo vrátane práv detí a práv domorodých obyvateľov;
- c) nediskriminácia;
- d) rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien;
- e) predchádzanie konfliktom; a
- f) zmena klímy.

5. Činnosti spadajúce do pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 1257/96 ⁽¹⁾ a rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ ⁽²⁾, ktoré sú oprávnené na financovanie podľa uvedených aktov, sa nesmú financovať podľa tohto nariadenia.

6. Komisia s cieľom posilniť účinnosť a komplementárnosť opatrení pomoci Únie a vnútroštátnych opatrení pomoci a v záujme predchádzania dvojitému financovaniu podporuje úzku koordináciu medzi činnosťami Únie a činnosťami členských štátov, a to na úrovni rozhodovania, ako aj na mieste ich vykonávania. Na tento účel členské štáty a Komisia využívajú systém výmeny informácií. Komisia môže prijímať iniciatívy na podporu takejto koordinácie. Okrem toho Komisia zabezpečuje koordináciu a spoluprácu s multilaterálnymi, regionálnymi a subregionálnymi organizáciami a ďalšími darcami.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci (Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1).

⁽²⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

TYPY POMOCI ÚNIE

Článok 3

Pomoc pri reakcii na krízové situácie alebo na situácie vznikajúcej krízy v záujme predchádzania konfliktom

1. Únia poskytuje technickú a finančnú pomoc na dosiahnutie osobitných cieľov stanovených v článku 1 ods. 4 písm. a) v reakcii na tieto výnimočné a nepredvídané situácie:

- a) naliehavé situácie, krízové situácie alebo situácie vznikajúcej krízy;
- b) situácie predstavujúce hrozbu pre demokraciu, verejný poriadok, ochranu ľudských práv a základných slobôd, či bezpečnosť a ochranu osôb, osobitne osôb vystavených rodovo motivovanému násiliu v nestabilných situáciách; alebo
- c) situácie, ktoré by mohli prerásť do ozbrojeného konfliktu alebo vážne destabilizovať danú tretiu krajinu alebo krajiny.

Takáto pomoc môže tiež riešiť situácie, keď Únia využila doložku o podstatných prvkoch medzinárodných dohôd s cieľom čiastočne alebo úplne pozastaviť spoluprácu s tretími krajinami.

2. Technická a finančná pomoc uvedená v odseku 1 sa môže vzťahovať na:

- a) podporu úsilia medzinárodných a regionálnych organizácií, štátnych aktérov a aktérov občianskej spoločnosti pri vytváraní dôvery, sprostredkovaní, dialógu a zmierení prostredníctvom poskytovania technickej a logistickej pomoci;
- b) podporu vykonávania rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN o ženách, mieri a bezpečnosti, a to najmä v nestabilných a konfliktných krajinách a v krajinách po skončení konfliktu;
- c) podporu vytvárania a fungovania dočasných správ stanovených v súlade s medzinárodným právom;
- d) podporu rozvoja demokratických, pluralitných štátnych inštitúcií vrátane opatrení na posilnenie úlohy žien v takýchto inštitúciách, účinnej civilnej správy a civilného dohľadu nad bezpečnostným systémom, ako aj opatrení na posilnenie kapacity orgánov presadzovania práva a justičných orgánov zapojených do boja proti terorizmu, organizovanej trestnej činnosti a všetkým formám nezákonného obchodovania;

- e) podporu medzinárodných trestných súdov a vnútroštátnych súdov ad hoc, komisií pre pravdu a zmierenie a mechanizmov na právne urovnanie žalôb týkajúcich sa ľudských práv a na presadzovanie a rozhodovanie o majetkových právach stanovených v súlade s medzinárodnými normami pre oblasť ľudských práv a právny štát;
- f) podporu opatrení potrebných na začatie obnovy a rekonštrukcie kľúčovej infraštruktúry, obydlií, verejných budov a hospodárskych aktív a základných výrobných kapacít a ďalších opatrení na obnovenie hospodárskej činnosti, tvorbu pracovných miest a vytvorenie minimálnych podmienok potrebných pre udržateľný sociálny rozvoj;
- g) podporu civilných opatrení týkajúcich sa demobilizácie a reintegrácie bývalých účastníkov bojov a ich rodín do občianskej spoločnosti, a prípadne aj ich repatriácie, ako aj opatrení na riešenie situácie detských vojakov a žien zúčastňujúcich sa na bojoch;
- h) podporu opatrení na zmiernenie sociálneho vplyvu reštrukturalizácie ozbrojených síl;
- i) podporu opatrení, v rámci politik spolupráce Únie a ich cieľov, zameraných na riešenie sociálno-ekonomických dôsledkov násilných mín, nevybuchnutej munície alebo pozostatkov výbušného vojenského materiálu z vojny na civilné obyvateľstvo; činnosti financované na základe tohto nariadenia môžu okrem iného zahŕňať školenia o rizikách, detekciu a zneškodňovanie mín a s tým spojenú likvidáciu zásob;
- j) podporu opatrení, v rámci politik spolupráce Únie a ich cieľov, zameraných na boj proti nezákonnému používaniu a prístupu k strelným zbraňam, ručným a ľahkým zbraňam;
- k) podporu opatrení na zabezpečenie primeraného splnenia osobitných potrieb žien a detí v krízových situáciách a počas konfliktov vrátane ich vystavenia rodovo motivovanému násiliu;
- l) podporu rehabilitácie a opätovného začlenenia obetí ozbrojených konfliktov vrátane opatrení na riešenie osobitných potrieb žien a detí;
- m) podporu opatrení na podporu a ochranu dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, demokracie a právneho štátu a príslušných medzinárodných nástrojov;
- n) podporu sociálno-ekonomických opatrení v záujme presadzovania rovnoprávného prístupu k prírodným zdrojom v krízovej situácii alebo v situácii vznikajúcej krízy vrátane budovania mieru a k ich transparentnému riadeniu;
- o) podporu opatrení na riešenie možných dôsledkov náhleho presunu obyvateľstva s významom pre politickú a bezpečnostnú situáciu vrátane opatrení na riešenie potrieb komunít hostiteľskej krajiny v krízovej situácii alebo v situácii vznikajúcej krízy vrátane budovania mieru;
- p) podporu opatrení v záujme propagácie rozvoja a organizácie občianskej spoločnosti a jej účasti na politickom procese vrátane opatrení na posilnenie úlohy žien v tomto procese a opatrení na podporu nezávislých, pluralitných a profesionálnych médií;
- q) podporu opatrení pri reakcii na prírodné katastrofy alebo katastrofy spôsobené ľudskou činnosťou, ktoré ohrozujú stabilitu, a na hrozby pre verejné zdravie spojené s pandémiami v prípade absencie alebo ako doplnok humanitárnej pomoci Únie a pomoci v oblasti civilnej ochrany.
3. V situáciách uvedených v odseku 1 tohto článku môže Únia poskytnúť aj technickú a finančnú pomoc, ktorá nie je výslovne zahrnutá v odseku 2 tohto článku. Takáto pomoc sa obmedzuje na opatrenia výnimočnej pomoci uvedené v článku 7 ods. 2, ktoré spĺňajú všetky tieto podmienky:
- a) spadajú do všeobecného rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a osobitných cieľov stanovených v článku 1 ods. 4 písm. a);
- b) majú obmedzenú dĺžku trvania na obdobie stanovené v článku 7 ods. 2;
- c) za normálnych okolností by boli oprávnené v rámci iných nástrojov Únie na vonkajšiu pomoc alebo ďalších zložiek tohto nariadenia, ale kvôli potrebe rýchlej reakcie na situáciu by mali byť riešené v rámci opatrení pre krízové situácie alebo situácie vznikajúcej krízy.

Článok 4

Pomoc na účely predchádzania konfliktom, budovania mieru a pripravenosti na krízy

1. Únia poskytuje technickú a finančnú pomoc na dosiahnutie osobitných cieľov stanovených v článku 1 ods. 4 písm. b). Takáto pomoc zahŕňa podporu opatrení zameraných na budovanie a posilnenie schopnosti Únie a jej partnerov predchádzať konfliktom, budovať mier a riešiť predkrízové potreby a potreby po skončení krízy v úzkej koordinácii s OSN a ďalšími medzinárodnými, regionálnymi a subregionálnymi organizáciami a štátnymi aktérmi a aktérmi občianskej spoločnosti pri ich úsilí o:

- a) podporu včasného varovania a analýzy rizík konfliktu pri tvorbe politik a vykonávaní politik;
- b) uľahčenie a budovanie kapacít v oblasti budovania dôvery, mediácie, dialógu a zmierovania s osobitným zreteľom na vznikajúce napätia medzi komunitami;

- c) posilnenie kapacít v záujme účasti na civilných stabilizačných misiách a ich nasadzovania;
- d) zlepšenie obnovy po skončení konfliktov a po katastrofách s významom pre politickú a bezpečnostnú situáciu;
- e) obmedzovanie využívania prírodných zdrojov na financovanie konfliktov a podporu dodržiavania podmienok iniciatív ako je certifikačná schéma Kimberleyského procesu, najmä pokiaľ ide o zavádzanie účinných domácich kontrol produkcie a obchodu s prírodnými zdrojmi, zainteresovanými stranami.

2. Opatrenia podľa tohto článku:

- a) zahŕňajú prenos know-how, výmenu informácií a najlepších postupov, posúdenie rizík alebo hrozieb, výskum a analýzu, systémy včasného varovania, odborné školenia a poskytovanie služieb;
- b) prispievajú k ďalšiemu rozvoju štruktúrovaného dialógu o otázkach budovania mieru;
- c) môžu zahŕňať technickú a finančnú pomoc na vykonávanie činností na podporu budovania mieru a štátu.

Článok 5

Pomoc pri riešení globálnych a nadregionálnych hrozieb a vznikajúcich hrozieb

1. Únia poskytuje technickú a finančnú pomoc na dosiahnutie osobitných cieľov stanovených v článku 1 ods. 4 písm. c) v týchto oblastiach:

- a) ohrozenie verejného poriadku, bezpečnosti a ochrany jednotlivcov, kritickej infraštruktúry a verejného zdravia;
- b) zmiernenie rizík a pripravenosť na ne, či už ide o riziká úmyselného, náhodného alebo prírodného pôvodu, týkajúce sa chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov alebo látok.

2. Pomoc, pokiaľ ide o oblasti uvedené v odseku 1 písm. a), pokrýva podporu pre opatrenia zamerané na:

- a) posilnenie kapacity orgánov presadzovania práva a justičných a civilných orgánov zapojených do boja proti terorizmu, boja proti organizovanej trestnej činnosti vrátane počítačovej kriminality a všetkým formám nezákonného obchodovania, ako aj do účinnej kontroly nezákonného obchodu a tranzitu;
- b) riešenie hrozieb týkajúcich sa kritickej infraštruktúry, ktorá môže zahŕňať medzinárodnú dopravu vrátane osobnej a nákladnej dopravy, energetických operácií a distribúcie energie a elektronických informácií a komunikačných sietí. Takéto opatrenia kladú osobitný dôraz na nadregionálnu spoluprácu a uplatňovanie medzinárodných noriem v oblastiach informovanosti o rizikách, analýzy zraniteľnosti, pripravenosti na núdzové situácie, výstrahy a zvládania následkov;

- c) zaistenie primeranej reakcie na závažné hrozby pre verejné zdravie vrátane náhlych epidémií s možným nadnárodným dosahom;

- d) riešenie globálnych a nadregionálnych účinkov zmeny klímy s možným destabilizujúcim vplyvom na mier a bezpečnosť.

3. Pokiaľ ide o opatrenia uvedené v odseku 2 písm. a):

- a) prioritou je nadregionálna spolupráca zahŕňajúca dve alebo viac tretích krajín, ktoré prejavili jasnú politickú vôľu riešiť vznikajúce problémy. Spolupráca v boji proti terorizmu sa môže uskutočňovať taktiež s jednotlivými krajinami, regiónmi alebo medzinárodnými, regionálnymi a subregionálnymi organizáciami;

- b) dôraz kladú predovšetkým na dobrú správu vecí verejných a sú v súlade s medzinárodným právom;

- c) v súvislosti s pomocou orgánom zapojeným do boja proti terorizmu, prioritou sú podporné opatrenia v oblasti rozvoja a posilnenia právnych predpisov týkajúcich sa boja proti terorizmu, vykonávanie a prax v oblasti finančného práva, colných predpisov a imigračného práva, rozvoj postupov presadzovania práva, ktoré spĺňajú najprísnejšie medzinárodné normy a sú v súlade s medzinárodným právom, posilnenie demokratickej kontroly a mechanizmov inštitucionálneho dohľadu a prevencia násilného radikalizmu;

- d) v súvislosti s pomocou týkajúcou sa problematiky drog, osobitná pozornosť sa venuje medzinárodnej spolupráci, ktorej cieľom je podporiť najlepšie postupy týkajúce sa zníženia dopytu, výroby a spôsobených škôd.

4. Pomoc v oblastiach uvedených v odseku 1 písm. b) pokrýva podporu pre opatrenia zamerané na:

- a) podporu civilných výskumných činností ako alternatív k výskumu v oblasti obrany;

- b) posilnenie bezpečnostných postupov týkajúcich sa civilných zariadení, kde sa skladujú citlivé chemické, biologické, rádiologické a jadrové materiály alebo látky, alebo kde sa takéto materiály alebo látky používajú v rámci civilných výskumných programov;

- c) podporu, v rámci politik spolupráce Únie a ich cieľov, vybudovania civilnej infraštruktúry a vypracovania príslušných civilných štúdií, ktoré sú potrebné pre demontáž, obnovu alebo zmenu spôsobu využívania zbrojných zariadení a lokalít, ak sa o nich vyhlásilo, že už nepatria do obranného programu;

- d) posilnenie kapacity príslušných civilných orgánov, ktoré sa zúčastňujú na rozvoji a výkone účinnej kontroly nezákonného obchodovania s chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými materiálmi alebo látkami (vrátane vyba-venia na ich výrobu alebo dodanie);

- e) vytváranie právneho rámca a inštitucionálnych kapacít na zavedenie a výkon účinných kontrol vývozu položiek s dvojakým použitím vrátane opatrení regionálnej spolupráce;
- f) vypracovanie účinných opatrení v oblasti civilnej pripravenosti na katastrofy, núdzového plánovania, reakcie na krízu a kapacít pre nápravné opatrenia.

HLAVA III

PROGRAMOVANIE A VYKONÁVANIE

Článok 6

Všeobecný rámec

Pomoc Únie sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014 prostredníctvom:

- a) opatrení výnimočnej pomoci a programov dočasnej reakcie uvedených v článku 7;
- b) tematických strategických dokumentov a viacročných orientačných programov uvedených v článku 8;
- c) ročných akčných programov, jednotlivých opatrení a osobitných opatrení;
- d) podporných opatrení.

Článok 7

Opatrenia výnimočnej pomoci a programy dočasnej reakcie

1. Pomoc Únie podľa článku 3 sa poskytuje prostredníctvom opatrení výnimočnej pomoci a programov dočasnej reakcie.

2. V situáciách uvedených v článku 3 ods. 1 Komisia môže prijať opatrenia výnimočnej pomoci, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v článku 3 ods. 3. Takéto opatrenie výnimočnej pomoci môže trvať najviac 18 mesiacov a v prípade objektívnych a nepredvídaných prekážok pri jeho vykonávaní sa môže predĺžiť dvakrát o ďalších najviac šesť mesiacov, a to celkovo maximálne na 30 mesiacov pod podmienkou, že sa nezvýši finančná suma opatrenia.

V prípade dlhodobých krízových situácií a konfliktov môže Komisia prijať druhé opatrenie výnimočnej pomoci s dĺžkou trvania až 18 mesiacov.

Dĺžka trvania opatrenia výnimočnej pomoci uvedeného v prvom pododseku v kombinácii s dĺžkou trvania opatrenia uvedeného v druhom pododseku nesmie prekročiť 36 mesiacov.

3. Ak sú náklady na opatrenie výnimočnej pomoci vyššie ako 20 000 000 EUR, opatrenie sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

4. Pred prijatím alebo predĺžením opatrenia výnimočnej pomoci s nákladmi do výšky 20 000 000 EUR Komisia informuje Radu o jeho povahe a cieľoch a plánovaných finančných sumách. Komisia taktiež informuje Radu pred uskutočnením významných a podstatných zmien týkajúcich sa už prijatých opatrení výnimočnej pomoci. Komisia pri plánovaní a následnom vykonávaní týchto opatrení zohľadňuje príslušný politický prístup Rady v záujme súladu vonkajšej činnosti Únie.

5. Čo najskôr po prijatí opatrenia výnimočnej pomoci a v každom prípade do troch mesiacov od jeho prijatia podá Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej poskytne prehľad o povahe, kontexte a zdôvodnení prijatého opatrenia vrátane komplementárnosti uvedeného opatrenia s prebiehajúcimi a plánovanými reakciami Únie.

6. Komisia môže v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 prijať programy dočasnej reakcie na účely vytvorenia alebo obnovenia základných podmienok potrebných na účinné vykonávanie politik Únie v oblasti vonkajšej spolupráce.

Programy dočasnej reakcie vychádzajú z opatrení výnimočnej pomoci.

7. Komisia riadne a včas informuje Európsky parlament o jej plánoch a vykonávaní pomoci Únie podľa článku 3 vrátane plánovaných finančných súm a tiež informuje Európsky parlament v prípade uskutočnenia podstatných zmien alebo predĺžení uvedenej pomoci.

Článok 8

Tematické strategické dokumenty a viacročné orientačné programy

1. Tematické strategické dokumenty tvoria všeobecný základ vykonávania pomoci podľa článkov 4 a 5. Tematické strategické dokumenty vytvárajú rámec spolupráce medzi Úniou a príslušnými partnerskými krajinami či regiónmi.

2. Pri príprave a vykonávaní tematických strategických dokumentov sa dodržiavajú zásady účinnosti pomoci, ako sú partnerstvo, koordinácia a v prípade potreby harmonizácia. Preto sú tematické strategické dokumenty v súlade s programovacími dokumentmi, ktoré boli schválené alebo prijaté v rámci iných nástrojov vonkajšej pomoci Únie, pričom ich neduplikujú.

Tematické strategické dokumenty v zásade vychádzajú z dialógu Únie alebo v prípade potreby aj príslušných členských štátov s dotknutými partnerskými krajinami alebo regiónmi, do ktorých sa zapojí aj občianska spoločnosť a regionálne a miestne orgány, aby sa zabezpečilo, že príslušné krajiny alebo regióny sa dostatočne stotožnia s procesom programovania.

Únia a členské štáty sa budú navzájom radiť v ranej fáze programovacieho postupu v záujme posilnenia súladu a komplementárnosti ich činností spolupráce.

3. Každý tematický strategický dokument je doplnený viacročným orientačným programom, v ktorom sú zhrnuté prioritné oblasti vybrané na financovanie zo strany Únie, osobitné ciele, očakávané výsledky, ukazovatele výkonnosti a harmonogram pomoci Únie.

Vo viacročnom orientačnom programe sa určia orientačné finančné prostriedky vyčlenené pre každý program, ktorý je v ňom zahrnutý, pričom sa zohľadnia potreby a konkrétne problémy dotknutých partnerských krajín alebo regiónov. Ak je to nutné, vyčlenené finančné prostriedky sa môžu uviesť vo forme rozsahu.

4. Komisia schvaľuje tematické strategické dokumenty a prijíma viacročné orientačné programy v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Tento postup sa uplatňuje taktiež pri zásadných revíziách, v dôsledku ktorých sa tematické strategické dokumenty alebo viacročné orientačné programy výrazne zmenia.

5. Postup preskúmania uvedený v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 sa neuplatňuje pri nepodstatných zmenách alebo technických úpravách tematických strategických dokumentov a viacročných orientačných programov, podľa ktorých sa prerozdedia finančné zdroje v rámci orientačných finančných prostriedkov vyčlenených na prioritnú oblasť, ani pri zvyšovaní či znižovaní sumy počiatočných vyčlenených orientačných finančných prostriedkov o najviac 20 %, ale nie viac ako je suma 10 000 000 EUR, a to pod podmienkou, že takéto zmeny alebo technické úpravy neovplyvnia prioritné oblasti a ciele stanovené v uvedených dokumentoch.

V takýchto prípadoch sa zmeny alebo technické úpravy bezodkladne oznámia Európskemu parlamentu a zástupcom členských štátov vo výbore uvedenom v článku 11.

6. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov súvisiacich s potrebou rýchlej reakcie Únie môže Komisia zmeniť tematické strategické dokumenty a viacročné orientačné programy v súlade s postupom uvedeným v článku 16 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

7. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutoční po uverejnení správy o preskúmaní v polovici trvania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery uvedenej správy.

Článok 9

Občianska spoločnosť

Vypracovanie, programovanie, vykonávanie a monitorovanie opatrení podľa tohto nariadenia sa vykonáva, ak je to možné a vhodné, v konzultácii s občianskou spoločnosťou.

Článok 10

Ľudské práva

1. Komisia zabezpečí, aby sa opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia, ktoré sa týkajú boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti, vykonávali v súlade s medzinárodným právom vrátane medzinárodného humanitárneho práva.

2. V súlade so strategickým rámcom a akčným plánom EÚ pre ľudské práva a demokraciu Komisia vypracúva operačné usmernenia s cieľom zabezpečiť zohľadnenie ľudských práv pri navrhovaní a vykonávaní opatrení uvedených v odseku 1, najmä pokiaľ ide o zamedzenie mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu a dodržiavanie zásad riadneho procesu vrátane prezumpcie neviny, práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu. Jasný ľudskoprávny rozmer obsahujú aj opatrenia zamerané na počítačovú bezpečnosť a boj proti počítačovej kriminalite.

3. Komisia starostlivo monitoruje vykonávanie opatrení uvedených v odseku 1 s cieľom zabezpečiť dodržiavanie povinností v oblasti ľudských práv. Komisia zapracuje informácie v tomto ohľade do svojich pravidelne poskytovaných správ.

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 11

Výbor

Komisii pomáha výbor (ďalej len „Výbor pre nástroj stability a mieru“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 12

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ, najmä jeho článkom 9.

Článok 13

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia na obdobie rokov 2014 až 2020 je 2 338 719 000 EUR.

2. Ročné rozpočtové prostriedky schvaľuje Európsky parlament a Rada v medziach viacročného finančného rámca.

3. Na obdobie rokov 2014 až 2020:

- a) minimálne 70 percentuálnych bodov finančného krytia sa vyčlení na opatrenia, ktoré patria pod článok 3; a
- b) deväť percentuálnych bodov finančného krytia sa vyčlení na opatrenia, ktoré patria pod článok 4.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS

Vyhlasenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru, a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 231/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Vo svojom oznámení z 29. júna 2011 s názvom „Rozpočet stratégie Európa 2020“ stanovila Komisia rámec pre nástroje Únie na financovanie vonkajšej činnosti vrátane nástroja predvstupovej pomoci (ďalej len „IPA II“).
- (2) Keďže účinnosť nariadenia Rady (ES) č. 1085/2006 ⁽⁴⁾ uplynula 31. decembra 2013 a v záujme zefektívnenia vonkajšej činnosti Únie by sa rámec na plánovanie a poskytovanie vonkajšej pomoci mal zachovať aj na obdobie rokov 2014 až 2020. Politika rozširovania Únie by mala byť aj naďalej podporená osobitným nástrojom na financovanie vonkajšej činnosti. Mala by sa preto ustanoviť IPA II.
- (3) V článku 49 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) sa ustanovuje, že každý európsky štát, ktorý dodržiava hodnoty rešpektovania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, môže požiadať o členstvo v Únii. Európsky štát, ktorý požiadal o pristúpenie k Únii, sa môže stať členom, len keď sa potvrdí, že spĺňa kritériá členstva stanovené na kodanskom zasadnutí Európskej rady v júni 1993 (ďalej len „kodanské kritériá“), a za predpokladu, že pristúpenie nebude nad rámec kapacity Únie integrovať nového člena.

Uvedené kritériá sa týkajú stability inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, dodržiavanie ľudských práv a rešpektovanie a ochranu menšín, existencie fungujúceho trhového hospodárstva, schopnosti zvládať konkurenčný tlak a trhové sily v Únii a schopnosti vziať na seba nielen práva, ale aj povinnosti vyplývajúce zo zmlúv vrátane prijatia cieľov politickej, hospodárskej a menovej únie.

- (4) Stratégia rozširovania založená na konsolidácii, podmienenosti a komunikácii spolu s kapacitou Únie integrovať nových členov naďalej tvorí základ pre obnovený konsenzus v otázke rozširovania. Prístupový proces je založený na objektívnych kritériách a uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so všetkými žiadateľskými krajinami, ktoré sa posudzujú na základe vlastných zásluh. Pokrok smerom k pristúpeniu závisí od dodržiavania hodnôt Únie zo strany jednotlivých žiadateľských krajín a ich schopnosti uskutočniť potrebné reformy na harmonizáciu ich politického, inštitucionálneho, právneho, administratívneho a hospodárskeho systému s pravidlami, normami, politikami a postupmi platnými v Únii.

- (5) Proces rozširovania posilňuje mier, demokraciu a stabilitu v Európe a umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy. Transformačný vplyv procesu rozširovania prináša v krajinách zahrnutých do procesu rozširovania ďalekosiahle politické a hospodárske reformy, z ktorých má úžitok aj Únia ako celok.

- (6) Európska rada udelila štatút kandidátskej krajiny Islandu, Čiernej Hore, bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko, Turecku a Srbsku. Potvrdila európsku perspektívu pre krajiny západného Balkánu. Bez toho, aby boli dotknuté pozície týkajúce sa štatútu alebo akýchkoľvek budúcich rozhodnutí prijatých Európskou radou alebo Radou, krajiny, ktoré požívajú výhody plynúce z takejto európskej perspektívy a ktorým sa neudelil štatút kandidátskej krajiny, sa môžu výhradne na účely tohto nariadenia považovať za potenciálnych kandidátov. Finančná pomoc podľa tohto nariadenia by sa mala udeľovať všetkým prijímateľom uvedeným v prílohe I.

- (7) Pomoc podľa tohto nariadenia by sa mala poskytovať v súlade s rámcom politiky rozširovania, ktorý vymedzila Európska rada a Rada, a pri náležitom zohľadnení oznámenia o stratégii rozširovania a správ o pokroku obsiahnutých vo výročnom balíku Komisie o rozširovaní, ako aj

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 11, 15.1.2013, s. 77.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s. 110.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82).

príslušných uznesení Európskeho parlamentu. Pomoc by sa tiež mala poskytovať v súlade s dohodami, ktoré Únia uzatvorila s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a v súlade s európskym a prístupovým partnerstvom. Pomoc by sa mala zameriavať najmä na vybraný počet politických oblastí, ktoré prijímateľom uvedeným v prílohe I pomôžu posilniť demokratické inštitúcie a právny štát, reformovať súdnictvo a verejnú správu, dodržiavať základné práva a podporovať rodovú rovnosť, toleranciu, sociálne začlenenie a nediskrimináciu. Účelom pomoci by naďalej mala byť podpora ich úsilia o prehlbenie regionálnej, makroregionálnej a cezhraničnej spolupráce, ako aj posilnenie územného rozvoja, a to aj prostredníctvom vykonávania makroregionálnych stratégií Únie. Mala by tiež posilňovať ich hospodársky a sociálny rozvoj a byť základom agendy inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu s osobitným zameraním sa na malé a stredné podniky s cieľom dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (ďalej len „stratégia Európa 2020“) a postupné zosúladenie s kodanskými kritériami. Mala by sa posilniť súdržnosť medzi finančnou pomocou a celkovým pokrokom dosiahnutým pri vykonávaní predvstupovej stratégie.

(8) S cieľom zohľadniť zmeny vykonané v rámci politiky rozširovania alebo významného vývoja súvisiaceho s prijímateľmi uvedenými v prílohe I by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o úpravu a aktualizáciu tematických priorít pomoci uvedených v prílohe II. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.

(9) Posilňovanie právneho štátu vrátane boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, ako aj dobrá správa vecí verejných vrátane reformy verejnej správy, sú u väčšiny prijímateľov uvedených v prílohe I naďalej kľúčovými výzvami a sú zásadnými pre týchto prijímateľov, aby sa priblížili k Únii a neskôr v plnej miere prevzali záväzky vyplývajúce z členstva v Únii. Vzhľadom na dlhodobú povahu reforiem realizovaných v uvedených oblastiach a na potrebu dosahovať dobré výsledky by sa finančná pomoc poskytovaná podľa tohto nariadenia mala čo najskôr zamerať na požiadavky prijímateľov uvedených v prílohe I.

(10) Prijímatelia uvedení v prílohe I musia byť lepšie pripravení na riešenie globálnych výziev, ako sú napríklad udržateľný rozvoj a zmena klímy, a na zosúladenie s úsilím Únie o riešenie týchto otázok. Pomoc Únie podľa tohto nariadenia by takisto mala prispievať k dosiahnutiu

cieľa zvýšiť podiel rozpočtu Únie súvisiaci s klímou na aspoň 20 %.

(11) Únia by tiež mala na základe skúseností svojich členských štátov podporovať prechod k prístupu v prospech všetkých prijímateľov uvedených v prílohe I. Táto spolupráca by sa mala zamerať najmä na výmenu skúseností, ktoré členské štáty získali v procese reforiem.

(12) Komisia a členské štáty by mali zaručiť súlad, súdržnosť a komplementárnosť svojej pomoci, najmä prostredníctvom pravidelných konzultácií a častých výmen informácií v priebehu rôznych etáp cyklu pomoci. Mali by sa tiež vykonať potrebné kroky na zaistenie lepšej koordinácie a komplementárnosti činnosti s inými darcami, a to aj pravidelných konzultácií. Mala by sa posilniť úloha občianskej spoločnosti, a to v rámci programov, ktoré sa vykonávajú prostredníctvom vládnych orgánov, ako aj ako priameho prijímateľa pomoci Únie.

(13) Priority opatrení zameraných na dosiahnutie cieľov v príslušných oblastiach politiky, ktoré sa budú podporovať v rámci tohto nariadenia, by sa mali vymedziť v orientačných strategických dokumentoch, ktoré Komisia vypracuje na obdobie platnosti viacročného finančného rámca Únie na obdobie rokov 2014 až 2020 v partnerstve s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a to na základe ich špecifických potrieb a agendy v oblasti rozšírenia a v súlade so všeobecnými a osobitnými cieľmi vymedzenými v tomto nariadení, pričom sa náležite zohľadnia príslušné národné stratégie. V strategických dokumentoch by sa tiež mali identifikovať oblasti politiky, ktoré by sa mali podporovať poskytovaním pomoci, a bez toho, aby boli dotknuté výhradné práva Európskeho parlamentu a Rady, malo by sa v nich stanoviť orientačné pridelenie prostriedkov Únie podľa oblastí politiky, rozdelené podľa rokov, vrátane odhadu výdavkov súvisiacich s klímou. Na zohľadnenie vznikajúcich potrieb a na poskytnutie stimulov na zlepšenie výkonu by sa mala zabezpečiť dostatočná flexibilita. Strategické dokumenty by mali zaručovať súdržnosť a jednotnosť, pokiaľ ide o úsilie prijímateľov uvedených v prílohe I, ktoré sa odráža v ich štátnych rozpočtoch, a mali by zohľadňovať podporu poskytnutú inými darcami. Strategické dokumenty by sa mali podľa potreby preskúmať a revidovať s cieľom zohľadniť vnútorný a vonkajší vývoj.

(14) Pomoc poskytovaná prijímateľom uvedeným v prílohe I, pokiaľ ide o ich reformné úsilie s ohľadom na členstvo v Únii, je v záujme Únie. Pomoc by sa mala realizovať s výrazným zameraním sa na výsledky, pričom by sa mali motivovať tí prijímatelia, ktorí preukážu záväzok k reformám prostredníctvom účinného využívania predvstupovej pomoci a pokroku na ceste k splneniu kritérií členstva.

(15) Pomoc by naďalej mala využívať štruktúry a nástroje, ktoré sa osvedčili v predvstupovom procese. Prechod z priameho riadenia predvstupových fondov Komisiou na nepriame riadenie delegované na prijímateľov uvedených v prílohe I by mal byť postupný a v súlade s ich príslušnými kapacitami. Komisia by v súlade so zásadou participatívnej demokracie mala u každého prijímateľa uvedeného v prílohe I podporovať parlamentný dohľad nad pomocou, ktorá sa tomuto prijímateľovi poskytuje.

(16) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Tieto právomoci sa týkajú strategických dokumentov, programových dokumentov a osobitných pravidiel, ktorými sa takéto jednotné podmienky určujú, a mali by sa vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁾. Vzhľadom na povahu uvedených vykonávacích aktov, najmä ich usmerňovaciu povahu z hľadiska politiky alebo ich finančné dôsledky, by sa s výnimkou prípadu technických vykonávacích opatrení malého finančného rozsahu mal pri ich prijímaní v zásade použiť postup preskúmania. Pri určovaní jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa mali zohľadniť skúsenosti získané pri riadení a poskytovaní predvstupovej pomoci v minulosti. V prípade, že si to okolnosti vyžadujú, by sa tieto jednotné podmienky mali zmeniť.

(17) Právomoc výboru zriadeného podľa tohto nariadenia by sa mala vzťahovať na právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006, ako aj na uplatňovanie článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 389/2006⁽²⁾.

(18) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na jeho obdobie uplatňovania, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení⁽³⁾ pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu.

(19) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej

vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi IPA II, inými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti.

(20) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú ustanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014⁽⁴⁾.

(21) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(22) Je vhodné zabezpečiť hladký a plynulý prechod z nástroja predvstupovej pomoci (IPA) ustanoveného podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 na IPA II a zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽⁵⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Všeobecný cieľ

Nástroj predvstupovej pomoci na obdobie rokov 2014 až 2020 (ďalej len „IPA II“) podporuje prijímateľov uvedených v prílohe I pri prijímaní a vykonávaní politických, inštitucionálnych, právnych, administratívnych, sociálnych a hospodárskych reforiem, ktoré sa od týchto prijímateľov požadujú s cieľom dosiahnuť súlad s hodnotami Únie a postupné prebratie pravidiel, noriem, politik a postupov Únie s ohľadom na členstvo v Únii.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 389/2006 z 27. februára 2006, ktorým sa vytvára nástroj finančnej podpory na stimulovanie hospodárskeho rozvoja komunity cyperských Turkov a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2667/2000 o Európskej agentúre pre obnovu (Ú. v. EÚ L 65, 7.3.2006, s. 5).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).

⁽⁵⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

IPA II prostredníctvom takejto podpory prispieva k stabilite, bezpečnosti a prosperite prijímateľov uvedených v prílohe I.

Článok 2

Osobitné ciele

1. Účelom pomoci podľa tohto nariadenia je dosiahnutie nasledujúcich osobitných cieľov podľa potrieb každého z prijímateľov uvedených v prílohe I, ako aj ich agendy v oblasti rozšírenia:

a) podpora politických reforiem, okrem iného prostredníctvom:

- i) posilňovania demokracie a jej inštitúcií vrátane nezávislého a efektívneho súdnictva, ako aj právneho štátu a jeho presadzovania;
- ii) podpory a ochrany ľudských práv a základných slobôd, dôslednejšieho dodržiavania práv osôb patriacich k menšinám vrátane lesbických, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, podpory rodovej rovnosti, nediskriminácie a tolerancie, ako aj slobody médií a rešpektovania kultúrnej rozmanitosti;
- iii) regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov;
- iv) presadzovania opatrení na zmierenie, budovanie mieru a budovanie dôvery;
- v) boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti;
- vi) posilňovania verejnej správy a dobrej správy vecí verejných na všetkých úrovniach;
- vii) opatrení na budovanie kapacít na zlepšenie presadzovania práva, riadenia hraníc a vykonávania migračnej politiky vrátane riadenia migračných tokov;
- viii) rozvoja občianskej spoločnosti;
- ix) zlepšovania sociálneho dialógu a posilnenia kapacít sociálnych partnerov;

b) podpora hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja s cieľom inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, okrem iného prostredníctvom:

- i) dosahovania štandardov Únie v hospodárstve vrátane fungujúceho trhového hospodárstva, ako aj v oblasti fiškálnej správy a správy ekonomických záležitostí;
- ii) hospodárskych reforiem potrebných na zvládanie konkurenčného tlaku a trhových síl v Únii a súčasného prispievania k dosahovaniu sociálnych a environmentálnych cieľov;

iii) posilňovania zamestnanosti a mobility pracovných síl, podpory pri vytváraní kvalitných pracovných príležitostí a rozvoja ľudského kapitálu;

iv) podpory sociálneho a hospodárskeho začlenenia, najmä menších a zraniteľných skupín vrátane osôb so zdravotným postihnutím, utečencov a vysídlených osôb;

v) posilňovania inkluzívnych a integrovaných systémov vzdelávania a zachovania kultúrneho dedičstva;

vi) rozvoja fyzického kapitálu vrátane zlepšovania infraštruktúry a spojení s Úniou a regionálnymi sieťami;

vii) posilňovania výskumu, technologického rozvoja a inovačných možností;

c) posilňovanie schopnosti prijímateľov uvedených v prílohe I na všetkých úrovniach plniť si povinnosti vyplývajúce z členstva v Únii prostredníctvom podpory postupného zosúlania sa s *acquis* Únie, jeho prijatia, vykonávania a presadzovania vrátane prípravy na riadenie štrukturálnych fondov Únie, Kohézneho fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka;

d) posilňovanie regionálnej integrácie a územnej spolupráce zahŕňajúcej prijímateľov uvedených v prílohe I, členské štáty a, ak je to vhodné, tretie krajiny v rámci rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 ⁽¹⁾.

2. Pokrok v dosahovaní osobitných cieľov ustanovených v odseku 1 sa monitoruje a posudzuje na základe vopred vymedzených, zrozumiteľných, transparentných, prípadne pre krajinu špecifických a merateľných ukazovateľov, medzi ktoré okrem iného patria:

a) pokrok v oblasti posilňovania demokracie, právneho štátu a nezávislého a efektívneho súdneho systému, dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a zraniteľným skupinám, základných slobôd, rodovej rovnosti a práv žien, boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, zmierenia, dobrých susedských vzťahov a návratu utečencov, a najmä dosahovanie výsledkov v týchto oblastiach;

b) pokrok v oblasti socio-ekonomických a fiškálnych reforiem zameraných na riešenie štrukturálnych a makroekonomických nerovnováh, spoľahlivosť a efektivita stratégií sociálneho a hospodárskeho rozvoja; pokrok smerom k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu a zavedenie inkluzívneho a integrovaného vzdelávania, kvalitnej odbornej prípravy a zamestnanosti, a to aj prostredníctvom verejných investícií podporovaných nástrojom IPA II; pokrok vo vytváraní priaznivého podnikateľského prostredia;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (pozri stranu 27 tohto úradného vestníka).

- c) pokrok v zosúladzovaní súboru právnych predpisov s *acquis* Únie vrátane výsledkov ich vykonávania; pokrok v realizácii inštitucionálnej reformy súvisiacej s Úniou vrátane prechodu na nepriame riadenie pomoci poskytovanej podľa tohto nariadenia;
- d) pokrok v budovaní a posilňovaní dobrej správy vecí verejných a administratívnych, inštitucionálnych a absorpčných kapacít na všetkých úrovniach vrátane primeraných ľudských zdrojov, ktoré sú potrebné na prijatie a presadzovanie právnych predpisov súvisiacich s *acquis*;
- e) iniciatívy regionálnej a územnej spolupráce a vývoj obchodných tokov.

3. Ukazovatele uvedené v odseku 2 sa použijú s cieľom monitorovať, posudzovať a preskúmať výkon, podľa toho, čo je potrebné. Pri posudzovaní výsledkov pomoci z IPA II sa za referenčný rámec považujú výročné správy Komisie uvedené v článku 4. Príslušné ukazovatele výkonu sa vymedzia a uvedú v strategických dokumentoch a programoch uvedených v článkoch 6 a 7 a stanovia sa takým spôsobom, aby umožnili objektívne posudzovanie pokroku v rámci určitého časového obdobia, prípadne v rámci viacerých programov.

Článok 3

Oblasti politiky

1. Pomoc podľa tohto nariadenia bude zahŕňať najmä tieto oblasti politiky:
 - a) reformy v rámci prípravy na členstvo v Únii a súvisiace budovanie inštitúcií a kapacít;
 - b) socio-ekonomický a regionálny rozvoj;
 - c) zamestnanosť, sociálna politika, vzdelávanie, podpora rodovej rovnosti a rozvoj ľudských zdrojov;
 - d) poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka;
 - e) regionálna a územná spolupráca.

2. Pomoc poskytovaná v rámci všetkých oblastí politiky uvedených v odseku 1 tohto článku podporuje prijímateľov uvedených v prílohe I pri dosahovaní všeobecných a osobitných

cieľov ustanovených v článkoch 1 a 2, a to najmä prostredníctvom politických reforiem, aproximácie právnych predpisov, budovania kapacít a investícií.

Osobitná pozornosť sa v relevantných prípadoch venuje dobrej správe vecí verejných, právnemu štátu a boju proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti.

3. Pomoc poskytovaná v rámci oblastí politiky uvedených v odseku 1 písm. b) až e) môže zahŕňať financovanie typov opatrení ustanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 ⁽¹⁾, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 ⁽²⁾, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 ⁽³⁾, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 ⁽⁴⁾ a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 ⁽⁵⁾.

4. Z pomoci v rámci oblasti politiky uvedenej v odseku 1 písm. e) sa môžu financovať najmä opatrenia viacerých krajín alebo horizontálne opatrenia, ako aj opatrenia v rámci cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce.

Článok 4

Rámec pomoci

1. Pomoc podľa tohto nariadenia sa poskytuje v súlade s rámcom politiky rozširovania, ktorý vymedzila Európska rada a Rada, a pri náležitom zohľadnení oznámenia o stratégii rozširovania a správ o pokroku obsiahnutých vo výročnom balíku Komisie o rozširovaní, ako aj príslušných uznesení Európskeho parlamentu. Komisia zabezpečuje súdržnosť medzi pomocou a rámcom politiky rozširovania.

2. Pomoc sa zameriava na osobitné okolnosti prijímateľov uvedených v prílohe I a je im prispôbená, pričom sa zohľadňuje ďalšie úsilie potrebné na splnenie kritérií členstva, ako aj kapacity prijímateľov. Rozsah a intenzita poskytovania pomoci sa líšia v závislosti od potrieb, odhodlania vykonávať reformy a v závislosti od pokroku v realizácii týchto reforiem. Jej cieľom je predovšetkým pomáhať prijímateľom uvedeným v prílohe I pri tvorbe a vykonávaní sektorových reforiem. Sektorové politiky a stratégie majú komplexnú povahu a prispievajú k dosiahnutiu osobitných cieľov ustanovených v článku 2 ods. 1.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investície pre rast a zamestnanosť, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 281).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 470).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487).

3. Tematické priority poskytovania pomoci v závislosti od potrieb a kapacít prijímateľov uvedených v prílohe I sú v súlade s osobitnými cieľmi ustanovenými v článku 2 ods. 1 a uvádzajú sa v prílohe II. Každá z uvedených tematických priorít môže prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného osobitného cieľa.

4. Pomoc v súlade s osobitným cieľom ustanoveným v článku 2 ods. 1 písm. d) podporuje cezhraničnú spoluprácu, a to tak medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I, ako aj medzi nimi a členskými štátmi alebo krajinami, na ktoré sa vzťahuje nástroj európskeho susedstva (ďalej len „ENI“) ustanovený nariadením (EÚ) č. 232/2014, v záujme podpory dobrých susedských vzťahov, integrácie Únie a socio-ekonomického rozvoja. Tematické priority pomoci pre územnú spoluprácu sa uvádzajú v prílohe III.

Článok 5

Súlad, súdržnosť a komplementárnosť

1. Finančná pomoc poskytovaná na základe tohto nariadenia je v súlade s politikami Únie. Pri jej poskytovaní sa dodržiavajú dohody, ktoré Únia uzatvorila s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a záväzky vyplývajúce z viacstranných dohôd, ktorých je Únia zmluvnou stranou.

2. Komisia v súčinnosti s členskými štátmi prispieva k plneniu záväzkov Únie vo vzťahu k zvýšenej transparentnosti a zodpovednosti pri poskytovaní pomoci, a to aj zverejňovaním informácií o objeme a pridelovaní pomoci, pričom zaručí ich medzinárodnú porovnateľnosť, ľahký prístup k údajom a ich jednoduchý výmenu a zverejňovanie.

3. Komisia, členské štáty a Európska investičná banka (EIB) spolupracujú pri zabezpečovaní súdržnosti a usilujú sa zabrániť zdvojitovaniu pomoci poskytovanej podľa tohto nariadenia a inej pomoci zo strany Únie, členských štátov a EIB, a to aj prostredníctvom pravidelných a inkluzívnych stretnutí zameraných na koordináciu pomoci.

4. Komisia, členské štáty a EIB zabezpečujú koordináciu svojich príslušných programov pomoci s cieľom zvyšovať efektívnosť a účinnosť poskytovania pomoci a zabrániť dvojitému financovaniu v súlade s ustanovenými zásadami v oblasti operatívnej koordinácie vonkajšej pomoci a harmonizácie politík a postupov, najmä medzinárodných zásad efektívnosti pomoci. Koordinácia zahŕňa pravidelné konzultácie a časté výmeny informácií počas rôznych fáz cyklu pomoci, najmä na sektorovej úrovni, a predstavuje kľúčový krok v procese prípravy programov členských štátov a Únie.

5. V záujme zvýšenia efektívnosti a účinnosti poskytovania pomoci a zabránenia dvojitému financovaniu Komisia v spolupráci s členskými štátmi prijme nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie lepšej koordinácie a komplementárnosti s multilaterál-

nyimi a regionálnymi organizáciami a subjektmi, ako sú napríklad medzinárodné finančné inštitúcie, agentúry, fondy a programy Organizácie Spojených národov a darcovia mimo Únie.

6. Komisia pri príprave, vykonávaní a monitorovaní pomoci podľa tohto nariadenia v zásade koná v partnerstve s prijímateľmi uvedenými v prílohe I. Partnerstvo podľa vhodnosti zahŕňa príslušné národné orgány a miestne orgány verejnej správy, ako aj organizácie občianskej spoločnosti. Komisia podporuje koordináciu medzi relevantnými zainteresovanými stranami.

Mali by sa posilniť kapacity organizácií občianskej spoločnosti, vo vhodných prípadoch aj ako priamych prijímateľov pomoci.

HLAVA II

STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

Článok 6

Strategické dokumenty

1. Pomoc podľa tohto nariadenia sa poskytuje na základe orientačných strategických dokumentov pre jednotlivé krajiny alebo pre viacero krajín (ďalej len „strategické dokumenty“), ktoré na obdobie platnosti viacročného finančného rámca Únie na obdobie rokov 2014 až 2020 vypracúva Komisia v partnerstve s prijímateľmi uvedenými v prílohe I.

2. V strategických dokumentoch sa vymedzujú priority opatrení zameraných na dosiahnutie cieľov v príslušných oblastiach politiky uvedených v článku 3, ktoré sa budú podporovať podľa tohto nariadenia v súlade so všeobecnými a osobitnými cieľmi uvedenými v článkoch 1 a 2. Strategické dokumenty sa prijímajú v súlade s rámcom pomoci ustanoveným v článku 4 a náležite zohľadňujú relevantné národné stratégie.

3. Strategické dokumenty zahŕňajú orientačné pridelenie finančných prostriedkov Únie v jednotlivých oblastiach politiky v jednotlivých rokoch a umožňujú riešenie vznikajúcich potrieb bez toho, aby bola dotknutá možnosť spojenia pomoci v rozličných oblastiach politiky. V strategických dokumentoch sa uvádzajú ukazovatele pre posudzovanie pokroku ohľadne dosahovania cieľov v nich stanovených.

4. Komisia každoročne posudzuje vykonávanie strategických dokumentov a ich pretrvávajúci význam so zreteľom na vývoj politického rámca uvedeného v článku 4. Komisia o výsledkoch uvedeného posúdenia informuje výbor uvedený v článku 13 ods. 1 a prípadne môže navrhnúť revíziu strategických dokumentov uvedených v tomto článku a/alebo programov a opatrení uvedených v článku 7 ods. 1. Tieto strategické dokumenty sa tiež preskúmvajú v polovici vykonávania a podľa potreby sa revidujú.

5. Komisia prijíma strategické dokumenty uvedené v tomto článku a akékoľvek ich revízie v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

HLAVA III

VYKONÁVANIE

Článok 7

Programovanie

1. Pomoc Únie podľa tohto nariadenia sa vykonáva priamo, nepriamo alebo formou spoločného riadenia prostredníctvom programov a opatrení uvedených v článkoch 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 a v súlade s osobitnými pravidlami ustanovujúcimi jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o riadiace štruktúry a postupy, ktoré Komisia prijíma v súlade s článkom 13 tohto nariadenia. Vykonávanie má spravidla formu ročných alebo viacročných programov pre jednotlivé krajiny alebo pre viacero krajín, ako aj cezhraničných programov spolupráce zriadených v súlade so strategickými dokumentmi uvedenými v článku 6 a vypracovaných prijímateľmi uvedenými v prílohe I tohto nariadenia a/alebo Komisiou, podľa vhodnosti.

2. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení správy o preskúmaní v polovici vykonávania uvedenej v článku 17 nariadenia EÚ č. 236/2014 (ďalej len „správa o preskúmaní v polovici vykonávania“), sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery tejto správy.

Článok 8

Rámcové a doplňujúce dohody

1. Komisia a jednotliví prijímatelia uvedení v prílohe I uzatvoria rámcové dohody o vykonávaní pomoci.

2. V prípade potreby sa medzi Komisiou a jednotlivými prijímateľmi uvedenými v prílohe I alebo ich vykonávajúcimi orgánmi môžu uzatvoriť doplňujúce dohody o vykonávaní pomoci.

Článok 9

Ustanovenia o vzájomnom vzťahu medzi nástrojmi

1. Za riadne odôvodnených okolností a s cieľom zaručiť súdržnosť a účinnosť financovania Únie alebo s cieľom podporovať regionálnu spoluprácu sa Komisia môže rozhodnúť rozšíriť oprávnenosť na programy a opatrenia podľa článku 7 ods. 1 na krajiny, územia a regióny, ktoré by inak neboli oprávnené na financovanie podľa článku 1, ak takýto program alebo opatrenie, ktoré sa má vykonávať, je globálnej, regionálnej alebo cezhraničnej povahy.

2. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) prispieva na programy alebo opatrenia zriadené podľa tohto nariadenia na účely cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi. Výška príspevku z EFRR sa určí podľa článku 4 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013. Na použitie uvedeného príspevku sa vzťahuje toto nariadenie.

3. Nástroj IPA II môže prípadne prispievať na nadnárodné a medziregionálne programy alebo opatrenia zamerané na spoluprácu, ktoré sú zriadené a vykonávané podľa nariadenia (EÚ) č. 1299/2014 a na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu.

4. Nástroj IPA II môže prípadne prispievať na cezhraničné programy alebo opatrenia zamerané na spoluprácu, ktoré sú zriadené a vykonávané podľa ustanovení nariadenia (EÚ) č. 232/2014 a na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu.

5. Nástroj IPA II môže prípadne prispievať na programy alebo opatrenia, ktoré sú zriadené ako súčasť makroregionálnej stratégie a na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I.

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 10

Delegovanie právomocí

Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 11, ktoré sa týkajú zmeny prílohy II k tomuto nariadeniu. Komisia predovšetkým v nadväznosti na uverejnenie správy o preskúmaní v polovici vykonávania, a na základe odporúčaní uvedených v tejto správe prijme do 31. marca 2018 delegovaný akt, ktorým sa mení príloha II k tomuto nariadeniu.

Článok 11

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 10 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2020.

3. Delegovanie právomocí uvedené v článku 10 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa

v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 10 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlži o dva mesiace.

Článok 12

Prijatie ďalších vykonávacích predpisov

Popri pravidlách stanovených v nariadení (EÚ) č. 236/2014 sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 prijímajú osobitné predpisy, ktorými sa ustanovia jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia.

Článok 13

Postup výboru

1. Zriaďuje sa výbor nástroja predvstupovej pomoci (ďalej len „výbor IPA II“), ktorý pozostáva zo zástupcov členských štátov a ktorému predsedá zástupca Komisie. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Výbor IPA II pomáha Komisii ohľadne všetkých oblastí politiky uvedených v článku 3. Výbor IPA II má tiež právomoc prijímať právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 a vykonávať článok 3 nariadenia (ES) č. 389/2006.

Článok 14

Ocenenie výkonu

1. Strategické dokumenty uvedené v článku 6 ustanovia, aby zostala k dispozícii primeraná výška pomoci, ktorou sa ocenia jednotliví prijímatelia uvedení v prílohe I za:

- osobitný pokrok v plnení kritérií členstva; a/alebo
- efektívne vykonávanie predvstupovej pomoci, ktoré vedie k obzvlášť dobrým výsledkom, pokiaľ ide o osobitné ciele ustanovené v príslušnom strategickom dokumente.

2. V prípade, že dosiahnutý pokrok a/alebo výsledky prijímateľa uvedeného v prílohe I významne zaostávajú za dohodnutými úrovňami stanovenými v strategických dokumentoch, Komisia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 primerane upraví výšku pridelených finančných prostriedkov.

3. Na ocenenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vyhradí primeraná výška finančných prostriedkov, ktoré sa pridelia na základe posúdenia výsledkov a pokroku počas niekoľkých rokov, ale nie neskôr ako v roku 2017 a 2020. V tejto súvislosti sa zohľadnia ukazovatele výkonu uvedené v článku 2 ods. 2, ktoré sú detailne stanovené v strategických dokumentoch.

4. Pri orientačnom pridelovaní finančných prostriedkov Únie v strategických dokumentoch uvedených v článku 6 sa zohľadňuje možnosť pridelenia dodatočných finančných prostriedkov na základe výsledkov a/alebo pokroku.

Článok 15

Finančné krytie

1. Finančné krytie, ktoré je k dispozícii na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2014 – 2020, sa stanovuje vo výške 11 698 668 000 EUR v bežných cenách. Na programy cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi sa v súlade s ich potrebami a prioritami pridelí suma do výšky 4 % finančného krytia.

2. Ročné rozpočtové prostriedky schvaľuje Európsky parlament a Rada v rámci limitov viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 až 2020.

3. V súlade s článkom 18 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 ⁽¹⁾ sa z rôznych nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti, konkrétne nástroja rozvojovej spolupráce ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 ⁽²⁾, ENI, IPA II a nástroj partnerstva ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 ⁽³⁾, prideluje orientačná suma 1 680 000 000 EUR na opatrenia týkajúce sa mobility v oblasti vzdelávania do partnerských krajín v rámci nariadenia (EÚ) č. 1288/2013 a z týchto krajín a na spoluprácu a politický dialóg s orgánmi, inštitúciami, a organizáciami z týchto krajín. Na využívanie týchto finančných prostriedkov sa uplatňuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES a 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014–2020 (pozri stranu 44 tohto úradného vestníka).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (pozri stranu 77 tohto úradného vestníka).

Financovanie sa sprístupňuje formou dvoch viacročných prídelení, z ktorých prvý sa vzťahuje na prvé štyri roky a druhý na zvyšné tri roky. Výška prídelených finančných prostriedkov sa zohľadňuje v programovaní podľa tohto nariadenia v súlade so zistenými potrebami a prioritami dotknutých krajín. Výška prídelených finančných prostriedkov sa môže prehodnotiť v prípade závažných nepredvídateľných okolností alebo dôležitých politických zmien v súlade s prioritami Únie v oblasti vonkajšej činnosti.

Článok 16

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS

PRÍLOHA I

- Albánsko
 - Bosna a Hercegovina
 - Island
 - Kosovo (*)
 - Čierna Hora
 - Srbsko
 - Turecko
 - Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko
-

(*) Týmto označením nie sú dotknuté pozície týkajúce sa štatútu, pričom je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN 1244/1999 a stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

PRÍLOHA II

Tematické priority pomoci

Pomoc sa môže podľa potreby poskytnúť na riešenie týchto tematických priorít:

- a) Súlad so zásadou dobrej verejnej správy a hospodárskeho riadenia. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: posilnenie verejnej správy vrátane profesionalizácie a odpolitizovania verejnej služby, zabudovanie zásad zásluhovosti a zabezpečenie primeraných administratívnych postupov; zvýšenie kapacity, aby sa posilnila makroekonomická stabilita a podporil pokrok s cieľom stať sa fungujúcou trhovou ekonomikou a konkurencieschopnejšou ekonomikou; podporu účasti na mechanizme viacstranného fiškálneho dohľadu Únie a systematickú spoluprácu s medzinárodnými finančnými inštitúciami týkajúcu sa podstatných prvkov hospodárskej politiky, ako aj posilnenie riadenia verejných financií.
- b) Zriadenie a podpora riadneho fungovania inštitúcií potrebných na zabezpečenie právneho štátu, a to už od rannej fázy. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: zriadenie nezávislých, zodpovedných a efektívnych súdnych systémov vrátane transparentného prijímania zamestnancov založeného na zásluhách, systémov hodnotenia a povyšovania a efektívnych disciplinárnych postupov v prípadoch priestupkov; zabezpečenie zriadenia komplexných systémov na ochranu hraníc, riadenie migračných tokov a poskytovanie azylu tým, ktorí ho potrebujú; vytvorenie efektívnych nástrojov na predchádzanie organizovanej trestnej činnosti a korupcii a boj proti nim; podporu a ochranu ľudských práv, práv osôb patriacich k menšinám vrátane Rómov, ako aj lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb a základných slobôd vrátane slobody tlače.
- c) Posilnenie kapacít organizácií občianskej spoločnosti a organizácií sociálnych partnerov vrátane profesionálnych združení v prijímajúcich krajinách uvedených v zozname I a podpora nadväzovania kontaktov na všetkých úrovniach medzi organizáciami, ktoré majú sídlo v Únii, a prijímateľmi uvedenými v prílohe I, aby sa im umožnilo zapojiť sa do účinného dialógu s verejnými a súkromnými aktérmi.
- d) Investície do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: podporu rovnakého prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu; zníženie úrovne predčasného ukončenia školskej dochádzky; úpravu systémov vzdelávania a odbornej prípravy podľa požiadaviek trhu práce; zvýšenie kvality a relevantnosti vysokoškolského vzdelávania; zvýšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu a podporu investícií do infraštruktúry v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy; najmä s cieľom znížiť územné rozdiely a podporiť neselegované vzdelávanie.
- e) Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na udržateľnú integráciu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, nevzdelávajú sa, ani neabsolvujú odbornú prípravu, do trhu práce, a to aj prostredníctvom opatrení zameraných na stimuláciu investícií do tvorby kvalitných pracovných miest; podpory integrácie nezamestnaných; a nábádaním k vyššej účasti na trhu práce v súvislosti so všetkými málo zastúpenými skupinami. Ostatnými kľúčovými oblasťami intervencie sú podpora rodovej rovnosti, prispôbovanie sa pracovníkov a podnikov zmenám, budovanie udržateľného sociálneho dialógu a modernizácia a posilňovanie inštitúcií trhu práce.
- f) Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na integrovanie marginalizovaných komún, ako sú Rómovia; boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii; posilnenie prístupu k dostupným, udržateľným a vysoko kvalitným službám, ako sú služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby všeobecného záujmu, a to aj prostredníctvom modernizácie systémov sociálneho zabezpečenia.
- g) Podpora udržateľnej dopravy a odstránenie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach, najmä investovanie do projektov s vysokou európskou pridanou hodnotou. V rámci identifikovaných investícií by sa mali stanoviť priority podľa ich príspevku k mobilite, udržateľnosti, znižovaniu emisií skleníkových plynov, relevantnosti z hľadiska spojenia s členskými štátmi a v súlade s jednotným európskym dopravným priestorom.
- h) Zlepšenie prostredia pre súkromný sektor a konkurencieschopnosti podnikov vrátane inteligentnej špecializácie ako kľúčových hybných síl rastu, tvorby pracovných miest a súdržnosti. Uprednostnia sa projekty, ktoré zlepšujú podnikateľské prostredie.
- i) Posilňovanie výskumu, technologického rozvoja a inovácie, najmä zlepšením výskumnej infraštruktúry, podporovaním priaznivého prostredia a nadväzovania kontaktov a spolupráce.
- j) Prispievanie k zabezpečeniu a bezpečnosti dodávok potravín a udržiavanie rôznorodých a životaschopných poľnohospodárskych systémov v pulzujúcich vidieckych komunitách.
- k) Zvyšovanie schopnosti potravinárskeho sektora vysporiadať sa s konkurenčným tlakom a trhovými silami, ako aj postupné zosúladenie s pravidlami a normami Únie pri súčasnom sledovaní hospodárskych, sociálnych a environmentálnych cieľov vo vyváženom územnom rozvoji vidieckych oblastí.

- l) Ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia, prínos k zníženiu emisií skleníkových plynov, zvýšená odolnosť voči zmene klímy a podporovanie riadenia a informácií v súvislosti s opatreniami proti zmene klímy. Financovaním v rámci IPA II sa propagujú politiky na podporu prechodu k bezpečnému a udržateľnému nízkouhlíkovému hospodárstvu, ktoré efektívne využíva zdroje.
 - m) Podpora opatrení v oblasti zmierovania, budovania mieru a dôvery.
-

PRÍLOHA III

Tematické priority pomoci pre územnú spoluprácu

Pomoc pre cezhraničnú spoluprácu sa môže podľa potreby poskytnúť na riešenie týchto tematických priorít:

- a) podpora zamestnanosti, pracovnej mobility a cezhraničného sociálneho a kultúrneho začlenenia okrem iného prostredníctvom: integrácie cezhraničných trhov práce vrátane cezhraničnej mobility; spoločných miestnych iniciatív v oblasti zamestnanosti; informačných a poradenských služieb a spoločnej odbornej prípravy; rodovej rovnosti, rovnosti príležitostí; integrácie komunit prisťahovalcov a zraniteľných skupín; investícií do verejných služieb zamestnanosti a podpory investícií do verejného zdravia a sociálnych služieb;
- b) ochrana životného prostredia a podpora prispôsobenia sa zmene klímy a jej zmiernenie, predchádzanie riziku a jeho riadenie okrem iného prostredníctvom: spoločných opatrení na ochranu životného prostredia; podpory udržateľného využívania prírodných zdrojov, efektívneho využívania zdrojov, energie z obnoviteľných zdrojov a prechodu k bezpečnému a udržateľnému nízkouhlíkovému hospodárstvu; podpory investícií s cieľom riešiť konkrétne riziká, zabezpečiť odolnosť voči katastrofám a vytvoriť systémy na zvládanie katastrof a zabezpečenie pripravenosti na núdzové situácie;
- c) podpora udržateľnej dopravy a zlepšenie verejnej infraštruktúry okrem iného prostredníctvom: zníženia izolácie zlepšením prístupu k doprave, informačným a komunikačným sieťam a službám a investícií do cezhraničných vodohospodárskych, odpadových a energetických systémov a zariadení;
- d) podpora cestovného ruchu a kultúrneho a prírodného dedičstva;
- e) investície do mládeže, vzdelávania a zručností okrem iného prostredníctvom: rozvoja a vykonávania spoločného vzdelávania, odbornej prípravy, systémov odbornej prípravy a infraštruktúry podporujúcej spoločné aktivity mládeže;
- f) podpora miestnej a regionálnej správy vecí verejných a posilnenie plánovania a administratívnej kapacity miestnych orgánov verejnej správy a regionálnych orgánov;
- g) posilnenie konkurencieschopnosti, podnikateľského prostredia a rozvoj malých a stredných podnikov, obchodu a investícií okrem iného prostredníctvom propagácie a podpory podnikania, najmä malých a stredných podnikov a rozvoja miestnych cezhraničných trhov a internacionalizácie;
- h) posilnenie výskumu, technologického rozvoja, inovácie a informačných a komunikačných technológií okrem iného prostredníctvom podpory zdieľania ľudských zdrojov a zariadení na výskum a technologický rozvoj.

Ak je to vhodné, v rámci IPA II sa môže financovať účasť prijímateľov uvedených v prílohe I na transnárodných a medziregionálnych programoch spolupráce v rámci podpory z EFRR pre cieľ Európska územná spolupráca a na cezhraničných programoch spolupráce v rámci ENI. V týchto prípadoch sa rozsah pomoci stanovuje v súlade s regulačným rámcom príslušného nástroja (buď EFRR alebo ENI).

Vyhlásenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady Európskej únie a Európskej komisie k financovaniu horizontálnych programov pre menšiny

Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia sa dohodli, že článok 2 ods. 1 písm. a) bod ii) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), sa má vykladať tak, že umožňuje financovanie programov, ktorých cieľom je podporovať rešpektovanie a ochranu menšín v súlade s kodanskými kritériami, rovnako ako v prípade nariadenia Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA).

Vyhlásenie Európskej komisie k používaniu vykonávacích aktov na stanovenie vykonávacích ustanovení určitých pravidiel nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)

Európska komisia sa domnieva, že účelom vykonávacích pravidiel programov cezhraničnej spolupráce stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť, a ďalších podrobnejších osobitných vykonávacích pravidiel stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), je doplniť základný akt, a preto by tieto pravidlá mali mať formu delegovaných aktov prijímaných na základe článku 290 ZFEÚ. Európska komisia nebude namietat proti prijatiu textu dohodnutého medzi spoluzákondarcami. Európska komisia však pripomína, že otázku vymedzenia hranice medzi článkami 290 a 291 ZFEÚ v súčasnosti skúma Súdny dvor Európskej únie v rámci tzv. „biocidového prípadu“.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákondarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k príjemcom uvedeným v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)

Európsky parlament poznamenáva, že v celom texte nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), sa používa pojem „príjemcovia uvedení v prílohe I“. Európsky parlament sa domnieva, že tento pojem sa vzťahuje na krajiny.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 232/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (ENI) ako jeden z nástrojov zabezpečujúcich priamu podporu pre vonkajšie politiky Európskej únie. Nahrádza sa ním nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ⁽⁴⁾, ktorého účinnosť uplynula 31. decembra 2013.
- (2) Článok 8 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) obsahuje ustanovenie, že Únia má rozvíjať osobitné vzťahy so susednými krajinami s cieľom vytvoriť priestor prosperity a dobrého susedstva, ktorý je založený na hodnotách Únie a charakterizovaný blízkymi a mierovými vzťahmi založenými na spolupráci.
- (3) Únia ponúka krajinám európskeho susedstva v rámci európskej susedskej politiky (ESP) privilegované partnerstvo založené na vzájomnom záväzku voči hodnotám, ako sú demokracia a ľudské práva, právny štát, dobrá správa vecí verejných, zásady trhového hospodárstva a udržateľný a inkluzívny rozvoj, a na podporovaní týchto hodnôt. Ďalej podľa potreby poskytuje rámec pre posilnenú mobilitu a kontakty medzi ľuďmi, a to obzvlášť prostredníctvom dohôd o zjednodušení vízového režimu a dohôd o readmisii a v individuálnych prípadoch prostredníctvom liberalizácie vízového režimu.
- (4) ESP od začiatku svojho uplatňovania posilňuje vzťahy s partnerskými krajinami a prináša hmatateľný prospech

pre Úniu aj jej partnerov vrátane spustenia regionálnych iniciatív a podpory demokratizácie v európskom susedstve. Viacero významných zmien v európskom susedstve vyvolalo potrebu súhrnnej strategickej revízie predstavy o ESP, ktorá sa stanovila v roku 2011. Revíziou sa zabezpečila okrem iného väčšia podpora partnerom oddaným budovaniu demokratických spoločností a realizujúcim reformy v súlade s prístupom založenom na stimuloch („viac za viac“) a zásadou „vzájomného skladania účtov“, partnerstvom so spoločnosťami a individuálnejším prístupom viac prispôbeným podmienkam v jednotlivých partnerských krajinách. Týmto nariadením by sa mali vytvoriť jasné prepojenia medzi rámcom ESP a podporou, ktorá sa má poskytovať v rámci nástroja ustanoveného týmto nariadením.

- (5) Týmto nariadením by sa malo podporovať vykonávanie politických iniciatív, ktoré prispievajú k formovaniu ESP: Východné partnerstvo medzi Úniou a jej východnými susedmi, Partnerstvo pre demokraciu a spoločnú prosperitu a Únia pre Stredozemie v južnom susedstve. Tieto iniciatívy sú všetky strategicky dôležité a ponúkajú rovnako zmysuplné politické rámce pre prehĺbovanie vzťahov s partnerskými krajinami a medzi nimi na základe zásad vzájomného skladania účtov, spoločnej zodpovednosti za vlastné záležitosti a zodpovedného prístupu. Týmto nariadením by sa mala podporovať aj realizácia regionálnej spolupráce v celej oblasti európskeho susedstva, okrem iného v rámci politiky Severnej dimenzie alebo Čiernomorskej synergie, ako aj vonkajšie aspekty príslušných makroregionálnych stratégií, predovšetkým v prípade cezhraničnej spolupráce.
- (6) Ciele tohto nariadenia by sa mali dosahovať prostredníctvom primeraného zapájania partnerov vonkajšej činnosti vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy do prípravy, vykonávania a monitorovania podpory zo strany Únie, a to vzhľadom na dôležitosť úloh, ktoré plnia. Týmto nariadením by sa malo podporovať aj posilňovanie kapacít organizácií občianskej spoločnosti, aby sa zaručilo účinné skladanie účtov na domácej úrovni a zodpovednosť za miestne záležitosti a aby zohrávali plnú úlohu v demokratizačnom procese.
- (7) Týmto nariadením by sa malo uznať osobitné postavenie Ruskej federácie ako suseda Únie a zároveň strategického partnera v regióne.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 11, 15.1.2013, s. 77.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s. 110.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 z 24. októbra 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva (Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1).

- (8) V rámci tohto nariadenia a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) by sa mala poskytovať podpora programom cezhraničnej spolupráce medzi členskými štátmi na jednej strane a partnerskými krajinami a/alebo Ruskou federáciou na strane druhej (ďalej len „iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci“) pozdĺž vonkajších hraníc Únie na účely posilnenia integrovaného a udržateľného regionálneho rozvoja a spolupráce medzi susediacimi hraničnými oblasťami a harmonickej územnej integrácie v rámci Únie a so susednými krajinami. Na zabezpečenie efektívnej realizácie cezhraničnej spolupráce je dôležité podľa potreby zosúladiť postupy s postupmi v kontexte európskej územnej spolupráce.
- (9) Ďalej je dôležité posilňovať a uľahčovať spoluprácu medzi Úniou a jej partnermi a inými zúčastnenými krajinami v ich spoločný prospech, konkrétne prostredníctvom najlepšej a najúčinnnejšej koordinácie poskytnutých zdrojov a združovaním príspevkov z vnútorných a vonkajších nástrojov rozpočtu Únie, predovšetkým v prospech cezhraničnej spolupráce a projektov regionálnej spolupráce, projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré sú v záujme Únie a zahŕňajú susedné krajiny, ako aj v ďalších oblastiach spolupráce.
- (10) Na cezhraničnej spolupráci by mali mať možnosť zúčastňovať sa aj územné jednotky pozdĺž hraníc, ktoré patria ku krajinám Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), a príslušné územné jednotky u prijímateľov uvedených v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014⁽¹⁾. Účasť krajín EHP na programoch cezhraničnej spolupráce by mala byť naďalej založená na ich vlastných zdrojoch.
- (11) Očakáva sa, že členské štáty, partnerské krajiny a iné zúčastnené krajiny podieľajúce sa na cezhraničnej spolupráci a na regionálnej spolupráci zabezpečia spolufinancovanie. Posilní sa tým zodpovednosť krajín za vlastné záležitosti, zvýši sa objem finančných zdrojov, ktoré sú k dispozícii pre programy, a uľahčí sa účasť miestnych zainteresovaných strán.
- (12) Na účely zosúladenia terminológie použitej v tomto nariadení s terminológiou v oblasti Európskej územnej spolupráce by sa vykonávacie dokumenty pre programy cezhraničnej spolupráce mali označovať ako spoločné operačné programy.
- (13) Podpora, ktorá sa má poskytovať susedným krajinám na základe rámca stanoveného ESP, by mala byť v súlade s cieľmi a zásadami vonkajších politík Únie, a predovšetkým s jej rozvojovou politikou a so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou. Taktiež by sa mala zabezpečiť súdržnosť s vonkajšími rozmermi vnútorných politík a nástrojov Únie.
- (14) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi ENI, inými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti.
- (15) Spoločná stratégia EÚ a Afriky má význam pre vzťahy so stredozemskými susedmi zo severnej Afriky.
- (16) Únia a jej členské štáty by mali zvýšiť súdržnosť, efektívnosť a komplementárnosť svojich príslušných politík v oblasti spolupráce so susednými krajinami. Na zabezpečenie toho, aby sa spolupráca Únie a spolupráca členských štátov vzájomne dopĺňali a posilňovali, je vhodné vytvoriť podmienky pre spoločné programovanie, ktoré by sa malo realizovať vždy, keď je to možné a vhodné. Mala by sa zaistiť aj riadna spolupráca a koordinácia s ostatnými darcami mimo Únie.
- (17) Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia by mala byť v zásade zosúladená so zodpovedajúcimi celoštátnymi alebo miestnymi stratégiami a opatreniami partnerských krajín a podľa potreby aj so stratégiami a opatreniami Ruskej federácie.
- (18) Komisia by sa mala snažiť o čo najúčinnnejšie využitie dostupných finančných prostriedkov využívaním finančných nástrojov s pákovým efektom. Takýto efekt by sa mohol zvýšiť tým, že sa umožní jednorazové aj opakované použitie finančných prostriedkov investovaných a vytvorených prostredníctvom finančných nástrojov.
- (19) Boj v oblasti zmeny klímy predstavuje jednu z významných výziev, ktorým Únia čelí a ktoré si naliehavo vyžadujú medzinárodné opatrenia. V súlade so zámerom uvedeným v oznámení Komisie z 29. júna 2011 s názvom „Rozpočet stratégie Európa 2020“, ktorý sa týka zvýšenia podielu rozpočtu Únie súvisiaceho s klímou minimálne na 20 %, by toto nariadenie malo prispievať k dosiahnutiu tohto cieľa.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014 ktorým sa ustanovuje nástroj predstupovvej pomoci (IPA II) (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

- (20) Stabilný rámec pre spoluprácu so susednými krajinami v oblasti energetiky a zdrojov, ktorý je v súlade s pravidlami vnútorného trhu Únie, prispieva k posilneniu bezpečnosti Únie v tejto oblasti.
- (21) Rodová rovnosť, práva osôb patriacich k menšinám a boj proti diskriminácii a nerovnostiam sú prierezovými cieľmi vo všetkých opatreniach realizovaných na základe tohto nariadenia.
- (22) Únia sa vo vzťahoch so svojimi partnermi na celom svete zaväzuje k podporovaniu dôstojnej práce a sociálnej spravodlivosti, ako aj k ratifikácii a účinnému vykonávaniu medzinárodne uznaných pracovných noriem vrátane odstraňovania detskej práce a uplatňovanie mnohostranných environmentálnych dohôd.
- (23) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na jeho obdobie uplatňovania, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou z 2. decembra 2013 o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a správnom finančnom riadení⁽¹⁾ pre Európsky parlament a Radu v rámci ročného rozpočtového postupu.
- (24) Finančné záujmy Únie by sa mali chrániť primeranými opatreniami počas celého výdavkového cyklu vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby aj ukladaním sankcií. Tieto opatrenia by sa mali vykonávať v súlade s uplatniteľnými dohodami uzatvorenými s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami.
- (25) S cieľom prispôsobiť podporu zo strany Únie v rámci tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zmenu zoznamu priorít pre podporu zo strany Únie v rámci tohto nariadenia a pridelené rozpočtové prostriedky podľa typu programu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.
- (26) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci.
- (27) Vykonávacie právomoci súvisiace s viacročným jednotným rámcom podpory, ostatnými programovými dokumentmi, a vykonávacími pravidlami stanovujúcimi osobitné ustanovenia pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽²⁾.
- (28) Na prijímanie takýchto vykonávacích aktov by sa mal v zásade uplatňovať postup preskúmania vzhľadom na charakter týchto vykonávacích aktov, najmä ich politickú orientáciu alebo ich finančné dôsledky, a to s výnimkou opatrení malého finančného rozsahu.
- (29) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú ustanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014⁽³⁾.
- (30) Organizácia a fungovanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) sú ustanovené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ⁽⁴⁾.
- (31) Postavenie Únie je z hľadiska poskytovania tejto pomoci najvhodnejšie v krajinách európskeho susedstva, kde je zosúladenie s pravidlami a normami Únie jedným z kľúčových politických cieľov. Niektoré osobitné druhy podpory sa môžu poskytovať len na úrovni Únie. K úspechu reforiem v krajinách európskeho susedstva a k presadzovaniu univerzálnych hodnôt v regióne európskeho susedstva môžu prispieť aj skúsenosti členských štátov z prechodných období.
- (32) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

- (33) Je vhodné zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽¹⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

Článok 2

Špecifické ciele podpory zo strany Únie

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

CIELE A ZÁSADY

Článok 1

Všeobecný cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (ENI) s cieľom ďalej napredovať smerom k oblasti spoločnej prosperity a dobrého susedstva zahŕňajúcej Úniu a krajiny a územia uvedené v prílohe I (ďalej len „partnerské krajiny“) vybudovaním osobitného vzťahu založeného na spolupráci, mieri a bezpečnosti, vzájomnom skladaní účtov a spoločnom záväzku voči univerzálnym hodnotám, ako sú demokracia, právny štát a dodržiavanie ľudských práv, v súlade so Zmluvou o EÚ.

2. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa využije v prospech partnerských krajín a oblastí zapojených do cezhraničnej spolupráce. Môže sa využiť aj v spoločný prospech Únie a partnerských krajín.

3. Podpora zo strany Únie sa môže využiť aj na to, aby sa Ruskej federácii umožnila účasť na cezhraničnej spolupráci, na regionálnej spolupráci s účasťou Únie a na príslušných programoch pre viaceré krajiny vrátane spolupráce v oblasti vzdelávania, predovšetkým pokiaľ ide o študentské výmeny.

4. Únia prostredníctvom dialógu a spolupráce s tretími krajinami a pri dodržiavaní zásad medzinárodného práva podporuje, rozvíja a upevňuje hodnoty slobody, demokracie, univerzálnosti a nedeliteľnosti a rešpektovania ľudských práv a základných slobôd, ako aj zásad rovnoprávnosti a právneho štátu, na ktorých je založená. Na základe toho sa pri poskytovaní finančných prostriedkov podľa tohto nariadenia rešpektujú tieto hodnoty a zásady, ako aj záväzky Únie podľa medzinárodného práva, pričom sa zohľadňujú príslušné politiky a pozície Únie.

1. Podpora zo strany Únie poskytovaná na základe tohto nariadenia sa zameriava na presadzovanie intenzívnejšej politickej spolupráce, prehĺbenej a udržateľnej demokracie, postupnej hospodárskej integrácie a posilneného partnerstva so spoločnosťami vo vzťahu medzi Úniou a partnerskými krajinami, najmä však na plnenie dohôd o partnerstve a spolupráci, dohôd o pridružení alebo iných existujúcich a budúcich dohôd a spoločne dohodnutých akčných plánov alebo rovnocenných dokumentov.

2. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa zameriava predovšetkým na:

- a) presadzovanie ľudských práv a základných slobôd, právneho štátu, zásad rovnosti a boja proti diskriminácii vo všetkých jej formách, budovanie prehĺbenej a udržateľnej demokracie, podporu dobrej správy vecí verejných, boj proti korupcii, posilnenie inštitucionálnych kapacít na všetkých úrovniach a rozvoj aktívnej občianskej spoločnosti vrátane sociálnych partnerov;
- b) dosiahnutie postupnej integrácie do vnútorného trhu Únie a rozšírenie odvetvovej a medziodvetvovej spolupráce, a to aj prostredníctvom legislatívnej aproximácie a regulačnej konvergencie s právnymi predpismi Únie a ďalšími dôležitými medzinárodnými normami, ako aj zlepšovaním prístupu na trh, napr. aj prostredníctvom prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu, a súvisiacim budovaním inštitúcií a investíciami, najmä v oblasti vzájomného prepojenia;
- c) vytváranie podmienok pre lepšiu organizáciu legálnej migrácie a podporu dobre riadenej mobility ľudí, pre vykonávanie existujúcich alebo budúcich dohôd uzatvorených v súlade s globálnym prístupom k migrácii a mobilite a pre podporu kontaktov medzi ľuďmi, predovšetkým pokiaľ ide o kultúrne, vzdelávacie, profesné a športové činnosti;
- d) podporovanie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rozvoja vo všetkých aspektoch; znižovanie chudoby, a to aj prostredníctvom rozvoja súkromného sektora a znižovanie sociálneho vylúčenia; podporovanie budovania kapacít v oblasti vedy, vzdelávania a predovšetkým vysokoškolského vzdelávania, technológií, výskumu a inovácie; podporovanie vnútornej ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti; presadzovanie rozvoja vidieka; podporovanie verejného zdravia a podporovanie ochrany životného prostredia, opatrenia v oblasti klímy a odolnosť voči katastrofám;
- e) presadzovanie budovania dôvery, dobrých susedských vzťahov a ďalších opatrení prispievajúcich k bezpečnosti vo všetkých jej formách a na predchádzanie konfliktom vrátane dlhodobých konfliktov a na ich urovnávanie;
- f) rozšírenie subregionálnej, regionálnej spolupráce a spolupráce v rámci celého európskeho susedstva, ako aj cezhraničnej spolupráce.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

3. Dosahovanie špecifických cieľov stanovených v odsekoch 1 a 2 sa meria predovšetkým prostredníctvom príslušných pravidelných správ Únie o vykonávaní ESP; v prípade písmen a), d) a e) odseku 2 pomocou príslušných ukazovateľov stanovených medzinárodnými organizáciami a inými relevantnými subjektmi; v prípade písmen b), c) a d) odseku 2 na základe rozsahu prevzatia regulačného rámca Únie partnerskými krajinami podľa toho, či je to vhodné; a v prípade písmen c) a f) odseku 2 na základe počtu príslušných dohôd a opatrení v rámci spolupráce.

Ukazovatele použité na meranie pokroku pri dosahovaní špecifických cieľov sú vopred vymedzené, jasné, transparentné, prípadne pre krajinu špecifické a merateľné a zahŕňajú okrem iného primerane monitorované demokratické voľby, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, nezávislé súdnictvo, spoluprácu v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnostných otázok, úroveň korupcie, obchodné toky, rodovú rovnosť a ukazovatele umožňujúce meranie vnútorných hospodárskych nerovností vrátane úrovni zamestnanosti.

4. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa môže využívať aj v iných relevantných oblastiach, ak je to v súlade s celkovými cieľmi ESP.

Článok 3

Politický rámec

1. Dohody o partnerstve a spolupráci, dohody o pridružení a iné existujúce a budúce dohody ustanovujúce vzťah s partnerskými krajinami, zodpovedajúce oznámenia Komisie, závery Európskej rady a závery Rady, ako aj príslušné vyhlásenia zo samitov alebo závery z ministerských porád s partnerskými krajinami ESP, a to aj v kontexte Východného partnerstva a Únie pre Stredozemie, a tiež príslušné uznesenia Európskeho parlamentu predstavujú pri dodržiavaní zásady zodpovednosti za vlastné záležitosti celkový politický rámec tohto nariadenia pre programovanie a realizáciu podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia.

2. Kľúčovými referenčnými bodmi pre stanovenie priorít pre podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia a pre posúdenie pokroku ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 sú: akčné plány alebo iné rovnocenné spoločne dohodnuté dokumenty, ako sú programy pridružení medzi partnerskými krajinami a Úniou v dvojstrannom aj viacstrannom zložení, a to podľa potreby aj v rámci Východného partnerstva a južnej dimenzie ESP.

3. Ak dohody medzi Úniou a partnerskými krajinami podľa odseku 1 neexistujú, podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa môže poskytovať, ak sa dokáže jej užitočnosť pre dosahovanie cieľov politiky Únie, a programy na jej poskytovanie sa vytvoria na základe takýchto cieľov, pričom sa zohľadnia potreby dotknutej krajiny.

Článok 4

Diferencovanie, partnerstvo a spolufinancovanie

1. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia poskytovaná každej partnerskej krajine v súlade s článkom 6 ods. 1 sa zakladá na stimuloch a je diferencovaná vo svojej forme a sumách a pri jej poskytovaní sa zohľadňujú všetky prvky v súvislosti s partnerskou krajinou, ktoré sa uvádzajú nižšie:

- a) jej potreby, a to na základe ukazovateľov ako počet obyvateľov a stupeň rozvoja;
- b) záväzok realizovať spoločne dohodnuté ciele politických, hospodárskych a sociálnych reforiem a dosahovanie pokroku pri ich realizácii;
- c) záväzok budovať prehĺbenú a udržateľnú demokraciu a dosahovanie pokroku pri jej budovaní;
- d) partnerstvo s Úniou vrátane miery jej ambícií voči tomuto partnerstvu;
- e) absorpčná kapacita a potenciálny vplyv podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia.

Takáto podpora sa zohľadňuje vo viacročných programových dokumentoch uvedených v článku 7.

2. Po prijatí programových dokumentov uvedených v článku 7 a bez toho, aby boli dotknuté iné prvky uvedené v odseku 1 tohto článku, sa časť dostupných zdrojov ponúknutých partnerským krajinám prispôsobuje predovšetkým podľa ich pokroku pri budovaní a upevňovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie a pri realizácii dohodnutých cieľov politickej, hospodárskej a sociálnej reformy v súlade s prístupom založeným na stimuloch.

V prípade zastrešujúcich programov pre viaceré krajiny sa podiel určí podľa pokroku, ktorý tieto partnerské krajiny dosahujú pri budovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie, a zohľadní sa aj ich pokrok pri vykonávaní dohodnutých cieľov reforiem, ktoré prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa.

Pokrok partnerských krajín sa pravidelne posudzuje, najmä prostredníctvom správ o pokroku vypracúvaných v rámci ESP, ktoré zahŕňajú porovnanie vývojových tendencií so situáciou v predchádzajúcich rokoch.

V prípade závažného alebo pretrvávajúceho zhoršenia situácie možno podporu prehodnotiť.

3. Prístup založený na stimuloch sa neuplatňuje na občiansku spoločnosť, kontakty medzi ľuďmi vrátane spolupráce medzi miestnymi orgánmi verejnej správy, podporu zlepšovania ľudských práv alebo podporné opatrenia pri krízach. V prípade závažného alebo pretrvávajúceho zhoršenia situácie sa takáto podpora môže zvýšiť.

4. Prístup založený na stimuloch na základe tohto nariadenia je predmetom pravidelnej výmeny názorov v Európskom parlamente a Rade.

5. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa v zásade určuje v partnerstve s prijímateľmi. Takýmto partnerstvom sa do prípravy, vykonávania a monitorovania podpory zo strany Únie zahrnú podľa potreby tieto zainteresované strany:

- a) národné orgány a miestne orgány verejnej správy; a
- b) organizácie občianskej spoločnosti,

a to aj prostredníctvom konzultácií a včasného prístupu k relevantným informáciám, ktoré im umožnia zohrávať v tomto procese zmysluplnú úlohu.

6. Podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia v zásade spolufinancujú partnerské krajiny a ďalšie zúčastnené krajiny prostredníctvom verejných fondov, príspevkov od príjemcov a z iných zdrojov. Od požiadaviek na spolufinancovanie možno upustiť v riadne odôvodnených prípadoch a v prípadoch, ak je to potrebné na podporu rozvoja občianskej spoločnosti a neštátnych aktérov – predovšetkým organizácií občianskej spoločnosti malého rozsahu – bez toho, aby to ovplyvnilo súlad s ostatnými podmienkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽¹⁾.

Článok 5

Súdržnosť a koordinácia darcov

1. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa zabezpečí súdržnosť so všetkými oblasťami vonkajšej činnosti Únie, ako aj s ostatnými relevantnými politikami Únie. Na tento účel sa opatrenia financované na základe tohto nariadenia vrátane opatrení riadených Európskou investičnou bankou (EIB) zakladajú na politických dokumentoch o spolupráci uvedených v článku 3 ods. 1 a 2, ako aj na osobitných záujmoch Únie, jej politických prioritách a stratégiách. V takýchto opatreniach sa rešpektujú záväzky vyplývajúce z viacstranných dohôd a medzinárodných dohôd, ktorých zmluvnými stranami sú Únia a partnerské krajiny.

2. Únia, členské štáty a EIB zabezpečia súdržnosť medzi podporou poskytovanou na základe tohto nariadenia a inou podporou, ktorú poskytuje Únia, členské štáty a európske finančné inštitúcie.

3. Únia a členské štáty koordinujú svoje príslušné programy podpory s cieľom zvyšovať efektívnosť a účinnosť poskytovania podpory a politického dialógu a zabrániť prekrývaniu financovania v súlade so stanovenými zásadami pre posilňovanie operačnej koordinácie v oblasti vonkajšej podpory, ako aj v záujme zosúladenia politik a postupov. Koordinácia zahŕňa pravidelné konzultácie a časté výmeny príslušných informácií

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

v rozličných fázach cyklu poskytovania podpory, predovšetkým v teréne. Spoločné programovanie sa realizuje vždy, keď je to možné a relevantné. Ak to nie je možné, zväžia sa využitie iných mechanizmov, ako je napríklad delegovaná spolupráca a dohody o presune, s cieľom zabezpečiť najvyšší stupeň koordinácie.

Komisia podá správu o spoločnom programovaní s členskými štátmi, ako sa uvádza v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, a v prípade, že sa zámery spoločného programovania nedosiahli v plnom rozsahu, zahrnie do nej odporúčania.

4. Únia spolu s členskými štátmi prijme potrebné opatrenia, vrátane konzultácií v počiatočnej fáze procesu programovania, na zabezpečenie komplementárnosti, riadnej koordinácie a spolupráce s viacstrannými a regionálnymi organizáciami a subjektmi vrátane európskych finančných inštitúcií, medzinárodných finančných inštitúcií, agentúr, fondov a programov Organizácie Spojených národov, súkromných a politických nadácií a darcov z krajín mimo Únie.

5. Dokumenty uvedené v článku 7 ods. 2 a 3 sa v možnom rozsahu týkajú aj činností ostatných darcov z Únie.

HLAVA II

ORIENTAČNÉ PROGRAMOVANIE A PRIDELOVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Článok 6

Typy programov

1. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa poskytuje prostredníctvom:

- a) dvojstranných programov, ktoré sa vzťahujú na podporu zo strany Únie jednej partnerskej krajiny;
- b) programov pre viaceré krajiny, ktorých predmetom sú výzvy spoločné pre všetky alebo viaceré partnerských krajín na základe priorit Východného partnerstva a južnej dimenzie ESP a v ktorých sa zohľadňuje práca vykonaná v kontexte Únie pre Stredozemie, a prostredníctvom programov regionálnej a subregionálnej spolupráce, predovšetkým medzi dvoma alebo viacerými partnerskými krajinami, a to aj v rámci Severnej dimenzie a Čiernomorskej synergie. Tieto programy môžu v súlade s článkom 1 ods. 3 zahŕňať Ruskú federáciu;
- c) programov cezhraničnej spolupráce, ktorých predmetom je spolupráca medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jednou alebo viacerými partnerskými krajinami a/alebo Ruskou federáciou (ďalej len „iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci“) na strane druhej, pričom sa realizujú pozdĺž spoločnej časti vonkajších hraníc Únie.

2. Priority podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa uvádzajú v prílohe II.

3. Podpora zo strany Únie na základe tohto nariadenia sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014 a v prípade programov uvedených v článku 6 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia aj v súlade s vykonávacími predpismi ustanovujúcimi osobitné ustanovenia pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce ako sa uvádza v článku 12 tohto nariadenia.

Článok 7

Programovanie a orientačné pridelovanie finančných prostriedkov na orientačné programy pre jednotlivé krajiny alebo viacero krajín

1. Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky na programy pre jednotlivé krajiny sa určujú na základe kritérií ustanovených v článku 4 ods. 1.

2. Pre krajiny, v prípade ktorých existujú dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia, sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 prijme komplexný viacročný jednotný rámec podpory. Prostredníctvom tohto rámca sa:

- a) preskúma dosiahnutý pokrok v porovnaní s politickým rámcom a úspechy pri dosahovaní vopred dohodnutých cieľov, ako aj súčasný stav vzťahov medzi Úniou a partnerskou krajinou vrátane úrovne ambícií partnerskej krajiny voči partnerstvu s Úniou;
- b) stanovia sa ciele a priority pre podporu zo strany Únie, predovšetkým priority vybrané z tých, ktoré obsahovali dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia a stratégie a plány partnerských krajín, ak sú tieto stratégie alebo plány v súlade s celkovým politickým rámcom, a priority, pri ktorých sa potreba podpory preukázala v rámci riadneho posúdenia zo strany Únie;
- c) uvedú sa očakávané výsledky a
- d) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky pre každý jednotný rámec podpory sa uvádzajú vo forme rozpätia nepresahujúceho 20 % týchto pridelených rozpočtových prostriedkov.

Obdobie platnosti jednotného rámca podpory zodpovedá v zásade obdobiu platnosti príslušného dokumentu uvedeného v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia.

3. Pre krajiny, v ktorých prípade dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia neexistujú, prijme sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 komplexný programový dokument vrátane stratégie a viacročného orientačného programu. V tomto dokumente:

- a) sa určí stratégia reakcie Únie na základe analýzy situácie dotknutej krajiny, jej vzťahov s Úniou, a stratégií a plánov partnerských krajín, ak sú tieto stratégie alebo plány v súlade s celkovým politickým rámcom;

b) stanovia sa ciele a priority podpory zo strany Únie;

c) uvedú sa očakávané výsledky a

d) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Súvisiace orientačne pridelené rozpočtové prostriedky sa uvádzajú vo forme rozpätia nepresahujúceho 20 % týchto pridelených rozpočtových prostriedkov. Programový dokument má zodpovedajúcu viacročnú platnosť.

4. V prípade programov pre viaceré krajiny sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 prijme komplexný programový dokument vrátane stratégie a viacročného orientačného programu. V tomto dokumente:

- a) sa stanovia ciele a priority podpory zo strany Únie vo vzťahu k regiónu alebo subregiónu, pričom sa podľa potreby zohľadnia priority, o ktorých sa rozhodlo v rámci Východného partnerstva alebo Únie pre Stredozemie;
- b) uvedú sa očakávané výsledky a
- c) určí sa orientačná úroveň financovania rozdeleného podľa priorít.

Orientačne pridelené rozpočtové prostriedky na programy pre viaceré krajiny sa určujú na základe transparentných a objektívnych kritérií.

Programový dokument má zodpovedajúcu viacročnú platnosť.

5. Dokumenty jednotného rámca podpory sa v prípade potreby preskúmajú, a to aj vzhľadom na príslušné pravidelné správy Únie a pri zohľadnení práce spoločných orgánov vytvorených podľa dohôd s partnerskými krajinami, a môžu byť predmetom revízie v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Programové dokumenty uvedené v odsekoch 3 a 4 tohto článku sa preskúmajú v polovici vykonávania programu alebo podľa potreby a môžu sa revidovať v súlade s tým istým postupom.

6. Na uľahčenie vykonávania prístupu založeného na stimuloch uvedeného v článku 4 ods. 2 sa na zastrešujúce programy pre viaceré krajiny prideluje suma v rozsahu 10 % finančného krytia stanoveného v článku 17 ods. 1, čím sa doplnia rozpočtové prostriedky pridelené pre jednotlivé krajiny uvedené v článku 7 ods. 2 a 3. V príslušných rozhodnutiach Komisie ustanovujúcich tieto zastrešujúce programy sa určia krajiny, ktoré môžu dané pridelené prostriedky získať, pričom skutočná výška pridelených prostriedkov sa určí na základe pokroku pri budovaní prehĺbenej a udržateľnej demokracie a pri dosahovaní dohodnutých cieľov reforiem, ktoré prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa.

7. Ak je potrebné efektívnejšie vykonávanie opatrení v spoločný prospech Únie a partnerských krajín v takých oblastiach, ako je nadnárodná spolupráca a vzájomné prepojenia, financovanie na základe tohto nariadenia sa môže združiť s financovaním na základe iných relevantných nariadení Únie. V takomto prípade Komisia rozhodne o tom, ktorý samostatný súbor pravidiel sa má na vykonávanie uplatňovať.

8. Členské štáty sa zúčastňujú na procese programovania v súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Obzvlášť úzko sú zapojené tie členské štáty a ďalší darcovia, ktorí sa zaviazali tvoriť programy pre svoju podporu spoločne s Úniou. Programové dokumenty sa prípadne môžu vzťahovať aj na ich príspevky.

9. Ak sa členské štáty a ďalší darcovia zaviazali programovať svoju podporu spoločne, jednotný rámec podpory a programové dokumenty uvedené v odsekoch 3 a 4 sa môžu nahradiť spoločným viacročným programovým dokumentom pod podmienkou, že zodpovedá požiadavkám stanoveným v týchto odsekoch.

10. V prípade krízy alebo ohrozenia demokracie, právneho štátu alebo ľudských práv a základných slobôd alebo v prípade prírodnej katastrofy či katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou sa môže uskutočniť revízia programových dokumentov ad hoc. Takýmto núdzovým preskúmaním sa zabezpečí zachovanie súdržnosti medzi politikami Únie, podporou zo strany Únie poskytovanou na základe tohto nariadenia a podporou poskytovanou na základe iných nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti. Núdzové preskúmanie môže viesť k prijatiu revidovaných programových dokumentov. V takom prípade Komisia zašle revidované programové dokumenty v priebehu jedného mesiaca od ich prijatia Európskemu parlamentu a Rade na informačné účely.

11. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení správy o preskúmaní v polovici vykonávania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery tejto správy.

HLAVA III

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 8

Geografická oprávnenosť

1. Programy cezhraničnej spolupráce uvedené v článku 6 ods. 1 písm. c) sa môžu ustanoviť:

- a) pre pozemné hranice, pričom sa vzťahujú na územné jednotky zodpovedajúce úrovni nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) úrovne 3 alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pozdĺž pozemných hraníc medzi členskými štátmi a inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci, a to bez toho, aby boli dotknuté prípadné úpravy potrebné na zabezpečenie súdržnosti a kontinuity opatrení v rámci spolupráce, a v súlade s článkom 9 ods. 4;

- b) pre morské hranice, pričom sa vzťahujú na územné jednotky zodpovedajúce úrovni 3 NUTS alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pozdĺž morských hraníc medzi členskými štátmi a inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci a sú od seba vzdialené maximálne 150 km, a to bez toho, aby boli dotknuté prípadné úpravy potrebné na zabezpečenie súdržnosti a kontinuity opatrení v rámci spolupráce;

- c) pre okolie morskej panvy, pričom sa vzťahujú na pobrežné územné jednotky zodpovedajúce úrovni 2 NUTS alebo rovnocenné jednotky, ktoré sa nachádzajú pri morskej panve spoločnej pre členské štáty a iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci.

2. S cieľom zabezpečiť kontinuitu existujúcich mechanizmov spolupráce a v iných odôvodnených prípadoch a aby sa prispelo k cieľom programu, sa účasť na cezhraničnej spolupráci môže umožniť územným jednotkám, ktoré susedia s jednotkami uvedenými v odseku 1. Podmienky, za ktorých sa môžu susediace územné jednotky zúčastňovať na spolupráci, sa ustanovia v spoločných operačných programoch.

3. V riadne odôvodnených prípadoch sa môžu zahrnúť aj významné spoločenské, hospodárske a kultúrne strediská v členských štátoch alebo iných krajinách zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci, ktoré sa nenachádzajú v susedstve oprávnených územných jednotiek, pod podmienkou, že takáto účasť prispieva k cieľom stanoveným v programovom dokumente. Podmienky, za ktorých sa môžu takéto strediská zúčastňovať na spolupráci, sa ustanovia v spoločných operačných programoch.

4. Ak sa programy stanovia podľa odseku 1 písm. b), môže Komisia po dohode s účastníkmi navrhnúť, aby sa geografická oprávnenosť rozšírila na celú územnú jednotku úrovne 2 NUTS, v oblasti ktorej sa nachádza územná jednotka úrovne 3 NUTS.

5. Cezhraničná spolupráca sa zameriava na zachovanie súdržnosti s cieľmi existujúcich a budúcich makroregionálnych stratégií.

Článok 9

Programovanie a pridelovanie finančných prostriedkov na cezhraničnú spoluprácu

1. Programový dokument sa vypracúva na účely vymedzenia:

- a) strategických cieľov, ktoré sa sledujú cezhraničnou spolupracou, a priorít a očakávaných výsledkov takejto spolupráce;
- b) zoznamu spoločných operačných programov, ktoré sa majú ustanoviť;

- c) orientačného rozdelenia zdrojov medzi programy týkajúce sa pozemných a morských hraníc uvedené v článku 8 ods. 1 písm. a) a b) a programy týkajúce oblasti morskej panvy uvedené v článku 8 ods. 1 písm. c);
- d) orientačných viacročných rozpočtových prostriedkov prideľovaných pre jednotlivé spoločné operačné programy;
- e) územných jednotiek oprávnených zúčastňovať sa na jednotlivých spoločných operačných programoch a územných jednotiek a stredísk uvedených v článku 8 ods. 2, 3 a 4;
- f) orientačne pridelených rozpočtových prostriedkov na prípadnú podporu horizontálnych opatrení v oblasti budovania kapacít, tvorby sietí a výmeny skúseností medzi programami;
- g) príspevkov do nadnárodných programov ustanovených na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013⁽¹⁾, na ktorých sa zúčastňujú partnerské krajiny a/alebo Ruská federácia.

Programový dokument sa vzťahuje na obdobie siedmich rokov a prijíma ho Komisia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Preskúma sa v polovici vykonávania alebo podľa potreby a môže sa revidovať v súlade s uvedeným postupom.

2. Spoločné operačné programy sa spolufinancujú z EFRR. Celková suma príspevku z EFRR sa určuje podľa článku 4 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013. Na využívanie uvedeného príspevku sa uplatňuje toto nariadenie.

3. Nástrojom predvstupovej pomoci (IPA II) ustanoveným nariadením (EÚ) č. 236/2014 možno spolufinancovať spoločné operačné programy, na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k uvedenému nariadeniu. Na využívanie uvedeného spolufinancovania sa uplatňuje toto nariadenie.

4. Orientačne pridelené finančné prostriedky na spoločné operačné programy sa zakladajú na objektívnych kritériách, predovšetkým na počte obyvateľov oprávnených územných jednotiek, ako sa vymedzujú v článku 8 ods. 1 písm. a), b) a c). Pri určovaní orientačne pridelených finančných prostriedkov sa môžu vykonať úpravy zohľadňujúce potrebu dosiahnutia rovnováhy medzi príspevkami z EFRR a príspevkami poskytovanými na základe tohto nariadenia, ako aj iné faktory ovplyvňujúce intenzitu spolupráce, napríklad osobitné charakteristiky pohraničných oblastí a ich schopnosť spravovať a absorbovať podporu zo strany Únie.

Článok 10

Spoločné operačné programy

1. Cezhraničná spolupráca sa realizuje prostredníctvom viacročných spoločných operačných programov týkajúcich sa spolu-

práce na hraniciach alebo skupine hraníc a obsahujúcich viacročné opatrenia, ktorými sa sleduje konzistentný súbor priorít a ktoré sa môžu vykonávať s podporou zo strany Únie. Spoločné operačné programy vychádzajú z programového dokumentu uvedeného v článku 9 ods. 1. Obsahujú súhrnný opis systémov riadenia a kontroly, ktoré zahŕňajú prvky uvedené v článku 11 ods. 2 a článku 12 ods. 2.

2. Spoločné operačné programy pre pozemné hranice a morské hranice sa stanovujú pre každú hranicu na príslušnej územnej úrovni a zahŕňajú oprávnené územné jednotky, ktoré patria do jedného alebo viacerých členských štátov a do jednej alebo viacerých iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci.

3. Spoločné operačné programy v okolí morských paniev sú viacstranné, ustanovené na primeranej územnej úrovni a zahŕňajú oprávnené územné jednotky pri spoločnej morskej panve, ktoré patria niekoľkým zúčastneným krajinám vrátane aspoň jedného členského štátu a jednej inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci. Môžu zahŕňať dvojstranné činnosti na podporu spolupráce medzi jedným členským štátom a jednou inou krajinou zúčastňujúcou sa na cezhraničnej spolupráci.

4. Do jedného roka po schválení programového dokumentu uvedeného v článku 9 ods. 1 a po prijatí vykonávacích predpisov ustanovujúcich osobitné podmienky pre vykonávanie cezhraničnej spolupráce zúčastnené krajiny spoločne predložia Komisii návrhy spoločných operačných programov. Komisia prijme v lehote stanovenej vo vykonávacích predpisoch jednotlivé spoločné operačné programy po posúdení ich súladu s týmto nariadením, programovým dokumentom a vykonávacími predpismi. Komisia predloží Európskemu parlamentu a členským štátom na informáciu spoločné operačné programy do jedného mesiaca po prijatí týchto programov.

5. Oblasti v krajinách okrem členských štátov alebo iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci, ktoré susedia s oprávnenými oblasťami vymedzenými v článku 8 ods. 1 písm. a) a b) alebo nachádzajúcimi sa pri spoločnej morskej panve, pre ktoré sa ustanovuje spoločný operačný program, môžu byť zahrnuté do spoločného operačného programu a môžu využívať podporu zo strany Únie na základe tohto nariadenia v súlade s podmienkami stanovenými v programovom dokumente uvedenom v článku 9 ods. 1.

6. Komisia a zúčastnené krajiny prijímajú primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa programy cezhraničnej spolupráce, a najmä tie, ktoré sa týkajú morskej panvy, ustanovené na základe tohto nariadenia a programy nadnárodnej spolupráce ustanovené na základe nariadenia (EÚ) č. 1299/2013, ktorých geografické pokrytie sa čiastočne prekrýva, v plnej miere dopĺňali a vzájomne sa posilňovali.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

7. Spoločné operačné programy sa môžu revidovať na podnet zúčastnených krajín alebo Komisie, a to z dôvodov, ako sú napríklad:

- a) zmeny v prioritách spolupráce alebo sociálno-ekonomický vývoj;
- b) výsledky vykonávania dotknutých opatrení a výsledky monitorovacieho a hodnotiaceho postupu;
- c) potreba upraviť sumy dostupných finančných prostriedkov a prerozdeliť zdroje.

8. Najneskôr do konca kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa prijali spoločné operačné programy, Komisia s inými krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci uzatvorí dohodu o financovaní. Táto dohoda o financovaní obsahuje právne ustanovenia potrebné pre vykonávanie spoločného operačného programu a môže byť podpísaná aj inými zúčastnenými krajinami a riadiacim orgánom uvedeným v článku 12 ods. 2 písm. c) alebo krajinou, v ktorej má riadiaci orgán sídlo.

V prípade potreby sa medzi zúčastnenými krajinami a riadiacim orgánom uzatvorí dohoda, napríklad vo forme memoranda o porozumení, v ktorej sa dotknutým krajinám určia osobitné finančné povinnosti a spôsoby vykonávania programu vrátane ich riadiacich a administratívnych úloh a povinností.

9. Spoločný operačný program týkajúci sa viac ako jednej inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci sa ustanoví vtedy, keď dohodu o financovaní podpíše aspoň jedna iná krajina zúčastňujúca sa na cezhraničnej spolupráci. Ďalšie iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci, na ktoré sa vzťahuje ustanovený program, sa môžu kedykoľvek k programu pripojiť podpísaním dohody o financovaní.

10. Ak sa zúčastnená krajina zaviazala spolufinancovať spoločný operačný program, v tomto programe sa spresnia mechanizmy a potrebné zábezpeky týkajúce sa auditu, poskytovania, použitia a monitorovania spolufinancovania. Súvisiacu dohodu o financovaní podpíšu všetky zúčastnené krajiny a riadiaci orgán spoločného operačného programu alebo krajina, v ktorej má riadiaci orgán sídlo.

11. Spoločnými operačnými programami sa môžu zabezpečiť finančné príspevky aj z iných finančných nástrojov alebo pre iné nástroje, s ktorými by sa mohli skombinovať granty na základe pravidiel týchto nástrojov, avšak pod podmienkou, že sa tým prispieje k dosiahnutiu týchto priorít programov.

12. Zúčastnené krajiny a prípadne ich miestne orgány verejnej správy na základe zásady partnerstva spoločne vyberú opatrenia, ktoré dostanú podporu zo strany Únie a ktoré sú v súlade s prioritami a opatreniami spoločného operačného programu.

13. V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch, keď:

- a) nemožno predložiť spoločný operačný program vzhľadom na problémy vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami alebo medzi Úniou a inou krajinou zúčastňujúcou sa na cezhraničnej spolupráci;
- b) spoločný operačný program nie je možné vykonávať vzhľadom na problémy vo vzťahoch medzi zúčastnenými krajinami;
- c) zúčastnené krajiny predložia Komisii spoločný operačný program do 30. júna 2017, alebo
- d) žiadna z iných krajín zúčastňujúcich sa na cezhraničnej spolupráci v súvislosti s programom nepodpíše príslušnú dohodu o financovaní do konca roka nasledujúceho po prijatí programu,

Komisia po konzultácii s dotknutým členským štátom (štátmi) prijme kroky potrebné na to, aby sa dotknutému členskému štátu (štátom) umožnilo využívať príspevok z EFRR na spoločný operačný program podľa článku 4 ods. 7 a 8 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013.

14. Rozpočtové záväzky pre opatrenia alebo programy cezhraničnej spolupráce trvajúce viac ako jeden finančný rok sa môžu rozdeliť na viac ročných splátok počas niekoľkých rokov.

Článok 11

Riadenie spoločných operačných programov

1. Spoločné operačné programy sa zvyčajne vykonávajú na základe zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi. Zúčastnené krajiny však môžu navrhnúť vykonávanie programov v nepriamom hospodárení prostredníctvom subjektu uvedeného v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a v súlade s vykonávacími predpismi uvedenými v článku 12 ods. 2 tohto nariadenia.

2. Komisia sa na základe dostupných informácií ubezpečí, či členský štát v prípade zdieľaného hospodárenia alebo iná krajina zúčastňujúca sa na cezhraničnej spolupráci, alebo medzinárodná organizácia v prípade nepriameho hospodárenia, ustanovili a prevádzkujú systémy riadenia a kontroly, ktoré sú v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012, s týmto nariadením a s jeho vykonávacími predpismi uvedenými v článku 12 ods. 2 tohto nariadenia.

Dotknuté členské štáty, iné krajiny zúčastňujúce sa na cezhraničnej spolupráci a medzinárodné organizácie zabezpečia účinné fungovanie svojho systému riadenia a kontroly, zákonnosť a regulárnosť súvisiacich transakcií a dodržiavanie zásady riadneho finančného hospodárenia. Zodpovedajú za riadenie a kontrolu programov.

Komisia môže od dotknutého členského štátu, inej krajiny zúčastňujúcej sa na cezhraničnej spolupráci alebo medzinárodnej organizácie požadovať, aby preskúmali sťažnosť predloženú Komisii v súvislosti s výberom alebo realizáciou operácií podporovaných na základe tejto hlavy alebo v súvislosti s fungovaním systému riadenia a kontroly.

3. Aby bolo možné spoločné operačné programy primerane pripraviť na vykonávanie, výdavky vynaložené po predložení spoločného operačného programu Komisii sú oprávnené od 1. januára 2014.

4. Ak je oprávnenosť obmedzená v súlade s článkom 8 ods. 7 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, subjekt uvedený v odseku 1 tohto článku, ktorý môže vydávať výzvy na predkladanie návrhov a vyhlasovať verejné súťaže, má právo akceptovať ako oprávnených uchádzačov, žiadateľov a kandidátov z neoprávnených krajín alebo tovar neoprávneného pôvodu v súlade s článkom 8 ods. 2 a článkom 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

Článok 12

Vykonávacie predpisy pre cezhraničnú spoluprácu

1. Vykonávacie predpisy, v ktorých sa stanovujú osobitné ustanovenia na vykonávanie tejto hlavy, sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

2. Medzi záležitosti, na ktoré sa vzťahujú vykonávacie predpisy, patria podrobné ustanovenia týkajúce sa okrem iného:

- a) miery a metód spolufinancovania;
- b) obsahu, vypracúvania, zmien a ukončovania spoločných operačných programov;
- c) úlohy a funkcie štruktúr programu, napr. spoločného monitorovacieho výboru, riadiaceho orgánu a jeho spoločného technického sekretariátu vrátane ich postavenia, účinnej identifikácie, spoľahlivosti a zodpovednosti, opisu systémov riadenia a kontroly a podmienok, ktorými sa riadi technická správa podpory zo strany Únie a finančné hospodárenie s ňou vrátane oprávnenosti výdavkov;
- d) postupov vymáhania vo všetkých zúčastnených krajinách;
- e) monitorovania a hodnotenia;
- f) činností súvisiacich so zviditeľňovaním a informáciami;
- g) zdieľaného a nepriameho hospodárenia podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Delegovanie právomoci

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 14 prijímať delegované akty, ktoré sa týkajú zmeny prílohy II. Komisia konkrétne v nadväznosti na uverejnenie správy o preskúmaní v polovici vykonávania, a na základe odporúčaní uvedených v tejto správe prijme delegovaný akt, ktorými sa mení príloha II, a to do 31. marca 2018.

Článok 14

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 13 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2020.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 13 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 13 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlžuje o dva mesiace.

Článok 15

Výbor

Komisii pomáha Výbor pre nástroj európskeho susedstva. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 16

Účasť tretích krajín, na ktoré sa nevzťahuje článok 1

1. Za riadne odôvodnených okolností a s cieľom zabezpečiť súdržnosť a efektívnosť financovania zo strany Únie alebo posilniť regionálnu a transregionálnu spoluprácu môže Komisia na individuálnej báze rozhodnúť o rozšírení oprávnenosti konkrétnych opatrení v súlade s článkom 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 na krajiny, územia a oblasti, ktoré by inak neboli oprávnené na financovanie.

Bez ohľadu na článok 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 sa môžu na postupoch vykonávania takýchto opatrení zúčastňovať fyzické a právnické osoby z dotknutých krajín, území a oblastí.

2. Možnosti uvedené v odseku 1 tohto článku sa môže poskytnúť v programových dokumentoch uvedených v článku 7.

Článok 17

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2014 až 2020 sa stanovuje vo výške 15 432 634 000 EUR v bežných cenách. Na programy cezhraničnej spolupráce uvedené v článku 6 ods. 1 písm. c) sa prideli suma do výšky 5 % finančného krytia.

2. Ročné rozpočtové prostriedky povoľujú Európsky parlament a Rada v rámci limitov viacročného finančného rámca.

3. V súlade s článkom 18 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 ⁽¹⁾ sa z rôznych nástrojov na financovanie vonkajšej pomoci, konkrétne z nástroja rozvoje spolupráce, ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 ⁽²⁾, ENI, nástroja predvstupovej pomoci (IPA II) ustanoveného nariadením (EÚ) č. 231/2014 a nástroja partnerstva ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 ⁽³⁾ prideli orientačná suma 1 680 000 000 EUR na opatrenia týkajúce sa mobility v oblasti vzdelávania do partnerských krajín v zmysle nariadenia (EÚ)

č. 1288/2013, a z týchto krajín a na spoluprácu a politický dialóg s orgánmi, inštitúciami a organizáciami z týchto krajín. Na využívanie týchto finančných prostriedkov sa uplatňuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

Financovanie sa sprístupňuje formou dvoch viacročných prídeltov, z toho prvý prídelt na prvé štyri roky a druhý na zvyšné tri roky. Prídelenie týchto rozpočtových prostriedkov sa zohľadní vo viacročnom orientačnom programovaní podľa tohto nariadenia v súlade so zistenými potrebami a prioritami dotknutých krajín. Výška prídelených rozpočtových prostriedkov sa môže preskúmať v prípade závažných nepredvídaných okolností alebo dôležitých politických zmien v súlade s prioritami Únie v oblasti vonkajšej činnosti.

Článok 18

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament

Predseda

M. SCHULZ

Za Radu

Predseda

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvoje spolupráce na obdobie 2014 – 2020 (pozri stranu 44 tohto úradného vestníka).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 77 tohto úradného vestníka).

PRÍLOHA I

Partnerskými krajinami podľa článku 1 sú:

Alžírsko
Arménsko
Azerbajdžan
Bielorusko
Egypt
Gruzínsko
Izrael
Jordánsko
Libanon
Líbya
Moldavská republika
Maroko
okupované palestínske územie
Sýria
Tunisko
Ukrajina

PRÍLOHA II

Priority podpory zo strany Únie na základe tohto nariadenia

Na podporu dosiahnutia špecifických cieľov uvedených v článku 2 a so zreteľom na spoločne dohodnuté dokumenty uvedené v článku 3 ods. 2 môžu byť predmetom financovania zo strany Únie priority stanovené v bodoch 1, 2 a 3 tejto prílohy.

Niektoré z uvedených priorít môžu byť relevantné pre viac ako jeden typ programu. Pri prípadnej zmene tohto orientačného zoznamu priorít sa dodržiava zásada spoločnej zodpovednosti za vlastné záležitosti.

V rámci uvedených priorít sa riešia prierezové záležitosti vrátane prehĺbenej a udržateľnej demokracie, ľudských práv, rodovej rovnosti, boja proti korupcii a životného prostredia.

1. Podpora zo strany Únie na bilaterálnej úrovni sa podľa potreby zameriava na realizáciu okrem iného týchto priorít:

- ľudské práva, dobrá správa vecí verejných a právny štát vrátane reformy súdnictva, verejnej správy a bezpečnostného sektora,
- inštitucionálna spolupráca a rozvoj kapacít vrátane vykonávania dohôd Únie,
- podpora aktérov občianskej spoločnosti a ich úlohy v reformných procesoch a pri prechode k demokracii,
- udržateľný a inkluzívny hospodársky rozvoj vrátane rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni a územnej súdržnosti,
- rozvoj sociálnych sektorov, a to predovšetkým v záujme potrieb mládeže, so zameraním na sociálnu spravodlivosť a súdržnosť a na zamestnanosť,
- rozvoj obchodu a súkromného sektora vrátane podpory malých a stredných podnikov, zamestnanosti a realizácie prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu,
- poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vrátane potravinovej bezpečnosti,
- udržateľné riadenie prírodných zdrojov,
- sektor energetiky so zameraním na energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov,
- vzdelávanie a rozvoj zručností vrátane odborného vzdelávania a prípravy,
- riadenie mobility a migrácie vrátane ochrany migrantov,
- budovanie dôvery a iné opatrenia prispievajúce k predchádzaniu konfliktom a k ich urovnávaniu vrátane podpory postihnutého obyvateľstva a obnovy.

Priority stanovené v tomto bode môžu prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného cieľa tohto nariadenia.

2. Podpora zo strany Únie na úrovni viacerých krajín sa podľa potreby zameriava na realizáciu okrem iného týchto priorít:

- ľudské práva, dobrá správa vecí verejných a právny štát,
- inštitucionálna spolupráca a rozvoj kapacít,
- regionálna spolupráca, a to predovšetkým v rámci Východného partnerstva, Únie pre Stredozemie a Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu,
- vysokoškolské vzdelávanie a rozvoj zručností, mobilita študentov a pracovníkov, mládež a kultúra,
- udržateľný hospodársky rozvoj, rozvoj obchodu a súkromného sektora a podpora malých a stredných podnikov,
- sektor energetiky vrátane energetických sietí,
- doprava a prepojenia infraštruktúry,
- udržateľné riadenie prírodných zdrojov vrátane vody, zelený rast, životné prostredie a adaptácia na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy,
- podpora občianskej spoločnosti,
- riadenie mobility a migrácie,
- budovanie dôvery a iné opatrenia prispievajúce k predchádzaniu konfliktom a k ich urovnávaniu.

Priority stanovené v tomto bode môžu prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného cieľa tohto nariadenia.

3. Podpora zo strany Únie prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce sa podľa potreby zameriava na realizáciu týchto priorít:

- hospodársky a sociálny rozvoj,
- životné prostredie, verejné zdravie, bezpečnosť a ochrana,
- mobilita osôb, tovaru a kapitálu.

Priority stanovené v tomto bode zodpovedajú spoločným výzvam. Predstavujú rámec na určenie osobitných priorít spolu s krajinami zúčastňujúcimi sa na cezhraničnej spolupráci. Do vypracúvania programov sa zapoja organizácie občianskej spoločnosti, ktoré budú spoločne s miestnymi orgánmi verejnej správy a regionálnymi orgánmi ich hlavnými príjemcami.

Pridelenie finančných prostriedkov podľa typu programu

Bilaterálne programy: až do 80 %

Programy pre viacero krajín: až do 35 %

Cezhraničná spolupráca: až do 5 %

Vyhlasenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

Vyhlasenie Európskej komisie k používaniu vykonávacích aktov na stanovenie vykonávacích ustanovení určitých pravidiel nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)

Európska komisia sa domnieva, že účelom vykonávacích pravidiel programov cezhraničnej spolupráce stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti, a ďalších podrobnejších osobitných vykonávacích pravidiel stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), je doplniť základný akt, a preto by tieto pravidlá mali mať formu delegovaných aktov prijímaných na základe článku 290 ZFEÚ. Európska komisia nebude namietat proti prijatiu textu dohodnutého medzi spoluzákonnodarcami. Európska komisia však pripomína, že otázku vymedzenia hranice medzi článkami 290 a 291 ZFEÚ v súčasnosti skúma Súdny dvor Európskej únie v rámci tzv. „biocídového prípadu“.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákonodarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 233/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

- (4) Pomoc zo strany Únie by časom mala prispieť k zníženiu závislosti od pomoci.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Toto nariadenie tvorí súčasť politiky rozvojovej spolupráce Únie a predstavuje jeden z nástrojov poskytujúcich podporu vonkajším politikám Únie. Nahrádza nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1905/2006 ⁽³⁾, ktorého účinnosť sa skončila 31. decembra 2013.

- (2) Boj proti chudobe zostáva hlavným cieľom rozvojovej politiky Únie, ako je stanovené v hlave V kapitole 1 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a v piatej časti hlave III kapitole 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a to v súlade s miléniovými rozvojovými cieľmi a ďalšími medzinárodne dohodnutými rozvojovými záväzkami a cieľmi schválenými Úniou a členskými štátmi v kontexte Organizácie Spojených národov (OSN) a iných príslušných medzinárodných fór.

- (3) Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie o politike rozvoja Európskej únie ⁽⁴⁾: „Európsky konsenzus“ (ďalej len „Európsky konsenzus“) a zmeny ním schválené poskytuje všeobecný politický rámec, orientácie a zameranie s cieľom usmerňovať vykonávanie tohto nariadenia.

- (5) Činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa má riadiť zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozšírení a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta, a to demokraciou, právnym štátom, univerzálnosťou a nedeliteľnosťou ľudských práv a základných slobôd a ich dodržiavania, zachovávaním ľudskej dôstojnosti, zásadami rovnosti a solidarity a dodržiavaním zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva. Únia sa usiluje rozvíjať a upevňovať záväzok k týmto zásadám v partnerských krajinách, územiach a regiónoch prostredníctvom dialógu a spolupráce. Presadzovaním uvedených zásad Únia preukazuje svoju pridanú hodnotu ako aktér v rámci rozvojových politík.

- (6) Pri vykonávaní tohto nariadenia a najmä počas procesu programovania by mala mať Únia riadne na zreteli priority, ciele a referenčné hodnoty v oblasti ľudských práv a demokracie, ktoré Únia stanovila pre partnerské krajiny, a to predovšetkým vo svojich stratégiách pre ľudské práva pre jednotlivé krajiny.

- (7) Dodržiavanie ľudských práv, základných slobôd, presadzovanie zásad právneho štátu, demokratických zásad, transparentnosti, dobrej správy vecí verejných, mieru a stability a rodovej rovnosti má zásadný význam pre rozvoj partnerských krajín a tieto otázky by sa mali začleniť do rozvojovej politiky Únie, najmä do programovania a dohôd s partnerskými krajinami.

- (8) Na zabezpečenie ucelenosti a relevantnosti pomoci a súčasného zníženia nákladov partnerských krajín je potrebná účinná pomoc, vyššia transparentnosť, intenzívnejšia spolupráca, väčšia komplementárnosť a lepšia harmonizácia, zosúladenosť s partnerskými krajinami, ako aj koordinácia postupov medzi Úniou a členskými štátmi, aj vo vzťahu k iným darcom a subjektom v oblasti rozvoja. Prostredníctvom svojej rozvojovej politiky sa Únia snaží vykonávať závery vyhlásenia o účinnosti pomoci prijatého na fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci, ktoré sa konalo 2. marca 2005 v Paríži, akčného programu z Akkry prijatého 4. septembra 2008 a následného vyhlásenia prijatého v Pusane 1. decembra 2011. Uvedené záväzky viedli k množstvu záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s. 110.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1905/2006 z 18. decembra 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce (Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 41).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

ako napríklad ku Kódexu správania EÚ v oblasti komplexnosti a rozdelenia práce v rozvojovej politike a k operačnému rámcu pre účinnosť pomoci. Malo by sa zvýšiť úsilie a mali by sa posilniť postupy na dosiahnutie spoločného programovania.

- (9) Pomoc Únie by sa mala zamerať na podporu spoločnej stratégie EÚ a Afriky, prijatej na samite EÚ-Afrika 8.-9. decembra 2007 v Lisabone, a jej následných zmien a doplnení, a to na základe spoločnej vízie, zásad a cieľov, z ktorých vychádza strategické partnerstvo Afrika-EÚ.

- (10) Únia a členské štáty by mali zlepšiť konzistentnosť, koordináciu a komplementárnosť svojich príslušných politík v oblasti rozvojovej spolupráce, a to najmä reagovaním na priority partnerských krajín a regiónov na úrovni jednotlivých krajín a regiónov. S cieľom zabezpečiť vzájomné dopĺňanie a posilňovanie politiky rozvojovej spolupráce Únie a politík členských štátov a zaistiť nákladovo efektívne poskytovanie pomoci bez prekryvania a medzier je naliehavo potrebné aj vhodné stanoviť postupy spoločného programovania, ktoré by sa mali vykonávať pri každej vhodnej príležitosti.

- (11) Politika Únie a jej medzinárodné opatrenia v oblasti rozvojovej spolupráce sa riadia miléniovými rozvojovými cieľmi, ako je napríklad odstránenie extrémnej chudoby a hladu, vrátane akýchkoľvek ich následných zmien, a cieľmi, zásadami a záväzkami v oblasti rozvoja, ktoré schválila Únia a jej členské štáty, a to aj v rámci ich spolupráce s OSN a inými príslušnými medzinárodnými fórami v oblasti rozvojovej spolupráce. Politiky a medzinárodná činnosť Únie sa riadia aj jej záväzkami a povinnosťami v oblasti ľudských práv a rozvoja, vrátane Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, Dohovoru OSN o právach dieťaťa a Deklarácie OSN o práve na rozvoj.

- (12) Únia dôsledne dodržiava záväzok k rodovej rovnosti ako k ľudskému právu, otázke sociálnej spravodlivosti a ku kľúčovej hodnote rozvojovej politiky Únie. Rodová rovnosť je ťažiskovým aspektom pri dosahovaní všetkých miléniových rozvojových cieľov. Rada 14. júna 2010 schválila akčný plán EÚ na obdobie 2010 – 2015 o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v rámci rozvojovej spolupráce.

- (13) Únia by mala pri reakciách na krízy a katastrofy, ako aj na konfliktné a nestabilné situácie vrátane situácií pri prechode a po kríze prioritne podporovať komplexný prístup. Pri tom by sa malo vychádzať najmä zo záverov Rady z 19. novembra 2007 o reakcii EÚ na nestabilné situácie a záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade tiež z 19. novembra 2007 o bezpečnosti a rozvoji, ako aj zo záverov Rady z 20. júna 2011 o predchádzaní konfliktom, a zo všetkých následných príslušných záverov.

- (14) Predovšetkým v situáciách, kde sú potreby najnaliehavejšie a chudoba najrozšírenejšia a najväčšia, by sa mala podpora Únie zamerať na posilnenie odolnosti krajín a ich obyvateľstva voči nežiaducim účinkom. Toto by sa malo uskutočniť prostredníctvom primeranej kombinácie prístupov, reakcií a nástrojov, najmä prostredníctvom zaistenia toho, aby boli bezpečnostné, humanitárne a rozvojové prístupy vyvážené, jednotné a účinne koordinované, čím sa prepojí pomoc, obnova a rozvoj.

- (15) Pomoc Únie by sa mala zamerať na oblasti, v ktorých bude najúčinnnejšia, a to vzhľadom na jej schopnosť konať v celosvetovom meradle a reagovať na celosvetové problémy, ako je odstránenie chudoby, udržateľný a inkluzívny rozvoj a celosvetová podpora demokracie, dobrej správy vecí verejných, dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu, ďalej by sa mala zamerať na svoje dlhodobé a predpokladané zapojenie v oblasti rozvojovej pomoci a svoju úlohu pri koordinácii s členskými štátmi. Na zabezpečenie tohto vplyvu by sa mala uplatňovať zásada diferenciácie nielen na úrovni pridelených finančných prostriedkov, ale aj pri programovaní, aby sa dvojstranná rozvojová spolupráca zameriavala na partnerské krajiny, ktoré ju najviac potrebujú, vrátane nestabilných štátov a značne zraniteľných štátov, s obmedzeným prístupom k iným zdrojom financovania na podporu ich vlastného rozvoja. Únia by mala uzatvoriť nové partnerstvá s krajinami, ktoré postupne ukončia bilaterálne rozvojové programy, najmä na základe regionálnych a tematických programov v rámci tohto nástroja a iných tematických nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti, a to predovšetkým nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014⁽¹⁾ (ďalej len „nástroj partnerstva“).

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (pozri stranu 77 tohto úradného vestníka).

- (16) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov s cieľom optimalizovať dosah svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť komplexným prístupom pre každú krajinu založenom na súdržnosti a komplementárnosti medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi týmito nástrojmi, inými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti. Pri snahe o celkovú jednotnosť vonkajšej činnosti Únie v súlade s článkom 21 Zmluvy o EÚ má Únia zabezpečiť súdržnosť politík v záujme rozvoja, ako sa vyžaduje v článku 208 ZFEÚ.
- (17) Pri dodržaní zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja by sa v tomto nariadení mala umožniť väčšia jednotnosť politík Únie. Malo by tiež umožňovať úplné zosúladenie s partnerskými krajinami a regiónmi, podľa možnosti využívaním vnútroštátnych rozvojových plánov alebo podobných komplexných rozvojových dokumentov, prijatých so zapojením dotknutých vnútroštátnych a regionálnych orgánov, ako základu pre programovanie opatrení Únie. Malo by navyše presadzovať lepšiu koordináciu medzi darcami, a to najmä medzi Úniou a členskými štátmi, a to prostredníctvom spoločného programovania.
- (18) V globalizovanom svete sa súčasťou vonkajšej činnosti Únie čoraz viac stávajú rôzne vnútorné politiky Únie, ako napríklad v oblastiach životného prostredia, zmeny klímy, podpory energie z obnoviteľných zdrojov, zamestnanosti (vrátane dôstojnej práce pre všetkých), rodovej rovnosti, energetiky, vodného hospodárstva, dopravy, zdravia, vzdelávania, spravodlivosti a bezpečnosti, kultúry, výskumu a inovácie, informačnej spoločnosti, migrácie a poľnohospodárstva a rybárstva.
- (19) V stratégii na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu zahŕňajúcej modely rastu, ktoré posilňujú sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť a umožňujú chudobným zvýšiť ich príspevok k národnému bohatstvu a úžitok z neho, sa zdôrazňuje záväzok Únie podporovať vo svojich vnútorných a vonkajších politikách inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast, a to spájaním troch pilierov: hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho.
- (20) Boj proti zmene klímy a ochrana životného prostredia patria k najväčším výzvam, ktorým Únia a rozvojové krajiny čelia a v ktorých je naliehavo potrebný národný a medzinárodný zásah. Toto nariadenie by preto malo prispieť k dosiahnutiu cieľa minimálne 20 % rozpočtu Únie vyhradeného na budovanie nízkouhlíkovej spoločnosti odolnej voči zmene klímy a minimálne 25 % rozpočtu vyhradeného v rámci programu celosvetových verejných statkov a problémov stanoveného v tomto nariadení na riešenie otázok zmeny klímy a životného prostredia. Opatrenia v týchto oblastiach by sa v rámci možností mali vzájomne podporovať s cieľom posilniť ich vplyv.
- (21) Toto nariadenie by malo Únii umožňovať prispievať k plneniu spoločného záväzku Únie poskytovať trvalú podporu ľudského rozvoja s cieľom zlepšiť životy ľudí. V snahe prispieť k tomuto cieľu by sa na podporu tejto rozvojovej oblasti malo vyčleniť minimálne 25 % prostriedkov programu „Celosvetové verejné statky a problémy“.
- (22) Aspoň 20 % z pomoci podľa tohto nariadenia by sa malo vyčleniť na základné sociálne služby so zameraním na zdravotnú starostlivosť a vzdelávanie, ako aj na stredoškolské vzdelávanie, pričom si treba uvedomiť, že normou musí byť určitý stupeň flexibility, ako napríklad v prípadoch, keď ide o mimoriadnu pomoc. Údaje týkajúce sa dodržiavania uvedenej požiadavky by sa mali zahrnúť do výročnej správy uvedenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014⁽¹⁾.
- (23) V istanbulskej akčnej programovej OSN pre najmenej rozvinuté krajiny na desaťročie 2011 – 2020 sa najmenej rozvinuté krajiny zaviazali začleniť obchodnú politiku a politiku budovania kapacít v oblasti obchodu do svojich národných rozvojových stratégií. Okrem toho na 8. ministerskej konferencii Svetovej obchodnej organizácie konanej v Ženeve 15. – 17. decembra 2011 sa ministri dohodli, že aj po roku 2011 zachovávajú tie úrovne pomoci pre obchod, ktoré aspoň odrážajú priemer za obdobie 2006 – 2008. Toto úsilie musí sprevádzať lepšia a cielenejšia pomoc pre obchod a zjednodušenie obchodu.
- (24) Hoci tematické programy by mali primárne podporovať rozvojové krajiny, niektoré oprávnené krajiny, ako aj zámorské krajiny a územia, ktorých charakteristiky nespĺňajú požiadavky umožňujúce im kvalifikovať sa za príjemcov oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD/DAC), avšak na ktoré sa vzťahuje článok 1 ods. 1 písm. b), by tiež mali byť oprávnené zúčastniť sa na tematických programoch za podmienok uvedených v tomto nariadení.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).

(25) Podrobnosti o oblastiach spolupráce a úpravách pridelení finančných prostriedkov na geografické oblasti a oblasti spolupráce predstavujú nepodstatné prvky tohto nariadenia. Vzhľadom na to by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o aktualizáciu uvedených prvkov príloh k tomuto nariadeniu, ktoré stanovujú podrobnosti o oblastiach spolupráce podľa geografických a tematických programov a orientačné pridelenie finančných prostriedkov na geografické oblasti a oblasti spolupráce. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.

(26) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o strategické dokumenty a viacročné orientačné programy uvedené v tomto nariadení. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁾.

(27) Vzhľadom na povahu takýchto vykonávacích aktov, najmä ich politicky orientovanú povahu a ich vplyv na rozpočet, by sa mali v zásade prijímať na základe postupu preskúmania, okrem prípadu opatrení malého finančného rozsahu.

(28) Komisia by mala prijať okamžité uplatniteľné vykonávacie akty vtedy, keď si to vyžadujú vážne a naliehavé dôvody v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa potreby rýchlej reakcie Únie.

(29) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre financovanie vonkajšej činnosti sú ustanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014.

(30) Organizácia a fungovanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť sú stanovené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ⁽²⁾.

(31) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale

z dôvodu rozsahu činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(32) Týmto nariadením sa na obdobie jeho uplatňovania stanovuje finančné krytie, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú hodnotu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení⁽³⁾ pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu.

(33) Je vhodné zosúladiť dobu platnosti tohto nariadenia s dobou platnosti nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽⁴⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj (ďalej len „nástroj rozvojovej spolupráce“ alebo „DCI“), na základe ktorého Únia môže financovať:

a) geografické programy zamerané na podporu rozvojovej spolupráce s rozvojovými krajinami, ktoré sú uvedené v zozname príjemcov ODA stanoveného OECD/DAC, s výnimkou:

i) krajín, ktoré sú signatármi Dohody o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísanej v Cotonou 23. júna 2000⁽⁵⁾, okrem Južnej Afriky;

ii) krajín oprávnených na pomoc z Európskeho rozvojového fondu;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

⁽³⁾ Ú. v. ES L 317, 15.12.2000, s. 3.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

- iii) krajín oprávnených na finančné prostriedky Únie z nástroja európskeho susedstva ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014⁽¹⁾ (ďalej len „nástroj európskeho susedstva“);
 - iv) príjemcov oprávnených na finančné prostriedky Únie z nástroja predvstupovej pomoci ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014⁽²⁾ (ďalej len „nástroj predvstupovej pomoci“).
- b) tematické programy zamerané na celosvetové verejné statky a problémy týkajúce sa rozvoja a podporu organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy v partnerských krajinách v zmysle písmena a) tohto odseku, v krajinách oprávnených na finančné prostriedky Únie v rámci nástrojov uvedených v písmene a) bodoch i) až iii) tohto odseku a v krajinách a na územiach, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ⁽³⁾;
- c) celoafrický program na podporu strategického partnerstva medzi Afrikou a Úniou a jeho následné zmeny a doplnenia, ktorý zahŕňa činnosti medziregionálnej, kontinentálnej alebo celosvetovej povahy v Afrike a s Afrikou.

2. Na účely tohto nariadenia je región geografický celok, ktorý zahŕňa viac než jednu rozvojovú krajinu.

3. Na krajiny a územia uvedené v odseku 1 sa v tomto nariadení odkazuje ako na „partnerské krajiny“ alebo „partnerské regióny“, pokiaľ ide o príslušné geografické, tematické alebo celoafrické programy.

Článok 2

Ciele a kritériá oprávnenosti

1. V rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie a Európskeho konsenzu a jeho dohodnutých zmien:

- a) základným cieľom spolupráce podľa tohto nariadenia je zníženie a – z dlhodobého hľadiska – odstránenie chudoby;
- b) v súlade so základným cieľom uvedeným v písmene a) prispieva spolupráca podľa tohto nariadenia k:
 - i) posilneniu udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja a

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (pozri stranu 27 tohto úradného vestníka).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

- ii) upevneniu a podpore demokracie, právneho štátu, dobrej správy vecí verejných, ľudských práv a príslušných zásad medzinárodného práva.

Dosiahnutie cieľov uvedených v prvom pododseku sa meria pomocou príslušných ukazovateľov vrátane ukazovateľov ľudského rozvoja, a to najmä miléniového rozvojového cieľa 1 v prípade písmena a) a miléniových rozvojových cieľov 1 až 8 v prípade písmena b) a po roku 2015 ďalších ukazovateľov schválených na medzinárodnej úrovni Úniou a členskými štátmi.

2. Spolupráca podľa tohto nariadenia prispieva k splneniu medzinárodných záväzkov a cieľov v oblasti rozvoja, s ktorými Únia súhlasila, a to najmä s miléniovými rozvojovými cieľmi a novými rozvojovými cieľmi na obdobie po roku 2015.

3. Opatrenia v rámci geografických programov sa navrhnu tak, aby spĺňali kritériá ODA ustanovené OECD/DAC.

Opatrenia v rámci tematických programov a celoafrického programu sa navrhnu tak, aby spĺňali kritériá ODA ustanovené OECD/DAC, s výnimkou prípadov ak:

- a) sa opatrenie vzťahuje na prijímajúcu krajinu alebo územie, ktoré sa nekvalifikuje ako krajina alebo územie prijímajúce ODA podľa OECD/DAC; alebo
- b) sa v rámci opatrenia realizuje celosvetová iniciatíva, priorita politiky Únie alebo medzinárodná povinnosť alebo záväzok Únie podľa článku 6 ods. 2 písm. b) a e) a opatrenie vzhľadom na svoju povahu nespĺňa kritériá ODA.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 písm. a) musí minimálne 95 % výdavkov, s ktorými sa počíta v rámci tematických programov a minimálne 90 % výdavkov, s ktorými sa počíta v rámci celoafrického programu spĺňať kritériá ODA, ktoré stanovil OECD/DAC.

5. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 1257/96⁽⁴⁾ a ktoré sú oprávnené na financovanie podľa tohto nariadenia, sa nefinancujú podľa tohto nariadenia s výnimkou prípadov, keď je potrebné zabezpečiť kontinuitu spolupráce pri prechode od krízových k stabilným podmienkam rozvoja. V takýchto prípadoch sa venuje osobitná pozornosť zabezpečeniu účinného prepojenia humanitárnej pomoci, obnovy a rozvojovej pomoci.

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci (Ú. v. EŠ L 163, 2.7.1996, s. 1).

Článok 3

Všeobecné zásady

1. Únia hľadá spôsoby podpory, rozvoja a konsolidácie zásad demokracie, právneho štátu, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, na ktorých bola založená, a to prostredníctvom dialógu a spolupráce s partnerskými krajinami a regiónmi.

2. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa medzi partnerskými krajinami presadzuje diferencovaný prístup, aby sa týmto krajinám poskytla konkrétna a individuálne prispôbená forma spolupráce vychádzajúca z:

- a) ich potrieb na základe kritérií ako počet obyvateľov, príjem na obyvateľa, rozsah chudoby, rozdelenie príjmov a stupeň ľudského rozvoja;
- b) ich kapacít na vytváranie a získavanie prístupu k finančným zdrojom a ich kapacít čerpania zdrojov;
- c) ich záväzkov a výkonnosti na základe kritérií a ukazovateľov, ako je politický, hospodársky a sociálny pokrok, rodová rovnosť, pokrok v dobrej správe vecí verejných a v oblasti ľudských práv a účinné využívanie pomoci, najmä spôsob, akým krajina využíva obmedzené a v prvom rade vlastné zdroje na rozvoj; a
- d) potenciálneho vplyvu pomoci Únie v partnerských krajinách.

Prioritu pri prideľovaní zdrojov majú krajiny, ktoré pomoc najviac potrebujú, a to najmä najmenej rozvinuté krajiny a krajiny s nízkymi príjmami, ako aj krajiny v krízovej alebo pokrízovej situácii a nestabilné a zraniteľné krajiny.

Na podporu analýzy a identifikácie krajín, ktoré pomoc najviac potrebujú, sa zohľadnia kritériá ako index ľudského rozvoja, index ekonomickej zraniteľnosti a ďalšie relevantné indexy vrátane indexov na meranie chudoby a nerovnosti v krajine.

3. Do všetkých programov by sa mali zahrnúť prierezové otázky vymedzené v európskom konsenze. Okrem toho by sa mali v relevantných prípadoch zahrnúť otázky predchádzania konfliktom, dôstojnej práce a zmeny klímy.

Prierezové otázky uvedené v prvom pododseku sa chápu tak, že sa týkajú nasledujúcich oblastí, ktorým sa v prípade, že si to vyžadujú okolnosti, venuje osobitná pozornosť: zákaz diskriminácie, práva osôb patriacich k menšinám, práva osôb so zdra-

votným postihnutím, práva osôb s chorobami ohrozujúcimi život a iných zraniteľných skupín, kľúčové pracovné práva a sociálne začlenenie, posilnenie postavenia žien, právny štát, budovanie kapacít pre parlament a občiansku spoločnosť a presadzovanie dialógu, účasti a zmierenia, ako aj budovanie inštitúcií, a to aj na miestnej a regionálnej úrovni.

4. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa v súlade s článkom 208 ZFEÚ zabezpečí súdržnosť politík pre rozvoj a konzistentnosť s inými oblasťami vonkajšej činnosti Únie, ako aj s inými príslušnými politikami Únie.

Z tohto hľadiska budú opatrenia financované na základe tohto nariadenia vrátane opatrení riadených Európskou investičnou bankou (EIB) vychádzať z politík rozvojovej spolupráce stanovených v nástrojoch ako dohody, vyhlásenia a akčné plány medzi Úniou a partnerskými krajinami a príslušnými regiónmi, ako aj z príslušných rozhodnutí, osobitných záujmov, politických priorít a stratégií Únie.

5. Únia a členské štáty sa usilujú o pravidelnú a častú výmenu informácií, a to aj s inými darcami, a podporujú lepšiu koordináciu a doplnkovosť darcov vytváraním spoločných viacročných programov založených na stratégiách na zmierňovanie chudoby partnerských krajín alebo podobných rozvojových stratégiách. Môžu realizovať jednotnú akciu vrátane spoločnej analýzy týchto stratégií a spoločnej reakcie na ne, pričom určia prioritné oblasti intervencie a rozdelenie práce v rámci jednotlivých krajín, a to organizovaním spoločných darcovských misíí a využívaním mechanizmov spolufinancovania a postupov delegovanej spolupráce.

6. Únia podporuje viacstranný prístup ku globálnym výzvam a z tohto hľadiska spolupracuje s členskými štátmi. V prípade potreby podporuje spoluprácu s medzinárodnými organizáciami a orgánmi a ďalšími dvojstrannými darcami.

7. Vzťahy medzi Úniou a členskými štátmi na jednej strane a partnerskými krajinami na druhej strane sú založené na spoločných hodnotách týkajúcich sa ľudských práv, demokracie a právneho štátu, ako aj na zásadách vlastníctva a vzájomnej zodpovednosti, pričom tieto hodnoty a zásady podporujú.

Vo vzťahoch s partnerskými krajinami sa okrem toho zohľadňuje ich odhodlanie a dosiahnuté výsledky v plnení medzinárodných dohôd a zmluvných vzťahov s Úniou.

8. Únia podporuje účinnú spoluprácu s partnerskými krajinami a regiónmi v súlade s osvedčenými medzinárodnými postupmi. Všade, kde je to možné, zosúladzuje svoju podporu s ich vnútroštátnymi alebo regionálnymi rozvojovými stratégiami, reformnými politikami a postupmi a podporuje zodpovednosť za demokraciu, ako aj domácu a vzájomnú zodpovednosť. S týmto cieľom presadzuje:

- a) rozvojový proces, ktorý je transparentný a ktorý vedie a iniciuje partnerská krajina alebo región, vrátane presadzovania miestnych odborných znalostí;
- b) prístup vychádzajúci z práv, zahŕňajúci všetky ľudské práva, či už občianske a politické alebo hospodárske, spoločenské a kultúrne, aby sa zásady ľudských práv zahrnuli do vykonávania tohto nariadenia, aby sa partnerským krajinám pomohlo pri plnení ich medzinárodných záväzkov týkajúcich sa ľudských práv a aby sa držitelia práv, a to najmä chudobné a zraniteľné skupiny, podporili pri uplatňovaní svojich práv;
- c) posilnenie postavenia obyvateľstva partnerských krajín, inkluzívne a participatívne prístupy k rozvoju a široké zapojenie všetkých častí spoločnosti do procesu rozvoja a do národného a regionálneho dialógu vrátane politického dialógu. Osobitná pozornosť sa venuje príslušným úlohám parlamentov, miestnych orgánov verejnej správy a občianskej spoločnosti týkajúcim sa okrem iného účasti, dohľadu a zodpovednosti;
- d) metódy a nástroje účinnej spolupráce stanovené v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 v súlade s osvedčenými postupmi OECD/DAC vrátane použitia inovatívnych nástrojov, ako je napríklad spájanie grantov a úverov, ako aj iných mechanizmov na rozdelenie rizika vo vybraných sektoroch a krajinách, a vrátane zapojenia súkromného sektora, a to pri náležitom zohľadnení otázok udržateľnosti dlhu, počtu takýchto mechanizmov a požiadavky na systematické posudzovanie vplyvu v súlade s cieľmi tohto nariadenia, a to najmä znižovaním chudoby.

Všetky programy, intervencie a metódy a nástroje spolupráce sú prispôbené osobitným okolnostiam každej partnerskej krajiny alebo regiónu, so zameraním na programové prístupy, na predvídateľné financovanie pomoci, mobilizáciu súkromných zdrojov vrátane zdrojov miestneho súkromného sektora, univerzálny a nediskriminačný prístup k základným službám a rozvoj a využívanie systémov jednotlivých krajín;

- e) mobilizáciu domácich príjmov prostredníctvom posilnenia fiškálnych politík partnerských krajín so zámerom znižovania chudoby a závislosti od pomoci;
- f) zlepšenie vplyvu politík a prípravy programov prostredníctvom koordinácie, konzistentnosti a zosúladenia darcov, aby

sa vytvorili synergie a zabránilo sa prekryvaniu a duplicitě, zlepšila sa komplementárnosť a podporili sa darcovské iniciatívy;

- g) koordináciu v partnerských krajinách a regiónoch prostredníctvom schválených usmernení a zásad osvedčených postupov koordinácie a účinnosti pomoci;
- h) prístupy k rozvoju vychádzajúce z výsledkov, a to aj prostredníctvom využívania transparentných rámcov pre výsledky na úrovni jednotlivých krajín, v prípade potreby založených na medzinárodne schválených cieľoch a ukazovateľoch, ako sú napríklad miléniové rozvojové ciele, na hodnotenie a oznamovanie výsledkov vrátane výstupov, výsledkov a vplyvu rozvojovej pomoci.

9. Únia v prípade potreby podporuje vykonávanie dvojstrannej, regionálnej a viacstrannej spolupráce a dialógu, rozvojový aspekt partnerských dohôd a trojstrannú spoluprácu. Únia podporuje aj spoluprácu medzi južnými oblasťami.

10. Komisia informuje Európsky parlament a udržiava s ním pravidelnú výmenu názorov.

11. Komisia má pravidelnú výmenu informácií s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi verejnej správy.

12. Únia pri svojich činnostiach v oblasti rozvojovej spolupráce podľa potreby vychádza zo skúseností a ponaučení členských štátov získaných pri vykonávaní reforiem a prechodu a delí sa o ne.

13. Pomoc Únie podľa tohto nariadenia sa nesmie použiť na financovanie obstarávania zbraní alebo streliva, ani na operácie vojenského alebo obranného charakteru.

HLAVA II

PROGRAMY

Článok 4

Vykonávanie pomoci Únie

Pomoc Únie sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014 prostredníctvom:

- a) geografických programov;
- b) tematických programov pozostávajúcich z:
 - i) programu „Celosvetové verejné statky a problémy“, a
 - ii) programu „Organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy“, a
- c) celoafrického programu.

Článok 5

Geografické programy

1. Činnosti Únie v oblasti spolupráce podľa tohto článku sa vykonávajú v prípade národných, regionálnych, medziregionálnych a kontinentálnych činností.

2. Geografický program zahŕňa spoluprácu v príslušných oblastiach činnosti:

a) regionálne s partnerskými krajinami uvedenými v článku 1 ods. 1 písm. a), a to predovšetkým s cieľom zmierniť dopad postupného ukončenia daného typu pomoci v partnerských krajinách s vysokými a rastúcimi nerovnosťami; alebo

b) dvojstranne:

i) s partnerskými krajinami, ktoré nie sú krajinami s vyšším stredným príjmom na zozname rozvojových krajín OECD/DAC alebo ktorých hrubý domáci produkt neprekračuje jedno percento celosvetového hrubého domáceho produktu;

ii) vo výnimočných prípadoch, okrem iného na účely postupného ukončenia poskytovania grantov v rámci rozvojovej pomoci, možno dvojstranne spolupracovať aj s obmedzeným počtom partnerských krajín, ak je to riadne odôvodnené v súlade s článkom 3 ods. 2. Toto postupné ukončenie sa uskutoční v úzkej koordinácii s ostatnými darcami. Ukončenie tohto typu spolupráce sa podľa vhodnosti dopĺňa politickým dialógom s dotknutými krajinami, ktorý sa zameria na potreby najchudobnejších a najzraniteľnejších skupín.

3. S cieľom dosiahnuť ciele stanovené v článku 2 sa geografické programy pripravujú v oblastiach spolupráce uvedených v Európskom konsenze a jeho následne dohodnutých zmenách, ako aj v týchto oblastiach spolupráce:

a) ľudské práva, demokracia a dobrá správa vecí verejných:

- i) ľudské práva, demokracia a právny štát;
- ii) rodová rovnosť, posilnenie postavenia žien a rovnosť príležitostí pre ženy;
- iii) riadenie verejného sektoru na ústrednej a miestnej úrovni;
- iv) daňová politika a správa;
- v) boj proti korupcii;
- vi) občianska spoločnosť a miestne orgány verejnej správy;
- vii) podpora a ochrana práv detí;

b) inkluzívny a udržateľný rast pre ľudský rozvoj:

- i) zdravie, vzdelávanie, sociálna ochrana, zamestnanosť a kultúra;
- ii) podnikateľské prostredie, regionálna integrácia a svetové trhy;
- iii) udržateľné poľnohospodárstvo, potravinová a výživová bezpečnosť;
- iv) udržateľná energetika;
- v) hospodárenie s prírodnými zdrojmi vrátane pôdy, lesov a vôd;
- vi) zmena klímy a životné prostredie;

c) ďalšie dôležité oblasti pre rozvoj:

- i) migrácia a azyl;
- ii) prepájanie humanitárnej pomoci a rozvojovej spolupráce;
- iii) odolnosť a znižovanie rizika katastrof;
- iv) rozvoj a bezpečnosť vrátane predchádzania konfliktom.

4. Ďalšie podrobnosti o oblastiach spolupráce uvedených v odseku 3 sú stanovené v prílohe I.

5. V rámci každého dvojstranného programu sústredí Únia v zásade svoju pomoc na najviac tri sektory, ktoré sa podľa možností dohodnú s dotknutou partnerskou krajinou.

Článok 6

Tematické programy

1. Opatrenia vykonávané prostredníctvom tematických programov predstavujú pridanú hodnotu k opatreniam financovaným v rámci geografických programov, dopĺňajú ich a sú s nimi v súlade.

2. Pri príprave programov týkajúcich sa tematických opatrení sa uplatňuje najmenej jedna z týchto podmienok:

a) politické ciele Únie podľa tohto nariadenia sa nemôžu primerane a účinne dosiahnuť prostredníctvom geografických programov, a to prípadne ani vtedy, keď neexistuje žiaden geografický program alebo keď bol tento program pozastavený, alebo keď neexistuje dohoda o činnosti s dotknutou partnerskou krajinou;

b) opatrenia sa týkajú globálnych iniciatív, ktorými sa podporujú medzinárodne schválené rozvojové ciele alebo celosvetové verejné statky a problémy;

- c) opatrenia majú viacregionálnu, viackrajinnú a/alebo prierezovú povahu;
- d) opatreniami sa realizujú inovačné politiky alebo iniciatívy s cieľom zabezpečiť budúce opatrenia;
- e) opatrenia odrážajú politickú prioritu Únie alebo medzinárodnú povinnosť, či záväzok Únie týkajúci sa rozvojovej spolupráce.

3. Pokiaľ sa v tomto nariadení nestanovuje inak, z tematických opatrení majú priamy úžitok krajiny alebo územia uvedené v článku 1 ods. 1 písm. b) a vykonávajú sa v týchto krajinách alebo na týchto územiach. Také opatrenia sa môžu vykonávať mimo týchto krajín alebo území, keď je to najúčinnější spôsob na dosiahnutie cieľov príslušného programu.

Článok 7

Celosvetové verejné statky a problémy

1. Cieľom pomoci Únie v rámci programu „Celosvetové verejné statky a problémy“ je podporiť opatrenia v týchto oblastiach:

- a) životné prostredie a zmena klímy;
- b) udržateľná energetika;
- c) ľudský rozvoj vrátane dôstojnej práce, sociálnej spravodlivosti a kultúry;
- d) potravinová a výživová bezpečnosť a udržateľné poľnohospodárstvo; a
- e) migrácia a azyl.

2. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa oblastí spolupráce uvedených v odseku 1 sú ustanovené v časti A prílohy II.

Článok 8

Organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy

1. Cieľom pomoci Únie v rámci programu „Organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy“ je posilniť organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy v partnerských krajinách, a ak sa tak stanovuje v tomto nariadení, v Únii a u príjemcov oprávnených podľa nariadenia (EÚ) č. 231/2014.

Opatrenia, ktoré sa majú financovať, prednostne vykonávajú organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy. S cieľom zabezpečiť ich účinnosť môžu tieto opatrenia v relevantných prípadoch vykonávať iní aktéri v prospech dotknutých organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy.

2. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa oblastí spolupráce podľa tohto článku sa stanovujú v časti B prílohy II.

Článok 9

Celoafrický program

1. Cieľom pomoci Únie v rámci celoafrického programu je podpora strategického partnerstva medzi Afrikou a Úniou a jeho následných zmien a doplnení, čo zahŕňa činnosti medziregionálnej, kontinentálnej alebo celosvetovej povahy v Afrike a v spolupráci s ňou.

2. Celoafrický program je komplementárny k ostatným programom podľa tohto nariadenia, ako aj k ostatným nástrojom Únie na financovanie vonkajšej činnosti, a to najmä k Európskemu rozvojovému fondu a nástroju európskeho susedstva, a je s nimi konzistentný.

3. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa oblastí spolupráce podľa tohto článku sa ustanovujú v prílohe III.

HLAVA III

PROGRAMOVANIE A PRIDELOVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Článok 10

Všeobecný rámec

1. V prípade geografických programov sa viacročné orientačné programy určené partnerským krajinám a regiónom vypracujú na základe strategického dokumentu, ako sa uvádza v článku 11.

V prípade tematických programov sa vypracujú viacročné orientačné programy, ako sa ustanovuje v článku 13.

Celoafrický viacročný orientačný program sa vypracuje tak, ako sa ustanovuje v článku 14.

2. Komisia prijme vykonávacie opatrenia uvedené v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 na základe programových dokumentov uvedených v článkoch 11, 13 a 14 tohto nariadenia.

3. Podpora Únie môže mať aj podobu opatrení, ktoré nie sú súčasťou programových dokumentov uvedených v článkoch 11, 13 a 14 tohto nariadenia, ako sa stanovuje v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

4. Únia a členské štáty sa navzájom radia v začiatkovej fáze procesu programovania a počas neho, aby sa podporila koherentnosť, komplementárnosť a konzistentnosť ich činností spolupráce. Tieto konzultácie môžu viesť k spoločnému programovaniu medzi Úniou a členskými štátmi. Únia sa radí aj s inými darcami a subjektmi pôsobiacimi v oblasti rozvoja vrátane zástupcov občianskej spoločnosti, miestnych orgánov verejnej správy a iných vykonávacích orgánov. Informácie sa poskytnú Európskemu parlamentu.

5. Pri programovaní podľa tohto nariadenia sa berie náležitý ohľad na ľudské práva a demokraciu v partnerských krajinách.

6. Finančné prostriedky poskytnuté týmto nariadením môžu zostať nepridelené, aby sa zabezpečila primeraná reakcia Únie v prípade nepredvídaných okolností, a to najmä v nestabilných, krízových a pokrízových situáciách, a aby mohlo dôjsť k zosúladieniu so strategickými cyklami partnerských krajín a k úprave orientačného pridelenia finančných prostriedkov v dôsledku preskúmania vykonaného podľa článku 11 ods. 5, článku 13 ods. 2 a článku 14 ods. 3. Po následnom pridelení alebo opätovnom pridelení finančných prostriedkov v súlade s postupmi ustanovenými v článku 15 sa o použití týchto prostriedkov rozhodne k neskoršiemu dátumu v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014.

Časť finančných prostriedkov, ktoré sa nepridelia na úroveň každého druhu programu, nepresiahne 5 % okrem prostriedkov určených na účely synchronizácie a pre krajiny uvedené v článku 12 ods. 1.

7. Bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 3 môže Komisia pristúpiť aj k špecifickému prideleniu finančných prostriedkov na pomoc partnerským krajinám a regiónom pri posilňovaní ich spolupráce so susednými najvzdialenejšími regiónmi Únie.

8. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení správy o preskúmaní v polovici trvania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery uvedenej správy.

Článok 11

Programové dokumenty pre geografické programy

1. Pri príprave, vykonávaní a revízii všetkých programových dokumentov podľa tohto článku sa dodržiavajú zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja a zásady účinnosti pomoci, najmä spoluzodpovednosť za demokraciu, partnerstvo, koordinácia, harmonizácia, súlad so systémami partnerskej krajiny alebo regiónu, transparentnosť, vzájomná zodpovednosť a orientácia na výsledky, ako sa ustanovuje v článku 3 ods. 4 až 8. Ak je to možné, obdobie programovania sa zosúladi so strategickými cyklami v partnerskej krajine.

Programové dokumenty pre geografické programy vrátane spoločných programových dokumentov vychádzajú podľa možnosti z dialógu medzi Úniou, členskými štátmi a príslušnou partnerskou krajinou alebo regiónom vrátane národných a regio-

nálnych parlamentov a zahŕňajú občiansku spoločnosť a miestne orgány verejnej správy a ďalšie strany, aby sa posilnila spoluzodpovednosť za proces a podporili sa národné rozvojové stratégie, najmä tie, ktoré sú zamerané na zmiernenie chudoby.

2. Strategické dokumenty vypracuje Únia pre príslušnú partnerskú krajinu alebo región s cieľom poskytnúť súdržný rámec pre rozvojovú spoluprácu medzi Úniou a uvedenou partnerskou krajinou alebo regiónom v súlade s celkovým účelom a ustanoveniami tohto nariadenia týkajúcimi sa rozsahu pôsobnosti, cieľov, zásad a politiky.

3. Strategické dokumenty sa nevyžadujú v prípade:

a) krajín, ktoré majú národnú rozvojovú stratégiu v podobe národného rozvojového plánu alebo podobný rozvojový dokument schválený Komisiou ako základ príslušného viacročného orientačného programu v čase prijatia tohto dokumentu;

b) krajín alebo regiónov, pre ktoré sa vypracoval spoločný rámcový dokument ustanovujúci komplexnú stratégiu Únie a obsahujúci osobitnú kapitolu o rozvojovej politike;

c) krajín alebo regiónov, pre ktoré bol schválený spoločný viacročný programový dokument medzi Úniou a členskými štátmi;

d) regiónov, ktoré majú stratégiu schválenú spoločne s Úniou;

e) krajín, v prípade ktorých chce Únia zosúladiť svoju stratégiu s novým vnútroštátnym cyklom začínajúcim pred 1. januárom 2017; v takýchto prípadoch viacročný orientačný program na prechodné obdobie medzi 1. januárom 2014 a začiatkom nového vnútroštátneho cyklu zahŕňa reakciu Únie pre túto krajinu;

f) krajín alebo regiónov prijímajúcich finančné príspevky z Únie v rámci tohto nariadenia, ktoré v období rokov 2014 až 2020 neprekročia 50 000 000 EUR.

V prípadoch uvedených v písmenách e) a f) prvého pododseku viacročný orientačný program pre príslušnú krajinu alebo región obsahuje rozvojovú stratégiu Únie pre uvedenú krajinu alebo región.

4. Strategické dokumenty sa preskúmajú v polovici svojho trvania alebo podľa potreby ad hoc, a to v súlade so zásadami a postupmi stanovenými v partnerských dohodách a dohodách o spolupráci uzavretými s príslušnými partnerskými krajinami a regiónmi.

5. Viacročné orientačné programy pre geografické programy sa vypracúvajú pre každú krajinu alebo región, ktoré prijímajú orientačne pridelené finančné prostriedky Únie podľa tohto nariadenia. S výnimkou krajín alebo regiónov uvedených v odseku 3 prvom pododseku písm. e) a f) sa uvedené dokumenty vypracúvajú na základe strategických dokumentov alebo ekvivalentných dokumentov uvedených v odseku 5.

Na účely tohto nariadenia môže byť za viacročný orientačný program považovaný spoločný dokument pre viacročnú prípravu programov uvedený v písmene c) prvého pododseku odseku 3 tohto článku, pokiaľ je uvedený dokument v súlade so zásadami podmienkami stanovenými v tomto odseku, a to vrátane orientačného pridelenia finančných prostriedkov, ako aj s postupmi stanovenými v článku 15.

Vo viacročných orientačných programoch pre geografické programy sa stanovujú prioritné oblasti vybrané pre financovanie z Únie, osobitné ciele, očakávané výsledky, jasné, konkrétne a transparentné ukazovatele výkonu, orientačne pridelené finančné prostriedky, a to celkovo, ako aj pre jednotlivé prioritné oblasti, a v relevantných prípadoch aj spôsoby pomoci.

Komisia prijme v rámci každého geografického programu v súlade so všeobecnými zásadami tohto nariadenia viacročné orientačné pridelenie finančných prostriedkov na základe kritérií stanovených v článku 3 ods. 2 a pri zohľadnení konkrétnych problémov, ktorým čelia krajiny alebo regióny v krízovej situácii, konflikte alebo ohrození katastrofou, nestabilné alebo zraniteľné krajiny a regióny, ako aj osobitostí jednotlivých programov.

Tieto pridelené finančné prostriedky sa podľa potreby môžu uviesť vo forme rozmedzia a/alebo niektoré prostriedky môžu zostať nepridelené. Nemôže sa plánovať žiadne orientačné pridelenie finančných prostriedkov presahujúce obdobie rokov 2014-2020, ak sa na ne konkrétne nevzťahuje dostupnosť zdrojov po uvedenom období.

Viacročné orientačné programy pre geografické programy sa môžu podľa potreby preskúmať, a to aj na účely účinného vykonávania, pričom sa zohľadní preskúmanie v polovici trvania alebo ad hoc preskúmanie strategických dokumentov, z ktorých vychádzajú.

Orientačné pridelenie finančných prostriedkov, priority, osobitné ciele, očakávané výsledky, ukazovatele výkonu a v relevantných prípadoch aj spôsoby pomoci sa môžu upraviť aj ako výsledok preskúmania predovšetkým po kríze alebo po pokrízovej situácii.

Takéto preskúmania by mali pokrývať potreby, ako aj odhodlanie a pokrok vo vzťahu k dohodnutým cieľom rozvoja vrátane cieľov týkajúcich sa ľudských práv, demokracie, právného štátu a dobrej správy vecí verejných.

6. Komisia informuje o spoločnom programovaní s členskými štátmi v rámci správy o preskúmaní v polovici trvania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 a v prípadoch, ak sa v plnej miere nedosiahlo spoločné programovanie, zahrnie odporúčania.

Článok 12

Programovanie pre krajiny a regióny v krízovej, pokrízovej alebo nestabilnej situácii

1. Pri vypracúvaní programových dokumentov pre krajiny a regióny, ktoré sa nachádzajú v krízovej, pokrízovej alebo nestabilnej situácii alebo sú často zasahované prírodnými katastrofami, sa náležito zohľadňuje zraniteľnosť, osobitné potreby a okolnosti príslušných krajín alebo regiónov.

Primeraná pozornosť by sa mala venovať predchádzaniu konfliktov, budovaniu štátu a mieru, zmiereniu po konflikte a opatreniam obnovy, ako aj úlohe žien a právam detí v týchto procesoch.

Ak sú partnerské krajiny alebo regióny priamo dotknuté alebo ovplyvnené krízou, situáciou po kríze alebo nestabilnou situáciou, osobitný dôraz sa kladie na posilnenie koordinácie pomoci, obnovy a rozvoja u všetkých dotknutých aktérov, aby sa podporil prechod z núdzovej situácie do fázy rozvoja.

Programové dokumenty pre krajiny a regióny v nestabilnej situácii alebo také, ktoré sú často zasahované prírodnými katastrofami, zabezpečujú pripravenosť na prírodné katastrofy a ich prevenciu a odstraňovanie následkov takýchto katastrof a zaoberajú sa zraniteľnosťou pri otrasoch a zameriavajú sa na posilnenie odolnosti.

2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov, ako je napríklad kríza alebo bezprostredné ohrozenie demokracie, právného štátu, ľudských práv či základných slobôd, Komisia môže prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 16 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 na účely zmeny strategických dokumentov a viacročných orientačných programov uvedených v článku 11 tohto nariadenia.

Pri týchto preskúmaniach sa môže navrhnúť osobitná a prispôbená stratégia s cieľom zabezpečiť prechod na dlhodobú spoluprácu a rozvoj, čím sa podporí lepšia koordinácia a prechod medzi humanitárnymi a rozvojovými politickými nástrojmi.

Článok 13

Programové dokumenty pre tematické programy

1. Vo viacročných orientačných programoch pre tematické programy sa stanoví stratégia Únie pre príslušnú tému, a vzhľadom na program „Celosvetové verejné statky a problémy“, pre každú oblasť spolupráce priority vybrané na financovanie Úniou, osobitné ciele, očakávané výsledky, jasné, konkrétne a transparentné ukazovatele výkonu, medzinárodná situácia a činnosti hlavných partnerov a v relevantných prípadoch aj spôsoby pomoci.

V prípade potreby sa stanovia zdroje a priority intervencií pre účasť na celosvetových iniciatívach.

Viacročné orientačné programy pre tematické programy dopĺňajú geografické programy a musia byť v súlade so strategickými dokumentmi uvedenými v článku 11 ods. 2.

2. Viacročné orientačné programy pre tematické programy tiež obsahujú orientačné pridelenia finančných prostriedkov, a to celkové, podľa oblastí spolupráce a podľa priorít. Orientačné pridelenie finančných prostriedkov sa podľa potreby môže uviesť vo forme rozmedzia a/alebo niektoré finančné prostriedky môžu zostať nepridelené.

Viacročné orientačné programy pre tematické programy sa v prípade potreby preskúmajú s cieľom dosiahnuť účinné vykonávanie, pričom sa zohľadnia preskúmania v polovici trvania alebo preskúmania ad hoc.

Orientačné pridelenie finančných prostriedkov, priority, osobitné ciele, očakávané výsledky, ukazovatele výkonu a v relevantných prípadoch aj spôsoby pomoci sa môžu upraviť aj ako výsledok preskúmania.

Článok 14

Programové dokumenty pre celoafrický program

1. Pri príprave, vykonávaní a revízii programových dokumentov pre celoafrický program sa dodržiavajú zásady účinnosti pomoci stanovené v článku 3 ods. 4 až 8.

Programové dokumenty pre celoafrický program sú založené na dialógu s účasťou všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane Panafrického parlamentu.

2. Vo viacročnom orientačnom programe pre celoafrický program sa ustanovia priority financovania, osobitné ciele, očakávané výsledky, jasné, konkrétne a transparentné ukazovatele výkonu a v relevantných prípadoch spôsoby pomoci.

Viacročný orientačný program pre celoafrický program musí byť v súlade s geografickými a tematickými programami.

3. Viacročný orientačný program pre celoafrický program obsahuje orientačné pridelenia finančných prostriedkov, a to celkové, podľa oblastí činnosti a podľa priorít. Orientačné pridelenie finančných prostriedkov sa podľa potreby môže uviesť vo forme rozpätia.

Viacročný orientačný program pre celoafrický program sa podľa potreby môže preskúmať tak, aby reagoval na nepredvídané ťažkosti alebo problémy s vykonávaním a aby sa zohľadnilo každé preskúmanie strategického partnerstva.

Článok 15

Schválenie strategických dokumentov a prijatie viacročných orientačných programov

1. Komisia schváli strategické dokumenty uvedené v článku 11 a prijme viacročné orientačné programy uvedené v článkoch 11, 13 a 14 prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Uvedený postup sa vzťahuje aj na preskúmania, výsledkom ktorých je významná úprava stratégie alebo jej programovania.

2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov, ako je napríklad kríza alebo bezprostredné ohrozenie demokracie, právneho štátu, ľudských práv či základných slobôd Komisia môže preskúmať strategické dokumenty uvedené v článku 11 tohto nariadenia a viacročné orientačné programy uvedené v článkoch 11, 13 a 14 tohto nariadenia v súlade s postupom uvedeným v článku 16 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 16

Účasť tretej krajiny, ktorá nie je oprávnená podľa tohto nariadenia

Za výnimočných a riadne odôvodnených okolností a bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 3 tohto nariadenia, s cieľom zabezpečiť súdržnosť a efektívnosť financovania Úniou alebo posilniť regionálnu či transregionálnu spoluprácu môže Komisia v rámci viacročných orientačných programov v súlade s článkom 15 tohto nariadenia alebo relevantnými vykonávacími opatreniami v súlade s článkom 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 rozhodnúť o rozšírení oprávnenosti opatrení aj na krajiny a územia, ktoré by inak neboli oprávnené na financovanie podľa článku 1 tohto nariadenia, ak je opatrenie, ktoré sa má vykonať, globálnej, regionálnej, transregionálnej alebo cezhraničnej povahy.

Článok 17

Delegovanie právomoci na Komisiu

1. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 18 prijímať delegované akty týkajúce sa zmeny:

a) podrobností týkajúcich sa oblastí spolupráce v zmysle:

i) článku 5 ods. 3 ako sa stanovujú v časti A a časti B prílohy I;

ii) článku 7 ods. 2 ako sa stanovujú v časti A prílohy II;

iii) článku 8 ods. 2 ako sa stanovujú v časti B prílohy II;

iv) článku 9 ods. 3 ako sa stanovujú v prílohe III, a to najmä v nadväznosti na samity EÚ – Afrika;

b) orientačného pridelenia finančných prostriedkov podľa geografických programov a podľa tematického programu „Celosvetové verejné statky a problémy“, ako sa ustanovuje v prílohe IV. Účinkom týchto zmien sa nesmie pôvodná suma znížiť o viac ako 5 %, okrem pridelení finančných prostriedkov podľa prílohy IV bodu 1 písm. b).

2. Komisia predovšetkým po uverejnení správy o preskúmaní v polovici trvania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, a na základe odporúčaní uvedených v uvedenej správe prijme do 31. marca 2018 delegované akty uvedené v odseku 1 tohto článku.

Článok 18

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 17 sa Komisii udeľuje na obdobie platnosti tohto nariadenia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 17 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 17 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlži o dva mesiace.

Článok 19

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor (ďalej len „výbor pre nástroj rozvojovej spolupráce“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Na rokovaníach výboru pre nástroj rozvojovej spolupráce o otázkach, ktoré sa týkajú EIB, sa zúčastňuje pozorovateľ z tejto banky.

Článok 20

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia na obdobie 2014 – 2020 je 19 661 639 000 EUR.

Ročné rozpočtové prostriedky schvaľuje Európsky parlament a Rada v medziach viacročného finančného rámca.

2. Orientačné sumy pridelené na jednotlivé programy uvedené v článkoch 5 až 9 na obdobie rokov 2014 až 2020 sú stanovené v prílohe IV.

3. V súlade s článkom 18 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 ⁽¹⁾ sa prideli orientačná suma 1 680 000 000 EUR z rôznych nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti (nástroja rozvojovej spolupráce, nástroja európskeho susedstva, nástroja partnerstva a nástroja predvstupovej pomoci) na opatrenia týkajúce sa vzdelávacej mobility do partnerských krajín alebo z nich v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1288/2013 a na spoluprácu a politický dialóg s orgánmi, inštitúciami a organizáciami z týchto krajín.

Na využitie týchto prostriedkov sa bude uplatňovať nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

Financovanie sa poskytne formou dvoch viacročných príspevkov, ktoré pokryjú prvé štyri roky a zvyšné tri roky. Pridelenie týchto finančných prostriedkov sa zohľadní vo viacročnom orientačnom programovaní podľa tohto nariadenia v súlade s určenými potrebami a prioritami príslušných krajín. Pridelené prostriedky môžu byť revidované v prípade závažných nepredvídaných okolností alebo zásadných politických zmien v súlade s prioritami vonkajšej činnosti Únie.

4. Financovanie opatrení uvedených v odseku 3 v rámci tohto nariadenia nepresiahne sumu 707 000 000 EUR. Finančné prostriedky sa budú čerpať z pridelených rozpočtových prostriedkov na geografické programy a očakávané regionálne rozdelenie a typy opatrení sa musia špecifikovať. Financovanie podľa tohto nariadenia určené na financovanie opatrení, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 sa použije na opatrenia v prospech partnerských krajín, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, s osobitným zameraním na najchudobnejšie krajiny. Opatrenia v oblasti mobility študentov a zamestnancov financované prostredníctvom pridelenia finančných prostriedkov podľa tohto nariadenia sa zameriavajú na oblasti, ktoré sú relevantné pre inkluzívny a udržateľný rozvoj rozvojových krajín.

5. Komisia zahrnie do svojej výročnej správy o vykonávaní tohto nariadenia podľa článku 13 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 zoznam všetkých opatrení uvedených v odseku 3 tohto článku, na ktoré sa poskytujú finančné prostriedky podľa tohto nariadenia vrátane ich súladu s cieľmi a zásadami stanovenými v článkoch 2 a 3 tohto nariadenia.

Článok 21

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ.

Článok 22

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS

PRÍLOHA I

OBLASTI SPOLUPRÁCE V RÁMCI GEOGRAFICKÝCH PROGRAMOV

A. SPOLOČNÉ OBLASTI SPOLUPRÁCE V RÁMCI GEOGRAFICKÝCH PROGRAMOV

Geografické programy sa vypracúvajú z oblastí spolupráce, ako sa uvádzajú ďalej, čo však neznamená, že sa zhodujú s odvetvami. Priority sa stanovujú v súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti rozvojovej politiky, ktoré Únia prijala, najmä miléniovými rozvojovými cieľmi a medzinárodne dohodnutými novými rozvojovými cieľmi na obdobie po roku 2015, ktorými sa upravujú alebo nahrádzajú miléniové rozvojové ciele, a na základe politického dialógu s každou oprávnenou partnerskou krajinou alebo regiónom.

I. **Ľudské práva, demokracia a dobrá správa vecí verejných**

a) Ľudské práva, demokracia a právny štát

- i) podpora demokratizácie a posilnenie demokratických inštitúcií vrátane úlohy parlamentov;
- ii) posilnenie právneho štátu a nezávislosti systémov súdnictva a ochrany a zabezpečenie bezproblémového a rovnakého prístupu k spravodlivosti pre všetkých;
- iii) podpora transparentného a zodpovedného fungovania inštitúcií a decentralizácia; podpora participatívneho sociálneho dialógu v rámci krajiny a ďalších dialógov o správe a ľudských právach;
- iv) presadzovanie slobody médií vrátane moderných komunikačných prostriedkov,
- v) presadzovanie politického pluralizmu, ochrana občianskych, kultúrnych, hospodárskych, politických a sociálnych práv a ochrana osôb patriacich k menšinám a najzraniteľnejším skupinám;
- vi) podpora boja proti diskriminácii a diskriminačným praktikám z akéhokoľvek dôvodu, okrem iného z dôvodu rasy alebo etnického pôvodu, kasty, náboženstva alebo vierovyznania, pohlavia, rodovej identity alebo sexuálnej orientácie, spoločenskej skupiny, zdravotného postihnutia, zdravotného stavu alebo veku;
- vii) presadzovanie občianskej registrácie, najmä registrácie narodení a úmrtí.

b) Rodová rovnosť, posilnenie postavenia žien a rovnosť príležitostí pre ženy

- i) presadzovanie rodovej rovnosti a spravodlivosti;
- ii) ochrana práv žien a dievčat, a to aj opatreniami proti sobášom detí a iným škodlivým tradičným praktikám, ako sú mrzačenie ženských pohlavných orgánov a akákoľvek forma násillia na ženách a dievčatách, a podpora obetí násillia na rodovom základe;
- iii) presadzovanie posilnenia postavenia žien vrátane ich úloh ako aktérov rozvoja a budovania mieru.

c) Riadenie verejného sektora na ústrednej a miestnej úrovni

- i) podpora rozvoja verejného sektora v záujme rozšírenia všeobecného a nediskriminačného prístupu k základným službám, predovšetkým k zdravotnej starostlivosti a vzdelávaniu;
- ii) podpora programov na zlepšenie tvorby politík, riadenia verejných financií vrátane zriadenia a posilnenia orgánov a opatrení v oblasti auditu, kontroly a boja proti podvodom, ako aj na inštitucionálny rozvoj vrátane riadenia ľudských zdrojov;
- iii) posilnenie technickej odbornosti parlamentov, čo im umožní posúdiť tvorbu a dohľad nad národnými rozpočtami vrátane domácich príjmov z ťažby prírodných zdrojov a daňovej oblasti a prispievať k týmto procesom.

d) Daňová politika a správa

- i) podpora budovania alebo posilnenia spravodlivých, transparentných, efektívnych, progresívnych a udržateľných domácich daňových systémov;
- ii) posilnenie monitorovacích kapacít v rozvojových krajinách v oblasti boja proti daňovým únikom a nezákonným finančným tokom;
- iii) podpora vypracúvania a šírenia prác o daňových podvodoch a ich vplyve, a to hlavne zo strany orgánov dohľadu, parlamentov a organizácií občianskej spoločnosti;

- iv) podpora multilaterálnych a regionálnych iniciatív týkajúcich sa daňovej správy a daňových reforiem;
 - v) podpora účinnejšej účasti rozvojových krajín v medzinárodných štruktúrach pre spoluprácu v oblasti daní a súvisiacich procesoch;
 - vi) podpora začlenenia vykazovania podľa jednotlivých krajín a jednotlivých projektov do právnych predpisov partnerských krajín v záujme zvýšenia finančnej transparentnosti.
- e) Boj proti korupcii
- i) pomoc partnerským krajinám v boji proti všetkým formám korupcie, a to aj prostredníctvom verejnej podpory, zvyšovania informovanosti a vykazovania;
 - ii) zvyšovanie kapacity orgánov kontroly a dohľadu a súdnictva.
- f) Občianska spoločnosť a miestne orgány verejnej správy
- i) podpora budovania kapacít organizácií občianskej spoločnosti s cieľom posilniť ich vplyv a aktívnu účasť na rozvojových procesoch a dosiahnuť pokrok v politickom, sociálnom a hospodárskom dialógu;
 - ii) podpora budovania kapacít miestnych orgánov verejnej správy a mobilizácia ich odbornosti na podporu územného prístupu k rozvoju vrátane procesov decentralizácie;
 - iii) presadzovanie prostredia umožňujúceho účasť občanov a činnosť občianskej spoločnosti.
- g) Presadzovanie a ochrana práv detí
- i) podpora vydávania právnych dokladov;
 - ii) podpora primeranej a zdravej životnej úrovne a zdravého rastu až po dospelosť;
 - iii) zabezpečenie poskytovania základného vzdelávania pre všetkých.

II. Inkluzívny a udržateľný rast pre ľudský rozvoj

- a) Zdravie, vzdelávanie, sociálna ochrana, zamestnanosť a kultúra
- i) podpora sektorových reforiem, ktoré rozširujú prístup k základným sociálnym službám, najmä ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a vzdelávaniu, so zameraním na súvisiace miléniové rozvojové ciele a prístup k takýmto službám pre chudobné, marginalizované a zraniteľné skupiny;
 - ii) posilnenie miestnych kapacít reakcie na globálne, regionálne a miestne výzvy, a to aj prostredníctvom využitia odvetvovej rozpočtovej podpory s intenzívnejším politickým dialógom;
 - iii) posilnenie systémov zdravotnej starostlivosti, a to okrem iného riešením nedostatku kvalifikovaných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, spravodlivým financovaním zdravotnej starostlivosti a zabezpečením lepšej cenovej dostupnosti liekov a vakcín pre chudobných;
 - iv) presadzovanie plného a účinného vykonávania Pekinskej akčnej platformy a Akčného programu Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji a výsledkov ich konferencií o preskúmaní a v tomto kontexte podpora sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv;
 - v) zaistenie primeraných dodávok kvalitnej pitnej vody za dostupné ceny, primeraných sanitárnych zariadení a hygieny;
 - vi) zvýšenie podpory kvalitnému vzdelávaniu a rovnakého prístupu k nemu,
 - vii) podpora odbornej prípravy v záujme zamestnateľnosti a kapacity vykonávať výskum a využívať jeho výsledky v prospech udržateľného rozvoja;
 - viii) podpora národných systémov sociálnej ochrany a sociálneho minima vrátane systémov sociálneho poistenia v oblasti zdravia a dôchodkových systémov so zameraním na znižovanie nerovnosti;
 - ix) podpora programu dôstojnej práce a podpora sociálneho dialógu;
 - x) presadzovanie medzikultúrneho dialógu, kultúrnej rozmanitosti a rešpektovania rovnakej hodnoty všetkých kultúr;
 - xi) presadzovanie medzinárodnej spolupráce s cieľom stimulovať príspevok kultúrnych odvetví k hospodárskemu rastu v rozvojových krajinách, aby sa v plnej miere využil potenciál kultúry v boji proti chudobe, a to aj riešením otázok, ako sú napr. prístup na trh a práva duševného vlastníctva.

- b) Podnikateľské prostredie, regionálna integrácia a svetové trhy
- i) podpora rozvoja konkurencieschopného miestneho súkromného sektora aj prostredníctvom budovania miestnych inštitucionálnych a podnikateľských kapacít;
 - ii) podpora rozvoja systémov miestnej výroby a miestnych podnikov vrátane zelených podnikov;
 - iii) podpora malých a stredných podnikov (MSP), mikropodnikov a družstiev a spravodlivého obchodu;
 - iv) podpora rozvoja miestnych, domácich a regionálnych trhov vrátane trhov s environmentálnym tovarom a službami;
 - v) podpora reforiem legislatívneho a regulačného rámca a ich presadzovanie;
 - vi) uľahčovanie prístupu k službám pre podnikateľov a k finančným službám, ako sú napríklad mikroúvery a úspory, mikropoistenie a prevod platieb;
 - vii) podpora presadzovania medzinárodne dohodnutých pracovných práv;
 - viii) zavedenie a zlepšenie zákonov a pozemkových katastrov na účely ochrany majetkových práv k pozemkom a práv duševného vlastníctva;
 - ix) presadzovanie politik v oblasti výskumu a inovácie, ktoré prispievajú k udržateľnému a inkluzívnemu vývoju;
 - x) presadzovanie investícií, ktoré vyvolávajú udržateľnú zamestnanosť, a to aj prostredníctvom kombinovaných mechanizmov, so zameraním na financovanie domácich spoločností a na prítiahnutie domáceho kapitálu, predovšetkým na úrovni MSP, a podpora rozvoja ľudských zdrojov;
 - xi) zlepšenie infraštruktúry pri plnom rešpektovaní sociálnych a environmentálnych noriem;
 - xii) podpora odvetvových prístupov k udržateľnej doprave, plnenie potrieb partnerských krajín, zaistenie bezpečnosti dopravy, jej cenovej dostupnosti a efektívnosti a minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie;
 - xiii) zapojenie súkromného sektora s cieľom zintenzívniť sociálne zodpovedný a udržateľný rozvoj, presadzovanie zodpovedného sociálneho a environmentálneho prístupu podnikov a prevzatia zodpovednosti z ich strany a sociálneho dialógu;
 - xiv) pomoc rozvojovým krajinám v oblasti obchodu a v ich úsilí o regionálnu a kontinentálnu integráciu a poskytovanie pomoci na ich bezproblémovú a postupnú integráciu do svetového hospodárstva;
 - xv) podpora všeobecnejšieho prístupu k informačným a komunikačným technológiám na prekonanie digitálnych rozdielov.
- c) Udržateľné poľnohospodárstvo, potravinová a výživová bezpečnosť
- i) pomoc pri budovaní odolnosti rozvojových krajín voči otrasom (ako je napríklad nedostatok zdrojov a dodávok, kolísanie cien) a v boji proti nerovnostiam prostredníctvom zabezpečenia lepšieho prístupu chudobných ľudí k pôde, potravinám, vode, energii a financiám bez poškodenia životného prostredia;
 - ii) podpora udržateľných poľnohospodárskych postupov a relevantného poľnohospodárskeho výskumu a zameranie sa na malých hospodárov a možnosti živobytia na vidieku;
 - iii) podpora žien v poľnohospodárstve;
 - iv) podpora úsilia vlád o uľahčovanie sociálne a ekologicky zodpovedných súkromných investícií;
 - v) podpora strategických prístupov k potravinovej bezpečnosti so zameraním na dostupnosť potravín, prístup k potravinám, ich uskladňovanie a výživovú hodnotu;
 - vi) riešenie potravinovej neistoty a nedostatočnej výživy prostredníctvom základných intervencií v situáciách zmien a nestability;
 - vii) podpora participatívneho, decentralizovaného a environmentálne udržateľného územného rozvoja pod vedením dotknutých krajín.
- d) Udržateľná energetika
- i) zlepšenie prístupu k moderným, cenovo dostupným, udržateľným, efektívnym službám v oblasti čistej energie a energie z obnoviteľných zdrojov;
 - ii) presadzovanie miestnych a regionálnych udržateľných riešení v oblasti energetiky a decentralizovanej výroby energie.

- e) Hospodárenie s prírodnými zdrojmi vrátane pôdy, lesov a vôd, a predovšetkým:
 - i) podpora postupov a orgánov v oblasti dohľadu a reforiem v oblasti správy, ktoré napomáhajú udržateľnému a transparentnému hospodáreniu a zachovávaniu prírodných zdrojov;
 - ii) presadzovanie spravodlivého prístupu k vode, ako aj integrovaného manažmentu vodných zdrojov a manažmentu povodia;
 - iii) presadzovanie ochrany a udržateľného využívania biodiverzity a ekosystémových služieb;
 - iv) presadzovanie udržateľných modelov výroby a spotreby a bezpečného a udržateľného nakladania s chemickými látkami a odpadom so zreteľom na ich vplyv na zdravie.
- f) Zmena klímy a životné prostredie
 - i) presadzovanie používania čistejších technológií, energie z udržateľných zdrojov a efektívneho využívania zdrojov s cieľom dosiahnuť nízkouhlíkový rozvoj a súčasne sprísniť environmentálne normy;
 - ii) zlepšenie odolnosti rozvojových krajín voči následkom zmeny klímy prostredníctvom podpory adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy na základe ekosystému a opatrení na znížovanie rizika katastrof;
 - iii) podpora vykonávania príslušných multilaterálnych environmentálnych dohôd, najmä posilnenie environmentálneho rozmeru inštitucionálneho rámca pre udržateľný rozvoj a podporu ochrany biodiverzity;
 - iv) pomoc partnerským krajinám pri riešení problému presídlenia a migrácie vyvolaných účinkami zmeny klímy a opätovné vybudovanie živobytia utečencov z klimatických dôvodov.

III. Ďalšie dôležité oblasti pre rozvoj

- a) Migrácia a azyl
 - i) podpora cieleného úsilia o plné využitie vzájomného vzťahu medzi migráciou, mobilitou, zamestnanosťou a znížením chudoby, aby sa migrácia stala pozitívnou silou rozvoja a aby sa znižoval „únik mozgov“;
 - ii) podpora rozvojových krajín pri prijímaní dlhodobých politík riadenia migračných tokov, v ktorých sa rešpektujú ľudské práva migrantov a ich rodín a posilňuje ich sociálna ochrana.
- b) Prepájanie humanitárnej pomoci a rozvojovej spolupráce
 - i) strednodobá a dlhodobá rekonštrukcia a obnova regiónov a krajín postihnutých konfliktom a katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou a prírodnými katastrofami;
 - ii) vykonávanie činností zameraných v strednodobom a dlhodobom horizonte na sebestačnosť a integráciu alebo reintegráciu osôb bez domova, prepojenie pomoci, obnovy a rozvoja.
- c) Odolnosť a znížovanie rizika katastrof
 - i) v situáciách nestability podpora poskytovania základných služieb a budovanie legitímnych, efektívnych a odolných štátnych inštitúcií a aktívnej a organizovanej občianskej spoločnosti v partnerstve s dotknutou krajinou;
 - ii) príspevok k preventívnemu prístupu k nestabilite štátu, konfliktom, prírodným katastrofám a iným typom kríz prostredníctvom pomoci partnerským krajinám a regionálnym organizáciám v ich úsilí o posilnenie systémov včasného varovania a demokratickej správy a budovania inštitucionálnych kapacít;
 - iii) podpora znížovania rizika katastrof, pripravenosti na katastrofy a ich prevencie a riadenia následkov takýchto katastrof.
- d) Rozvoj a bezpečnosť vrátane predchádzania konfliktom
 - i) riešenie hlavných príčin konfliktov vrátane chudoby, zhoršovania kvality, využívania a nerovnomerného rozdelenia pôdy a prírodných zdrojov a prístupu k nim, slabej správy, zneužívania ľudských práv a rodovej nerovnosti ako prostriedku podpory prevencie a riešenia konfliktov a budovania mieru;
 - ii) presadzovanie dialógu, účasti a zmierenia s cieľom podporovať mier a zabrániť prepuknutiu násilia v súlade s medzinárodnými najlepšimi postupmi;
 - iii) posilnenie spolupráce a reformy politík v oblastiach bezpečnosti a spravodlivosti, boja proti drogám a inému nedovolenému obchodovaniu vrátane obchodovania s ľuďmi, proti korupcii a praniu špinavých peňazí.

B. KONKRÉTNE OBLASTI SPOLUPRÁCE PODĽA REGIÓNOV

Pomoc Únie podporuje opatrenia a odvetvové dialógy, ktoré sú v súlade s článkom 5 a časťou A tejto prílohy a s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Osobitná pozornosť sa venuje oblastiam opísaným nižšie, a to na základe spoločne schválených stratégií.

I. Latinská Amerika

- a) Podnecovanie sociálnej súdržnosti, najmä sociálneho začlenenia, dôstojnej práce a spravodlivosti, rodovej rovnosti a posilnenie postavenia žien;
- b) riešenie otázok správy a podpora politických reforiem, a to najmä v oblastiach sociálnych politík, riadenia verejných financií a zdaňovania, bezpečnosti (vrátane drog, trestnej činnosti a korupcie), posilňovanie dobrej správy vecí verejných a verejných inštitúcií na miestnej, celoštátnej a regionálnej úrovni (vrátane inovačných mechanizmov na zabezpečenie technickej spolupráce, napr. nástroj technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX) a partnerstvá), ochrana ľudských práv vrátane práv menších, pôvodných obyvateľov a potomkov obyvateľov s africkým pôvodom, dodržiavanie hlavných pracovných noriem Medzinárodnej organizácie práce (MOP), ochrana životného prostredia, boj proti diskriminácii, boj proti sexuálnemu násiliu, násiliu na rodovom základe a násiliu na deťoch a boj proti výrobe a užívaniu drog a obchodovaniu s drogami;
- c) podpora aktívnej, organizovanej a nezávislej občianskej spoločnosti a posilňovanie sociálneho dialógu prostredníctvom podpory sociálnych partnerov;
- d) posilňovanie sociálnej súdržnosti, najmä s ohľadom na zriaďovanie a posilňovanie udržateľných systémov sociálnej ochrany vrátane sociálneho poistenia, presadzovanie fiškálnych reforiem, posilnenie kapacity daňových systémov a boja proti daňovým podvodom a únikom, čo prispieva k prehĺbovaniu rovnosti a rozdeľovaniu bohatstva;
- e) pomoc štátom Latinskej Ameriky pri plnení ich povinnosti zabezpečiť pozornosť prípadom vražd žien a dôslednú kontrolu v oblasti prevencie, vyšetrovania, stíhania, postihovania a odškodňovania v takýchto prípadoch;
- f) podpora rôznych procesov regionálnej integrácie a prepojenia sieťových infraštruktúr pri súčasnom zabezpečení komplementárnosti s činnosťami, ktoré podporuje EIB a iné inštitúcie;
- g) riešenie vzťahu medzi bezpečnosťou a rozvojom;
- h) posilnenie kapacity v záujme poskytnutia všeobecného prístupu ku kvalitným základným sociálnym službám, najmä v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania;
- i) podpora politík v oblasti vzdelávania a vývoja spoločného priestoru Latinskej Ameriky pre vysokoškolské vzdelávanie;
- j) riešenie hospodárskej zraniteľnosti a prispievanie k štrukturálnej transformácii vytváraním silných partnerstiev v oblasti otvorených a čestných obchodných vzťahov, produktívnych investícií v záujme väčšieho počtu a lepších pracovných miest v oblasti ekologického a inkluzívneho hospodárstva, prenosu znalostí a spolupráce v oblasti výskumu, inovácie a technológie, a presadzovanie udržateľného a inkluzívneho rastu vo všetkých jeho rozmeroch, s osobitným zameraním na výzvy v oblasti migračných tokov, potravinovej bezpečnosti (vrátane udržateľného poľnohospodárstva a rybolovu), zmeny klímy, udržateľných energií a ochrany a zlepšovania biodiverzity a ekosystémových služieb vrátane vody, pôdy a lesov; podpora rozvoja mikropodnikov a malých a stredných podnikov ako hlavného zdroja inkluzívneho rastu, rozvoja a pracovných miest; presadzovanie rozvojovej pomoci pre obchod s cieľom zabezpečiť, aby latinskoamerické mikropodniky a malé a stredné podniky mohli využívať medzinárodné obchodné príležitosti pri zohľadnení zmien vo všeobecnom systéme preferencií;
- k) zmiernenie negatívnych vplyvov, ktoré bude mať vylúčenie zo všeobecného systému preferencií na hospodárstva mnohých krajín v regióne;
- l) zabezpečenie vhodného nadviazania na krátkodobé naliehavé opatrenia zamerané na obnovu po katastrofe alebo po skončení krízy, ktoré sa vykonávajú prostredníctvom ďalších finančných nástrojov.

II. Južná Ázia**(1) Presadzovanie demokratickej správy**

- a) podpora demokratických procesov, posilnenie efektívnej demokratickej správy, posilnenie verejných inštitúcií a orgánov (a to aj na miestnej úrovni), podpora efektívnej decentralizácie, štátnej reštrukturalizácie a volebných procesov;
- b) podpora rozvoja aktívnej, organizovanej a nezávislej občianskej spoločnosti vrátane médií, a posilňovanie sociálneho dialógu prostredníctvom podpory sociálnych partnerov;

- c) budovanie a posilňovanie legitímnych, efektívnych a zodpovedných verejných inštitúcií, presadzovanie inštitucionálnych a administratívnych reforiem, dobrej správy vecí verejných, boja proti korupcii a verejného finančného riadenia a podpora právneho štátu;
- d) posilnenie ochrany ľudských práv vrátane práv menšín, migrantov, pôvodného obyvateľstva a zraniteľných skupín, boj proti diskriminácii, sexuálnemu násiliu, násiliu na rodovom základe a násiliu na deťoch a obchodovaniu s ľuďmi;
- e) ochrana ľudských práv prostredníctvom podpory inštitucionálnych reforiem (vrátane reformy dobrej správy vecí verejných, boja proti korupcii, riadenia verejných financií, daní a reformy verejnej správy) a legislatívnych, administratívnych a regulačných reforiem v súlade s medzinárodnými normami, a to osobitne v nestabilných štátoch a v krajinách, ktoré sa nachádzajú v situáciách konfliktu a po jeho skončení.

(2) Presadzovanie sociálneho začlenenia a ľudského rozvoja vo všetkých jeho dimenziách

- a) podnecovanie sociálnej súdržnosti, najmä sociálneho začlenenia, dôstojnej práce a spravodlivosti a rodovej rovnosti prostredníctvom vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a ďalších sociálnych politík;
- b) posilňovanie kapacity poskytovať všeobecný prístup k základným sociálnym službám, predovšetkým v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania; zlepšovanie prístupu k vzdelávaniu pre všetkých s cieľom zvýšiť znalosti, zručnosti a zamestnateľnosť na pracovnom trhu, a to podľa potreby aj vrátane riešenia nerovnosti a diskriminácie na základe práce a pôvodu, a predovšetkým diskriminácie na základe kást;
- c) presadzovanie sociálnej ochrany a začlenenia, dôstojného zamestnania a základných pracovných noriem, spravodlivosti a rodovej rovnosti prostredníctvom vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a ďalších sociálnych politík;
- d) presadzovanie vysokokvalitného vzdelávania, odbornej prípravy a služieb zdravotnej starostlivosti, ktoré sú dostupné pre všetkých (vrátane dievčat a žien);
- e) v súvislosti so vzťahom medzi bezpečnosťou a rozvojom, boj proti násiliu založenému na rodovom základe a na pôvode, proti zneužívaniu detí, korupcii a organizovanej trestnej činnosti, proti výrobe a užívaniu drog, ako aj obchodovaniu s nimi, a boj proti iným formám nezákonného obchodovania;
- f) vytváranie partnerstiev orientovaných na rozvoj v oblasti poľnohospodárstva, rozvoj súkromného sektora, obchod, investície, pomoc, migrácia, výskum, inovácie a technológie a zabezpečovanie verejných statkov zameraných na znižovanie chudoby a sociálne začlenenie.

(3) Podpora udržateľného rozvoja, zvyšovanie odolnosti juhoázijských spoločností proti zmene klímy a prírodným katastrofám

- a) presadzovanie udržateľného a inkluzívneho rastu a živobytia, integrovaný rozvoj vidieka, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, potravinová bezpečnosť a výživa;
- b) presadzovanie udržateľného využívania prírodných zdrojov a obnoviteľných zdrojov energie, ochrana biodiverzity, hospodárenie s vodou a nakladanie s odpadom, ochrana pôdy a lesov;
- c) príspevok k úsiliu o riešenie zmeny klímy prostredníctvom podpory adaptácie, zmiernenia a opatrení na znižovanie rizika katastrof;
- d) podpora úsilia o zvýšenie hospodárskej diverzifikácie, hospodárskej súťaže a obchodu, rozvoj súkromného sektora s osobitným zameraním na mikropodniky a malé a stredné podniky a družstvá;
- e) presadzovanie udržateľnej spotreby a výroby, ako aj investícií do čistých technológií, udržateľných energií, dopravy, udržateľného poľnohospodárstva a rybolovu, ochrana a zlepšovanie biodiverzity a ekosystémových služieb vrátane vody a lesov, a vytváranie dôstojných pracovných miest v ekologickom hospodárstve;
- f) podpora pripravenosti na katastrofy a dlhodobé obnovovanie prostredia po katastrofe vrátane oblastí ako potravinová a výživová bezpečnosť a pomoc osobám bez domova.

(4) Podpora regionálnej integrácie a spolupráce

- a) podpora regionálnej integrácie a spolupráce s dôrazom na výsledky prostredníctvom podpory regionálnej integrácie a dialógu, a to najmä prostredníctvom Zoskupenia južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu a podporou rozvojových cieľov Istanbulskeho procesu („Srdce Ázie“);
- b) podpora účinného riadenia hraníc a cezhraničnej spolupráce na presadzovanie udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja v pohraničných regiónoch; boj proti organizovanej trestnej činnosti, výrobe a užívaniu drog a obchodovaniu s drogami;
- c) podpora regionálnych iniciatív zameraných na hlavné prenosné ochorenia; príspevok k prevencii zdravotných rizík a reakciám na ne vrátane rizík vyplývajúcich zo vzájomného kontaktu zvierat, ľudí a ich rozličných prostredí.

III. Severná a juhovýchodná Ázia

(1) Presadzovanie demokratickej správy

- a) príspevok k demokratizácii; budovanie a posilňovanie legitímnych, efektívnych a zodpovedných verejných inštitúcií a orgánov a ochrana ľudských práv prostredníctvom podpory inštitucionálnych reforiem (vrátane reformy dobrej správy vecí verejných, boja proti korupcii, riadenia verejných financií, daní a reformy verejnej správy) a legislatívnych, administratívnych a regulačných reforiem v súlade s medzinárodnými normami, a to osobitne v nestabilných štátoch a v krajinách, ktoré sa nachádzajú v situáciách konfliktu a po jeho skončení;
- b) posilnenie ochrany ľudských práv vrátane práv menších a pôvodných obyvateľov, podpora dodržiavania hlavných pracovných noriem, boj proti diskriminácii, boj proti sexuálnemu násiliu, násiliu na rodovom základe a násiliu na deťoch vrátane detí v ozbrojených konfliktoch a riešenie problému obchodovania s ľuďmi;
- c) podpora štruktúry Združenia národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) z hľadiska ľudských práv, predovšetkým práce Medzivládnej komisie ASEAN-u pre ľudské práva;
- d) budovanie a posilňovanie legitímnych, efektívnych a zodpovedných verejných inštitúcií a orgánov;
- e) podpora aktívnej, organizovanej a nezávislej občianskej spoločnosti; posilňovanie sociálneho dialógu prostredníctvom podpory sociálnych partnerov;
- f) podpora úsilia tohto regiónu o prehlbenie demokracie, právneho štátu a bezpečnosti občanov, a to aj prostredníctvom reformy sektora spravodlivosti a bezpečnosti, a podpora medzietnického dialógu a dialógu medzi náboženstvami a mierových procesov;
- g) v súvislosti so vzťahom medzi bezpečnosťou a rozvojom boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, proti výrobe a užívaniu drog, ako aj obchodovaniu s nimi a proti iným formám nezákonného obchodovania a podpora účinného riadenia hraníc a cezhraničnej spolupráce v záujme presadzovania udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja v pohraničných regiónoch; podpora činností na odstránenie mín.

(2) Presadzovanie sociálneho začlenenia a ľudského rozvoja vo všetkých jeho dimenziách

- a) podnecovanie sociálnej súdržnosti, najmä sociálneho začlenenia, dôstojnej práce a rovnosti a rodovej rovnosti;
- b) posilňovanie kapacity poskytovať všeobecný prístup k základným sociálnym službám, predovšetkým v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania; zlepšovanie prístupu k vzdelávaniu pre všetkých s cieľom zvýšiť znalosti, zručnosti a zamestnateľnosť na pracovnom trhu, a to podľa potreby aj vrátane riešenia nerovnosti a diskriminácie na základe práce a pôvodu, a predovšetkým diskriminácie na základe kást;
- c) vytváranie rozvojovo orientovaných partnerstiev v oblasti poľnohospodárstva, rozvoja súkromného sektora, obchodu, investícií, pomoci, migrácie, výskumu, inovácie a technológií a zabezpečovania verejných statkov zameraných na znižovanie chudoby a sociálne začlenenie;
- d) podpora úsilia regiónov o prevenciu zdravotných rizík a reakciu na ne vrátane rizík vyplývajúcich zo vzájomného kontaktu zvierat, ľudí a ich rozličných prostredí;
- e) presadzovanie inkluzívneho vzdelávania, celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy (vrátane vysokoškolského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy), a to s cieľom zlepšiť fungovanie pracovných trhov;
- f) presadzovanie ekologickejšieho hospodárstva a udržateľného a inkluzívneho rastu, a to predovšetkým pokiaľ ide o poľnohospodárstvo, potravinovú bezpečnosť a výživu, udržateľné energie a ochranu a podporu biodiverzity a ekosystémových služieb;
- g) v súvislosti so vzťahom medzi bezpečnosťou a rozvojom boj proti násiliu založenému na rodovom základe a na pôvode proti zneužívaniu detí.

(3) Podpora udržateľného rozvoja a zvyšovanie odolnosti juhovýchodných ázijských spoločností proti zmene klímy a prírodným katastrofám

- a) podpora zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy, presadzovanie udržateľnej spotreby a výroby;
- b) podpora začleňovania zmeny klímy do stratégií udržateľného rozvoja v danom regióne, rozvoja jeho politik a nástrojov na adaptáciu a zmiernenie, riešenie negatívnych vplyvov zmeny klímy a podpora iniciatív dlhodobej spolupráce a znižovanie zraniteľnosti regiónu v súvislosti s katastrofami, podpora viacsektorového rámca ASEAN-u pre zmenu klímy: Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo v záujme potravinovej bezpečnosti;

- c) vzhľadom na rast obyvateľstva a zmenu dopytu spotrebiteľov podpora udržateľnej spotreby a výroby, ako aj investícií do čistých technológií, najmä na regionálnej úrovni, do udržateľnej energetiky, dopravy, udržateľného poľnohospodárstva a rybolovu, ochrana a zlepšovanie biodiverzity a ekosystémových služieb vrátane vody a lesov a vytváranie dôstojných pracovných miest v ekologickom hospodárstve;
- d) prepojenie pomoci, obnovy a rozvoja zabezpečením primeraného nadviazania na krátkodobé naliehavé opatrenia zamerané na obnovu po katastrofe alebo po skončení krízy, ktoré sa vykonávajú prostredníctvom ďalších finančných nástrojov; podpora pripravenosti na katastrofy a dlhodobá obnova po katastrofe vrátane oblasti potravinovej a výživej bezpečnosti a pomoc osobám bez domova.

(4) Podpora regionálnej integrácie a spolupráce v celej severnej a juhovýchodnej Ázii

- a) podnecovanie väčšej regionálnej integrácie a spolupráce orientovanej na výsledky podporou regionálnej integrácie a dialógu;
- b) podpora sociálno-ekonomickej integrácie a prepojenia ASEAN-u, a to vrátane vykonávania rozvojových cieľov hospodárskeho spoločenstva ASEAN-u, hlavného plánu pre prepojenia ASEAN-u a vízie na obdobie po roku 2015;
- c) podpora pomoci pre oblasť obchodu a rozvojovej pomoci pre obchod, a to aj s cieľom zabezpečiť, aby mikropodniky a malé a stredné podniky mohli využívať príležitosti medzinárodného obchodu;
- d) pritiaženie financovania do udržateľných infraštruktúr a sietí napomáhajúcich regionálnej integrácii, sociálnemu začleneniu a súdržnosti a udržateľnému rastu a súčasne zabezpečenie komplementárnosti s činnosťami, ktoré podporuje EIB a ďalšie finančné inštitúcie Únie, ako aj s ďalšími inštitúciami v tejto oblasti;
- e) podnecovanie dialógu medzi inštitúciami a krajinami ASEAN-u a Únie;
- f) podpora regionálnych iniciatív zameraných na hlavné prenosné ochorenia; príspevok k prevencii zdravotných rizík a reakciám na ne vrátane rizík vyplývajúcich zo vzájomného kontaktu zvierat, ľudí a ich rozličných prostredí.

IV. Stredná Ázia

- a) Ako hlavné ciele: príspevok k udržateľnému a inkluzívnemu hospodárskemu a sociálnemu rozvoju, sociálnej súdržnosti a demokracii;
- b) podpora potravinovej bezpečnosti, prístupu k udržateľnej energetickej bezpečnosti, vode a sanitárnym zariadeniam pre miestne obyvateľstvo; presadzovanie a podpora pripravenosti na katastrofy a adaptácie na zmenu klímy;
- c) podpora zastupiteľských a demokraticky zvolených parlamentov, presadzovanie a podpora dobrej správy vecí verejných a demokratizačných procesov; správne riadenie verejných financií; právny štát s dobre fungujúcimi inštitúciami a skutočné dodržiavanie ľudských práv a rodovej rovnosti; podpora aktívnej, organizovanej a nezávislej občianskej spoločnosti a posilňovanie sociálneho dialógu prostredníctvom podpory sociálnych partnerov;
- d) presadzovanie inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu, riešenie sociálnych a regionálnych nerovností a podpora inovácie a technológií, dôstojnej práce, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, presadzovanie hospodárskej diverzifikácie prostredníctvom podpory mikropodnikov a malých a stredných podnikov a zároveň stimulácia rozvoja regulovaného sociálneho trhového hospodárstva, otvoreného a spravodlivého obchodu a investícií vrátane regulačných reforiem;
- e) podpora efektívneho riadenia hraníc a cezhraničnej spolupráce v záujme podpory udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja v pohraničných regiónoch; v súvislosti so vzťahom medzi bezpečnosťou a rozvojom boj proti organizovanej trestnej činnosti a všetkým formám nedovoleného obchodovania vrátane boja proti výrobe a užívaniu drog, ako aj ich negatívnym dôsledkom vrátane HIV/AIDS;
- f) presadzovanie dvojstrannej a regionálnej spolupráce, dialógu a integrácie, a to aj s krajinami, ktorých sa týka nástroj európskeho susedstva a ďalšie nástroje Únie na podporu politických reforiem, a to aj prostredníctvom budovania inštitúcií, ak je to vhodné, technickej pomoci (napr. TAfEX), výmeny informácií a partnerstiev a kľúčovými investíciami pomocou vhodných mechanizmov na mobilizáciu finančných zdrojov do oblastí vzdelávania, životného prostredia a energetiky, rozvoja odvetvia nízkych emisií/odolnosti voči vplyvom zmeny klímy;
- g) posilnenie kapacity poskytovať všeobecný prístup ku kvalitným základným sociálnym službám, a to hlavne v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania; podpora prístupu obyvateľstva, najmä mladých ľudí a žien k zamestnaniu, okrem iného prostredníctvom podpory skvalitňovania všeobecného, odborného a vysokoškolského vzdelávania.

V. Stredný východ

- a) Riešenie otázok demokratizácie a správy (vrátane oblasti daní), právneho štátu, ľudských práv a rodovej rovnosti, základných slobôd a politickej rovnosti, aby sa podporili politické reformy, boj proti korupcii a transparentnosť súdneho procesu a budovanie legitímnych, demokratických, efektívnych a zodpovedných verejných inštitúcií, ako aj aktívna, nezávislá a organizovaná občianska spoločnosť; posilnenie sociálneho dialógu podporou sociálnych partnerov;
- b) podpora občianskej spoločnosti v jej boji na obranu základných slobôd, ľudských práv a demokratických zásad;
- c) presadzovanie inkluzívneho rastu a podpora sociálnej súdržnosti a rozvoja, predovšetkým vytvárania pracovných miest, sociálneho začlenenia, dôstojnej práce a rovnosti a rodovej rovnosti; posilnenie kapacity poskytovať všeobecný prístup k základným sociálnym službám, predovšetkým v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania; podľa potreby riešenie nerovnosti a diskriminácie z dôvodu práce a pôvodu, a predovšetkým diskriminácie z dôvodu kást;
- d) podpora rozvoja občianskej kultúry, najmä prostredníctvom odbornej prípravy, vzdelávania a účasti detí, mladých ľudí a žien;
- e) presadzovanie udržateľných hospodárskych reforiem a diverzifikácie, otvorených a spravodlivých obchodných vzťahov, rozvoj regulovaného a udržateľného sociálneho trhového hospodárstva, produktívne a udržateľné investície do hlavných odvetví (ako je napríklad energetika so zameraním na energiu z obnoviteľných zdrojov);
- f) podpora dobrých susedských vzťahov, regionálnej spolupráce, dialógu a integrácie, a to aj s krajinami, na ktoré sa vzťahuje nástroj európskeho susedstva, a štátmi Perzského zálivu, na ktoré sa vzťahuje nástroj partnerstva a ďalšie nástroje Únie, podporou integračných snáh v rámci daného regiónu, orientačne v oblasti hospodárstva, energetiky, vodného hospodárstva, dopravy a utečencov;
- g) podpora udržateľného a spravodlivého manažmentu vodných zdrojov, ako aj ochrana vodných zdrojov;
- h) dopĺňanie zdrojov vynakladaných podľa tohto nariadenia súdržnou prácou a podporou prostredníctvom iných nástrojov a politik Únie, ktoré sa môžu sústreďovať na prístup na vnútorný trh Únie, mobilitu pracovnej sily a širšiu regionálnu integráciu;
- i) v súvislosti so vzťahom medzi bezpečnosťou a rozvojom boj proti výrobe a užívaniu drog, ako aj obchodovaniu s nimi;
- j) v súvislosti so vzťahom medzi rozvojom a migráciou riadenie migrácie a pomoc presídleným osobám a utečencom.

VI. Ostatné krajiny

- a) Podpora upevnenia demokratickej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných, dodržiavania ľudských práv, rodovej rovnosti, štátom riadeného právneho štátu a príspevok k regionálnej a kontinentálnej stabilite a integrácii; podpora aktívnej, organizovanej a nezávislej občianskej spoločnosti a posilnenie sociálneho dialógu pomocou podpory sociálnych partnerov;
- b) poskytovanie podpory snahám o prispôsobenie vyvolaným zriadením rôznych zón voľného obchodu;
- c) podpora boja proti chudobe, nerovnosti a vylúčeniu vrátane riešenia problému základných potrieb znevýhodnených komún a podpora sociálnej súdržnosti a politik prerozdeľovania zameraných na zmiernenie nerovnosti;
- d) posilnenie kapacity v záujme poskytnutia všeobecného prístupu k základným sociálnym službám, najmä v odvetviach zdravotnej starostlivosti a vzdelávania;
- e) zlepšenie životných a pracovných podmienok s osobitným dôrazom na presadzovanie programu MOP v oblasti dôstojnej práce;
- f) riešenie problému hospodárskej zraniteľnosti a príspevok k procesu štrukturálnej transformácie s dôrazom na dôstojné zamestnanie prostredníctvom udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rastu a energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva založeného na obnoviteľných zdrojoch energie vytváraním silných partnerstiev pre spravodlivé obchodné vzťahy, produktívnymi investíciami pre väčší počet lepších pracovných príležitostí v rámci ekologického a inkluzívneho hospodárstva, prenosom znalostí a spoluprácou v oblasti výskumu, inovácie a technológií a podpora udržateľného a inkluzívneho rozvoja vo všetkých jeho rozmeroch s osobitným zameraním na výzvy v oblasti migračných tokov, bývania, potravinovej bezpečnosti (vrátane udržateľného poľnohospodárstva a rybolovu), zmeny klímy, udržateľných energií a ochrany a zlepšovania biodiverzity a ekosystémových služieb vrátane vody a pôdy;
- g) riešenie sexuálneho násillia a násillia na rodovom základe a otázok zdravia vrátane HIV/AIDS a jeho vplyvu na spoločnosť.

PRÍLOHA II

OBLASTI SPOLUPRÁCE V RÁMCI TEMATICKÝCH PROGRAMOV

A. PROGRAM „CELOSVETOVÉ VEREJNÉ STATKY A PROBLÉMY“

Program „Celosvetové verejné statky a problémy“ sa zameriava na posilňovanie spolupráce, výmenu poznatkov a skúseností a kapacity partnerských krajín s cieľom prispievať k odstraňovaniu chudoby, k sociálnej súdržnosti a udržateľnému rozvoju. Tento program sa pripravuje z nasledujúcich oblastí spolupráce, pričom sa vzhľadom na silné prepojenia medzi nimi zabezpečí ich maximálna synergia.

I. Životné prostredie a zmena klímy

- a) Prispievanie k vonkajšiemu rozmeru politík Únie v environmentálnej oblasti a v oblasti zmeny klímy pri plnom dodržiavaní zásady súdržnosti politík pre rozvoj a ostatných zásad uvedených v ZFEÚ;
- b) pomoc rozvojovým krajinám pri vypracúvaní plánov a stratégií v záujme dosiahnutia miléniových rozvojových cieľov alebo cieľov akýchkoľvek následných rámcov, ktoré schváli Únia a členské štáty, súvisiacich s udržateľným využívaním prírodných zdrojov a environmentálnou udržateľnosťou;
- c) vykonávanie iniciatív Únie a jej schválených záväzkov na medzinárodnej a regionálnej úrovni a/alebo záväzkov cezhraničného charakteru, najmä v oblastiach zmeny klímy prostredníctvom podpory nízkouhlíkových stratégií odolnosti voči zmene klímy, pričom prioritu majú stratégie na podporu biodiverzity, ochranu ekosystémov a prírodných zdrojov, udržateľného hospodárenia aj v súvislosti s oceánmi, pôdou, vodou, rybolovom a lesmi (napríklad prostredníctvom mechanizmov, ako je FLEGT), dezertifikácie, integrovaného manažmentu vodných zdrojov, riadneho nakladania s chemickými látkami a odpadom, efektívnosti zdrojov a ekologického hospodárstva;
- d) lepšia integrácia a začleňovanie cieľov v oblasti zmeny klímy a životného prostredia do rozvojovej spolupráce Únie prostredníctvom podpory metodologickej a výskumnej práce o rozvojových krajinách, v rozvojových krajinách a rozvojovými krajinami vrátane mechanizmov monitorovania, vykazovania a overovania, mapovania, posudzovania a hodnotenia ekosystémov, čím sa zvyšuje odbornosť v oblasti životného prostredia, podporujú inovačné opatrenia a súdržnosť politík;
- e) posilňovanie environmentálnej správy a podpora medzinárodného rozvoja politík v záujme zlepšenia súdržnosti a efektívnosti globálnej správy udržateľného rozvoja, poskytovaním pomoci pri regionálnom a medzinárodnom environmentálnom monitorovaní a posudzovaní a podporou účinného súladu a opatrení presadzovania v rozvojových krajinách v rámci viacstranných environmentálnych dohôd;
- f) integrácia riadenia rizika katastrof a adaptácie na zmenu klímy do plánovania rozvoja a investícií a podpora vykonávania stratégií, ktoré sú zamerané na zníženie rizika katastrof, ako napríklad na ochranu ekosystémov a obnovu mokradí;
- g) uznanie rozhodujúcej úlohy poľnohospodárstva a chovu dobytka v rámci politík v oblasti zmeny klímy prostredníctvom podpory malých poľnohospodárskych podnikov a chovateľov dobytka ako autonómnych stratégií adaptácie a zmiernenia na juhu vzhľadom na ich udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ako sú voda a pastviny.

II. Energia z udržateľných zdrojov

- a) Podpora prístupu k spoľahlivým, bezpečným, cenovo dostupným a udržateľným energetickým službám bez negatívneho vplyvu na klímu, ktoré sú kľúčovým hnacím prvkom odstraňovania chudoby a inkluzívneho rastu a rozvoja s osobitným dôrazom na využívanie miestnych a regionálnych obnoviteľných zdrojov energie a na zaistenie prístupu pre chudobných ľudí vo vzdialených regiónoch;
- b) posilňovanie intenzívnejšieho využívania technológií obnoviteľných zdrojov energie, najmä decentralizovaných prístupov, ako aj energetickej efektívnosti, a podpora udržateľných rozvojových stratégií nízkych emisií;
- c) podpora energetickej bezpečnosti pre partnerské krajiny a miestne spoločenstvá, napríklad prostredníctvom diverzifikácie zdrojov a trás pri zohľadnení problémov s cenovými výkyvmi, potenciálu na znižovanie emisií, zlepšenie trhov a posilnenie prepojení a obchodu v oblasti energetiky, a predovšetkým elektrickej energie.

III. Ľudský rozvoj vrátane dôstojnej práce, sociálnej spravodlivosti a kultúry**a) Zdravie**

- i) Zlepšenie zdravia a osobného blaha ľudí v rozvojových krajinách prostredníctvom podpory inkluzívneho a všeobecného prístupu a rovnosti pri poskytovaní kvalitných základných zariadení, tovarov a služieb verejného zdravotníctva so súvislou starostlivosťou od prevencie až po starostlivosť po skočení liečby a s osobitným dôrazom na potreby osôb patriacich k znevýhodneným a zraniteľným skupinám;
- ii) podpora a formulovanie politického programu celosvetových iniciatív s priamym významným prínosom pre partnerské krajiny, pri ktorom sa bude zohľadňovať orientácia na výsledky, účinnosť pomoci a vplyv na systémy zdravotnej starostlivosti vrátane podpory partnerských krajín pri lepšom zapojení do týchto iniciatív;
- iii) podpora konkrétnych iniciatív, predovšetkým na regionálnej a globálnej úrovni, ktorými sa posilňujú systémy zdravotnej starostlivosti a krajinám sa napomáha pri vývoji a realizácii vhodných a udržateľných národných politík v oblasti zdravia založených na dôkazoch, a v prioritných oblastiach, ako sú zdravie dieťaťa a matky vrátane imunizácie a reakcie na celosvetové zdravotné hrozby (ako sú HIV/AIDS, tuberkulóza a malária a ďalšie ochorenia spojené s chudobou a zanedbávané ochorenia);
- iv) podpora plného a účinného vykonávania Pekinskej akčnej platformy a Akčného programu Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji a výsledkov ich konferencií o preskúmaní a v tomto kontexte podpora sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv;
- v) propagácia, poskytovanie a rozširovanie základných služieb a psychologickej podpory obetiam násilia, predovšetkým ženám a deťom.

b) Vzdelávanie, poznatky a zručnosti

- i) podpora dosahovania medzinárodne schválených cieľov v oblasti vzdelávania prostredníctvom celosvetových iniciatív a partnerstiev, s osobitným dôrazom na podporu znalostí, zručností a hodnôt pre udržateľný a inkluzívny rozvoj;
- ii) podpora výmeny skúseností, osvedčených postupov a inovácie na základe vyváženého prístupu k rozvoju vzdelávacích systémov;
- iii) prehĺbenie rovnosti v prístupe k vzdelávaniu a zvýšenie jeho kvality, predovšetkým pokiaľ ide o osoby patriace k zraniteľným skupinám, migrantov, ženy a dievčatá, osoby patriace k náboženským menšinám, osoby so zdravotným postihnutím, ľudí žijúcich v nestabilných situáciách a v krajinách, ktoré sú najviac vzdialené dosiahnutiu globálnych cieľov, a zlepšenie, pokiaľ ide o úspešné ukončenie primárneho vzdelávania a prechod na nižšie stupne sekundárneho vzdelávania.

c) Rodová rovnosť, posilnenie postavenia žien a ochrana práv žien a dievčat

- i) podpora programov na úrovni krajiny, na regionálnej a miestnej úrovni, ktorými sa presadzuje posilnenie hospodárskeho a sociálneho postavenia, vodcovstva a rovnocennej politickej účasti žien a dievčat;
- ii) podpora národných, regionálnych a celosvetových iniciatív na presadzovanie integrácie rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat do politík, plánov a rozpočtov vrátane medzinárodných, regionálnych a národných rozvojových rámcov a do programu pre účinnosť pomoci; napomáhanie odstraňovaniu praktík výberu pohlavia dieťaťa;
- iii) riešenie sexuálneho násilia a násilia na rodovom základe a podpora jeho obetí.

d) Deti a mladí ľudia

- i) boj proti obchodovaniu s deťmi a všetkým formám násilia na deťoch a ich zneužívania, boj proti všetkým formám detskej práce, boj proti detským sobášom a podpora politík, ktoré zohľadňujú osobitnú zraniteľnosť a potenciál detí a mladých ľudí, ochrana ich práv vrátane registrácie pri narodení, a záujmov, vzdelávania, zdravia a živobytia, počínajúc ich účasťou a posilnením postavenia;
- ii) zvýšenie pozornosti a kapacít rozvojových krajín na rozvoj politík v prospech detí a mladých ľudí a podpora úlohy detí a mladých ľudí ako aktérov rozvoja;
- iii) podpora vypracovania konkrétnych stratégií a intervencií na riešenie špecifických problémov a výziev ovplyvňujúcich deti a mladých ľudí, najmä v oblasti zdravia, vzdelávania a zamestnania, pričom vo všetkých príslušných opatreniach sa zohľadnia ich najlepšie záujmy.

- e) Nediskriminácia
- i) podpora miestnych, regionálnych, národných a celosvetových iniciatív na podporu nediskriminácie na základe pohlavia, rodovej identity, rasového alebo etnického pôvodu, kasty, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, choroby, veku a sexuálnej orientácie prostredníctvom vypracovania politík, plánov a rozpočtov, ako aj výmeny osvedčených postupov a odborných poznatkov;
 - ii) zaistenie širšieho dialógu o otázke nediskriminácie a o ochrane obhajcov ľudských práv.
- f) Zamestnanosť, zručnosti, sociálna ochrana a sociálne začlenenie
- i) podpora vysokej úrovne produktívnej a dôstojnej zamestnanosti, a to najmä podporou vhodných politík a stratégií vzdelávania a zamestnanosti, odbornej prípravy na zabezpečenie zamestnatel'nosti podľa potrieb a vyhládok miestneho pracovného trhu, pracovných podmienok vrátane neformálneho hospodárstva, podpora dôstojnej práce na základe základných pracovných noriem MOP vrátane boja proti detskej práci a sociálneho dialógu, ako aj uľahčenia pracovnej mobility pri dodržiavaní a presadzovaní práv migrantov;
 - ii) posilnenie sociálnej súdržnosti, najmä s ohľadom na zriaďovanie a posilňovanie udržateľných systémov sociálnej ochrany vrátane systémov sociálneho poistenia pre tých, ktorí žijú v chudobe, presadzovanie fiškálnych reforiem, posilnenie kapacity daňových systémov a boja proti daňovým podvodom a únikom, čo prispieva k prehlbovaniu rovnosti a rozdeľovaniu bohatstva;
 - iii) posilnenie sociálneho začlenenia a rodovej rovnosti a spolupráce v oblasti rovnakého prístupu k základným službám, zamestnanosti pre všetkých, posilnenia a dodržiavania práv osobitných skupín, najmä migrantov, detí a mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím, žien, pôvodného obyvateľstva a osôb patriacich k menšinám s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto skupiny mohli zúčastňovať a zúčastňovali sa na vytváraní blahobytu a využívaní jeho výhod a kultúrnej rozmanitosti.
- g) Rast, pracovné miesta a zapojenie súkromného sektora:
- i) podpora opatrení zameraných na vytváranie väčšieho počtu lepších pracovných miest rozvojom konkurencieschopnosti a odolnosti miestnych mikropodnikov a malých a stredných podnikov a ich integrácie do miestneho, regionálneho a globálneho hospodárstva, pomoc rozvojovým krajinám pri integrácii do regionálnych a multilaterálnych obchodných systémov;
 - ii) rozvoj miestnych remesiel, ktoré pomáhajú zachovať miestne kultúrne dedičstvo;
 - iii) rozvoj sociálne a ekologicky zodpovedného miestneho súkromného sektora a zlepšovanie podnikateľského prostredia;
 - iv) podpora účinných hospodárskych politík, ktoré podporujú rozvoj miestneho hospodárstva a miestnych priemyselných odvetví smerom k ekologickému a inkluzívnemu hospodárstvu, efektívnemu využívaniu zdrojov a udržateľnej spotrebe a výrobným postupom;
 - v) presadzovanie využívania elektronickej komunikácie ako nástroja na podporu rastu v chudobných oblastiach vo všetkých sektoroch s cieľom prekonať digitálny rozdiel medzi rozvojovými a priemyselnými krajinami a vo vnútri rozvojových krajín, dosiahnuť primeraný politický a regulačný rámec v tejto oblasti a podporiť rozvoj potrebnej infraštruktúry a využitie služieb a aplikácií založených na informačných a komunikačných technológiách;
 - vi) podpora finančného začlenenia uľahčením prístupu a efektívneho využívania finančných služieb, ako sú napríklad mikroúvery a úspory, mikropoistenie a prevod platieb, zo strany mikropodnikov a malých a stredných podnikov a domácností, a to najmä pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny.
- h) Kultúra
- i) podpora medzikultúrneho dialógu, kultúrnej rozmanitosti a rešpektovania rovnakej hodnoty všetkých kultúr;
 - ii) podpora medzinárodnej spolupráce s cieľom stimulovať príspevok kultúrnych odvetví k hospodárskemu rastu v rozvojových krajinách, aby sa v plnej miere využil potenciál kultúry v boji proti chudobe, a to aj riešením otázok, ako sú napríklad prístup na trh a práva duševného vlastníctva;
 - iii) presadzovanie rešpektovania sociálnych, kultúrnych a duchovných hodnôt pôvodného obyvateľstva a menšín v záujme posilnenia rovnosti a spravodlivosti v multietnických spoločnostiach v súlade so všeobecnými ľudskými právami, na ktoré má nárok každý vrátane pôvodného obyvateľstva a osôb patriacich k menšinám;
 - iv) podpora kultúry ako sľubného hospodárskeho sektora pre rozvoj a rast.

IV. Potravinová a výživová bezpečnosť a udržateľné poľnohospodárstvo

Spolupráca v tejto oblasti posilní spoluprácu, výmenu poznatkov a skúseností a kapacity partnerských krajín v oblasti štyroch pilierov potravinovej bezpečnosti s rodovo citlivým prístupom: dostupnosť potravín (výroba), prístup (vrátane pôdy, infraštruktúry pre dopravu potravín z oblastí s nadbytkom do oblastí s nedostatkom, trhov, vytvárania domácich potravinových zásob a bezpečnostných sietí), využívanie (výživové intervencie so zohľadnením sociálnych faktorov) a stabilita, pri súčasnom riešení problematiky spravodlivého obchodu, pričom sa za prioritu považuje päť rozmerov: malé poľnohospodárske podniky a chovatelia dobytka, spracovanie potravín s vytvorením pridanej hodnoty, správa, regionálna integrácia a asistenčné mechanizmy pre zraniteľné obyvateľstvo, prostredníctvom:

- a) podpory rozvoja udržateľných malých poľnohospodárskych podnikov a chovateľov dobytka prostredníctvom ekosystémového, nízkouhlíkového, bezpečného prístupu k technológiám (vrátane informačných a komunikačných technológií), odolného voči zmene klímy, prostredníctvom uznávania, podpory a posilňovania miestnych a autonómnych stratégií adaptácie na zmenu klímy a prostredníctvom poradenských a technických služieb, plánov rozvoja vidieka, opatrení pre produktívne a zodpovedné investície v súlade s medzinárodnými usmerneniami, udržateľného riadenia pôdy a prírodných zdrojov, ochranou majetkových práv obyvateľstva k pôde v jej rozličných formách a zabezpečením prístupu k pôde pre miestne obyvateľstvo, ochranou genetickej rozmanitosti v priaznivom hospodárskom prostredí;
- b) podpory environmentálne a sociálne zodpovednej tvorby politiky a riadenia príslušných odvetví, úlohy verejných a neverejných aktérov pri jeho regulácii a využívaní verejných statkov, jeho organizačných kapacít, profesijných organizácií a inštitúcií;
- c) posilnenia potravinovej a výživovej bezpečnosti prostredníctvom primeraných politík vrátane ochrany biodiverzity a ekosystémových služieb, politík adaptácie na zmenu klímy, informačných systémov, predchádzania krízam a riadenia kríz, ako aj výživových stratégií zameraných na zraniteľné obyvateľstvo, ktorými sa mobilizujú potrebné zdroje na umožnenie základných intervencií, ktorými by sa dalo predísť veľkej väčšine nedostatočnej výživy;
- d) posilnenia bezpečných a udržateľných postupov v celom potravinovom a krmivovom dodávateľskom reťazci.

V. Migrácia a azyl

Zámerom spolupráce v tejto oblasti je posilniť politický dialóg, spoluprácu, výmenu znalostí a skúseností a kapacít partnerských krajín, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy s cieľom podporiť mobilitu ľudí ako pozitívny prvok ľudského rozvoja. Spolupráca v tejto oblasti založená na prístupe opierajúcom sa o práva a zahŕňajúcom všetky ľudské práva, či už občianske a politické alebo hospodárske, sociálne a kultúrne, sa bude zaoberať výzvami migračných tokov vrátane migrácie v smere juh – juh, situáciou zraniteľných migrantov, ako sú maloletí bez sprievodu, obeť obchodovania s ľuďmi, žiadatelia o azyl, migrujúce ženy, a podmienok detí, žien a rodín, ktoré zostali v krajine pôvodu, prostredníctvom:

- a) podpory riadenia migrácie na všetkých úrovniach s osobitným dôrazom na sociálne a hospodárske následky migrácie a uznanie kľúčovej úlohy organizácií občianskej spoločnosti vrátane diaspór a miestnych orgánov verejnej správy pri riešení migrácie ako základnej zložky rozvojovej stratégie;
- b) zabezpečenia lepšieho riadenia migračných tokov vo všetkých ich rozmeroch, a to aj prostredníctvom posilnenia kapacít vlád a iných relevantných zainteresovaných strán v partnerských krajinách v oblastiach, ako sú: legálna migrácia a mobilita; predchádzanie neregulárnej migrácii, pašovaniu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi; uľahčovanie udržateľného návratu neregulárnych migrantov a podpora dobrovoľného návratu a reintegrácie; kapacity na integrované riadenie hraníc; a medzinárodná ochrana a azyl;
- c) maximalizácie rozvojového vplyvu zvýšenej regionálnej a celosvetovej mobility ľudí, a najmä dobre riadenej migrácie pracovníkov, zlepšenie integrácie migrantov v cieľových krajinách, podpora a ochrana práv migrantov a ich rodín prostredníctvom podpory formulovania a vykonávania vhodných regionálnych a národných migračných a azylových politík, prostredníctvom integrácie rozmeru migrácie do iných regionálnych a národných politík a prostredníctvom podpory účasti organizácií migrantov a miestnych orgánov verejnej správy na tvorbe politík a na monitorovaní procesov vykonávania politík;
- d) zlepšením všeobecného chápania vzťahu medzi migráciou a rozvojom, ako aj spoločenských a hospodárskych dôsledkov politík vlád v oblasti migrácie, azylu alebo v iných oblastiach;
- e) posilnením kapacít na poskytovanie azylu a prijímanie v partnerských krajinách.

Spolupráca v tejto oblasti sa bude riadiť v súlade s Fondom pre azyl, migráciu a integráciu a Fondom pre vnútornú bezpečnosť pri plnom rešpektovaní zásady politickej súdržnosti v záujme rozvoja.

B. PROGRAM „ORGANIZÁCIE OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI A MIESTNE ORGÁNY VEREJNEJ SPRÁVY“

V súlade so závermi Komisie o iniciatíve pre štruktúrovaný dialóg a podporou ľudských práv, demokracie a dobrej správy vecí verejných zo strany Únie je cieľom tohto programu posilniť organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy v partnerských krajinách a – ak sa tak ustanovuje v tomto nariadení – aj v Únii, kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátskych krajinách. Jeho cieľom je podporiť prostredie umožňujúce účasť občanov a činnosť občianskej spoločnosti a spoluprácu, výmenu poznatkov a skúseností a kapacity organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy v partnerských krajinách v záujme dosiahnutia medzinárodne dohodnutých rozvojových cieľov.

Na účely tohto nariadenia „organizácie občianskej spoločnosti“ sú neštátni neziskoví aktéri pôsobiaci na nezávislom a zodpovednom základe, ktoré zahŕňajú: mimovládne organizácie, organizácie zastupujúce pôvodné obyvateľstvo, organizácie zastupujúce národnostné a/alebo etnické menšiny, organizácie diaspór, organizácie migrantov v partnerských krajinách, miestne obchodné združenia a občianske skupiny, družstvá, združenia zamestnávateľov a odborové zväzy (sociálni partneri), organizácie zastupujúce hospodárske a sociálne záujmy, organizácie zamerané na boj proti korupcii a podvodom a podporu dobrej správy vecí verejných, organizácie na ochranu občianskych práv a organizácie boja proti diskriminácii, miestne organizácie (vrátane sietí) činné v oblasti decentralizovanej regionálnej spolupráce a integrácie, spotrebiteľské organizácie, organizácie žien a mládeže, environmentálne, vzdelávacie, kultúrne, výskumné a vedecké organizácie, univerzity, cirkvi a náboženské združenia a spoločenstvá, médiá a všetky mimovládne združenia a nezávislé nadácie vrátane nezávislých politických nadácií, ktoré sú schopné prispieť k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia.

Na účely tohto nariadenia „miestne orgány“ zahŕňajú veľké množstvo nižších úrovní a foriem vlády, ako je celoštátna úroveň, napr. obce, komunity, okresy, grófstva, provincie, regióny atď.

Tento program prispieva k:

- a) budovaniu inkluzívnej a silnej spoločnosti v partnerských krajinách prostredníctvom posilnených organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy, ako aj základných služieb poskytovaných obyvateľstvu v núdzi;
- b) zvyšovaniu úrovne povedomia v Európe o rozvojových otázkach a k mobilizácii aktívnej verejnej podpory v Únii, kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátskych krajinách pre znižovanie chudoby a stratégie udržateľného rozvoja v partnerských krajinách;
- c) zvyšovaniu kapacít sietí občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy v európskych a južných krajinách, platformám a združením s cieľom zabezpečiť dôležitý a pokračujúci politický dialóg v oblasti rozvoja a podporiť demokratickú správu.

Možné činnosti, ktoré sa majú podporiť z tohto programu:

- a) intervencie v partnerských krajinách, ktorými sa podporia zraniteľné a marginalizované skupiny, a to poskytovaním základných služieb prostredníctvom organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy;
- b) rozvoj kapacít cielených aktérov popri podpore poskytovanej v rámci národného programu, opatrenia zamerané na:
 - i) rozvoj prostredia umožňujúceho účasť občanov a činnosť občianskej spoločnosti a kapacity organizácií občianskej spoločnosti účinne sa zúčastňovať na formulovaní politík a monitorovaní procesov vykonávania politík;
 - ii) uľahčovanie lepšieho dialógu a lepšej interakcie medzi organizáciami občianskej spoločnosti, miestnymi orgánmi verejnej správy, štátom a ďalšími rozvojovými aktérmi v kontexte rozvoja;
 - iii) posilňovanie kapacít miestnych orgánov verejnej správy účinne sa zúčastňovať na rozvojovom procese pri súčasnom uznávaní ich osobitnej úlohy a špecifik;
- c) zvyšovanie povedomia verejnosti o otázkach rozvoja, posilnenie postavenia ľudí, aby sa stali aktívnymi a zodpovednými občanmi, a podpora formálneho a informálneho vzdelávania v Únii, v kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátskych krajinách v záujme rozvoja, aby si rozvojová politika našla pevné miesto v spoločnosti, aby sa mobilizovala väčšia podpora verejnosti pre opatrenia proti chudobe a pre spravodlivejšie vzťahy medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami, aby sa zvýšilo povedomie o otázkach a problémoch rozvojových krajín a ich obyvateľov a aby sa podporilo právo na proces rozvoja, v rámci ktorého možno v plnej miere uplatňovať všetky ľudské práva a základné slobody, a sociálny rozmer globalizácie;
- d) koordinácia, rozvoj kapacít a inštitucionálne posilňovanie sietí občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy v rámci ich organizácií a medzi rôznymi typmi zainteresovaných strán aktívnych vo verejnej diskusii o rozvoji, ako aj koordinácia, rozvoj kapacít a inštitucionálne posilňovanie sietí organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy, ako aj zastrešujúcich organizácií v južných krajinách.

PRÍLOHA III

OBLASTI SPOLUPRÁCE V RÁMCI CELOAFRICKÉHO PROGRAMU

Celoafrickým programom sa podporujú ciele a všeobecné zásady strategického partnerstva medzi Afrikou a Úniou. Podporuje sa ním zásada partnerstva zameraného na ľudí a zásada „chápania Afriky ako jedného celku“, ako aj súdržnosť medzi regionálnou a kontinentálnou úrovňou. Program sa zameriava na činnosti medziregionálnej, kontinentálnej alebo celosvetovej povahy v Afrike a s Afrikou a podporujú sa ním spoločné iniciatívy Afriky a EÚ na celosvetovej úrovni. V rámci programu sa konkrétne poskytuje podpora v týchto oblastiach partnerstva:

- a) mier a bezpečnosť;
 - b) demokratická správa vecí verejných a ľudské práva;
 - c) obchod, regionálna integrácia a infraštruktúra (vrátane surovín);
 - d) miléniové rozvojové ciele a medzinárodne dohodnuté nové rozvojové ciele na obdobie po roku 2015;
 - e) energia;
 - f) zmena klímy a životné prostredie;
 - g) migrácia, mobilita a zamestnanosť;
 - h) veda, informačná spoločnosť a vesmír;
 - i) prierezové otázky.
-

PRÍLOHA IV

ORIENTAČNÉ PRIDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV NA OBDOBIE 2014 – 2020

	(sumy v miliónoch EUR)
Spolu	19 662
(1) Geografické programy	11 809 ⁽¹⁾
a) Podľa geografickej oblasti	
i) Latinská Amerika	2 500
ii) Južná Ázia	3 813
iii) Severná a juhovýchodná Ázia	2 870
iv) Stredná Ázia	1 072
v) Blízky východ	545
vi) ostatné krajiny	251
b) Podľa oblasti spolupráce	
i) Ľudské práva, demokracia a dobrá správa vecí verejných	najmenej 15 %
ii) Inkluzívny a udržateľný rast pre ľudský rozvoj	najmenej 45 %
(2) Tematické programy	7 008
a) Celosvetové verejné statky a problémy	5 101
i) Životné prostredie a zmena klímy ⁽²⁾	27 %
ii) Energia z udržateľných zdrojov	12 %
iii) Ľudský rozvoj vrátane dôstojnej práce, sociálnej spravodlivosti a kultúry	25 %
z toho:	
— Zdravie	najmenej 40 %
— Vzdelávanie, poznatky a zručnosti	najmenej 17,5 %
— Rodová rovnosť, posilnenie postavenia žien a ochrana práv žien a dievčat; deti a mladí ľudia, nediskriminácia; zamestnanosť, zručnosti, sociálna ochrana a sociálne začlenenie; rast, pracovné miesta a zapojenie súkromného sektora, kultúra	najmenej 27,5 %
iv) Potravinová a výživová bezpečnosť a udržateľné poľnohospodárstvo	29 %
v) Migrácia a azyl	7 %
Minimálne 50 % finančných prostriedkov pred použitím markerov vychádzajúcich z metodológie OECD (Rio-markery) bude slúžiť na opatrenia v oblasti klímy a ciele súvisiace so životným prostredím.	
b) Organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy	1 907
(3) Celoafriický program	845

⁽¹⁾ Z toho 758 miliónov EUR nepridelených finančných prostriedkov.

⁽²⁾ Finančné prostriedky sa v zásade rovnomerne rozdeľujú medzi oblasť životného prostredia a zmeny klímy.

Vyhlásenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie rokov 2014 – 2020, a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska Komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska Komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska Komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady Európskej únie a Európskej komisie k článku 5 ods. 2 písm. b) bodu ii) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj pre rozvojovú spoluprácu na obdobie rokov 2014 – 2020

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 5 ods. 2 písm. b) bodu ii) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj pre rozvojovú spoluprácu na obdobie rokov 2014 – 2020, v čase nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia sa za partnerské krajiny oprávnené na bilaterálnu spoluprácu ako výnimočné prípady, a to aj vzhľadom na postupné ukončovanie poskytovania grantov v rámci rozvojovej pomoci, považovali tieto krajiny: Kuba, Kolumbia, Ekvádor, Peru a Južná Afrika.

Vyhlásenie Európskej komisie k článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj pre rozvojovú spoluprácu na obdobie rokov 2014 – 2020

Európska komisia požiada Európsky parlament o názor pred zmenou uplatňovania článku 5 ods. 2 písm. b) bodu ii) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj pre rozvojovú spoluprácu na obdobie rokov 2014 – 2020.

Vyhlásenie Európskej komisie k pridelovaniu rozpočtových prostriedkov na základné služby

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj pre rozvojovú spoluprácu na obdobie rokov 2014 – 2020, by Únii malo umožniť, aby prispievala k napĺňaniu spoločného záväzku Únie poskytovať nepretržitú podporu ľudskému rozvoju v záujme zlepšenia životných podmienok ľudí v súlade s miléniovými rozvojovými cieľmi. Najmenej 20 % pomoci pridelenej podľa tohto nariadenia bude vyčlenených na základné sociálne služby so zameraním na zdravotnú starostlivosť a vzdelávanie, ako aj na stredoškolské vzdelávanie, pričom sa uznáva, že musí byť zachovaný určitý stupeň flexibility, napríklad v prípadoch, keď ide o výnimočnú pomoc. Údaje týkajúce sa tohto vyhlásenia sa zahrnú do výročnej správy uvedenej v článku 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákonodarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 234/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

krajín a ďalších krajín a území s vysokým alebo stredným príjmom v rozličných regiónoch sveta.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2, článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽¹⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

(1) Únia by mala vyvíjať úsilie o rozvoj vzťahov a vybudovanie partnerstiev s tretími krajinami. V tomto nariadení sa ustanovuje nový a doplnkový nástroj, ktorým sa poskytuje priama podpora vonkajším politikám Únie, a partnerstvá spolupráce a politické dialógy sa rozširujú na oblasti a témy presahujúce len samotnú rozvojovú spoluprácu. Vychádza sa zo skúseností získaných zo spolupráce s industrializovanými krajinami a krajinami a územiami s vysokými príjmami podľa nariadenia Rady (ES) č. 1934/2006 ⁽³⁾.

(2) Rozsah spolupráce, ktorá sa zaviedla v rámci nástroja financovania rozvojovej spolupráce ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1905/2006 ⁽⁴⁾ podľa geografických programov s rozvojovými krajinami, územiami a regiónmi, sa takmer v plnom rozsahu obmedzil na opatrenia financovania určené na plnenie kritérií, ktoré pre oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA) stanovil Výbor pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (DAC-OECD).

(3) Únia za posledné desaťročie trvalo posilňuje svoje dvojstranné vzťahy so širokým spektrom industrializovaných

(4) Únia potrebuje finančný nástroj zahraničnej politiky celosvetového rozsahu, ktorý by umožňoval financovanie opatrení, ktoré možno nespĺňajú kritériá ako ODA, ale ktoré sú nevyhnutne dôležité pre prehľbovanie a upevňovanie vzťahov s dotknutými tretími krajinami, najmä prostredníctvom politických dialógov a rozvoja partnerstiev. Týmto novým nástrojom, ktorý je inovačný z hľadiska rozsahu aj cieľov, by sa malo vytvoriť pozitívne prostredie pre prehĺbenie vzťahov medzi Úniou a relevantnými tretími krajinami a mali by sa podporiť základné záujmy Únie.

(5) Únia má záujem prehĺbiť svoje vzťahy a dialóg s krajinami, v ktorých má Únia strategický záujem podporiť spojenia, a to predovšetkým v rozvinutých a rozvojových krajinách, ktoré zohrávajú stále významnejšiu úlohu vo svetových vzťahoch vrátane globálneho riadenia, zahraničnej politiky, medzinárodnej ekonomiky, multilaterálnych fór a orgánov, ako sú napr. G8 a G20, a pri riešení výziev celosvetového významu.

(6) Únia musí vybudovať komplexné partnerstvá s novými aktérmi na medzinárodnej scéne s cieľom podporovať stabilný a inkluzívny medzinárodný poriadok, starať sa o spoločné globálne verejné statky, hájiť základné záujmy Únie a zvyšovať znalosti o Únii v týchto krajinách.

(7) Je nevyhnutné, aby rozsah pôsobnosti tohto nariadenia bol celosvetový, aby bolo možné podľa potreby podporovať opatrenia spolupráce s cieľom vytvoriť základ pre vzťahy s ktoroukoľvek krajinou, v ktorej má Únia strategické záujmy, v súlade s cieľmi tohto nariadenia.

(8) Únia má záujem naďalej podporovať dialóg a spoluprácu s krajinami, ktoré už nie sú oprávnené na účasť v dvojstranných programoch v rámci nástroja financovania rozvojovej spolupráce ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 ⁽⁵⁾ (ďalej len „nástroj financovania rozvojovej spolupráce“).

(9) Navyše je v záujme Únie pracovať na vytvorení inkluzívnych globálnych inštitúcií založených na účinnom multilaterálnom a pracovať na dosiahnutí uvedeného cieľa.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s.110.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1934/2006 z 21. decembra 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania spolupráce s industrializovanými krajinami a územiami a inými krajinami a územiami s vysokými príjmami (Ú. v. EÚ L 405, 30.12.2006, s. 41).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1905/2006 z 18. decembra 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce (Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 41).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020 (pozri stranu 44 tohto úradného vestníka).

- (10) Podľa tohto nariadenia by Únia mala podporovať vykonávanie vonkajšieho rozmeru stratégie vymedzenej Komisiou v jej oznámení z 3. marca 2010 s názvom „Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“ (ďalej len „Európa 2020“), v ktorej sa spájajú tri piliere: hospodársky, sociálny a environmentálny. Na základe tohto nariadenia by sa predovšetkým mali podporovať ciele týkajúce sa globálnych otázok, ako sú napr. zmena klímy, energetická bezpečnosť a efektívne využívanie zdrojov, prechod na ekologické hospodárstvo, veda, inovácia a konkurencieschopnosť, mobilita, obchod a investície, hospodárske partnerstvá, spolupráca s tretími krajinami v oblasti podnikania, zamestnanosti a regulácie a lepší prístup na trh pre spoločnosti z Únie vrátane internacionalizácie malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“). Mala by sa podporovať verejná diplomacia, spolupráca v otázkach vzdelávania a akademická spolupráca a osvetové činnosti.
- (11) Predovšetkým boj proti zmene klímy sa považuje za jednu z významných globálnych výziev, ktorým čelí Únia a širšie medzinárodné spoločenstvo. Zmena klímy je oblasťou, v ktorej sú naliehavo potrebné medzinárodné kroky a v ktorej si dosiahnutie cieľov Únie vyžaduje spoluprácu s partnerskými krajinami. Únia by preto mala zintenzívniť svoje úsilie na podporu globálneho konsenzu v tomto smere. V súlade s oznámením Komisie s názvom „Rozpočet stratégie Európa 2020“ z 29. júna 2011, v ktorom sa požaduje, aby Únia zvýšila podiel svojho rozpočtu na klímu na najmenej 20 %, by malo toto nariadenie prispievať k dosiahnutiu tohto cieľa.
- (12) Nadnárodné výzvy, ako je zhoršovanie stavu životného prostredia a prístup k surovinám a vzácnym zeminám a ich udržateľné využívanie si vyžadujú inkluzívny prístup založený na pravidlách.
- (13) Únia je odhodlaná pomáhať pri plnení globálnych cieľov v oblasti biodiverzity stanovených na rok 2020 a splniť súvisiacu stratégiu mobilizácie zdrojov.
- (14) Únia je odhodlaná podporovať vo svojich vzťahoch so svojimi partnermi na celom svete dôstojnú prácu pre všetkých ako aj ratifikáciu a účinné vykonávanie medzinárodne uznávaných pracovných noriem a viacstranných environmentálnych dohôd.
- (15) Významným strategickým záujmom Únie je stimulovať rast a zamestnanosť presadzovaním spravodlivého a otvoreného obchodu a investícií na viacstrannej aj dvojstrannej úrovni a podporou rokovaní o dohodách obchode a investíciách, kde je zmluvnou stranou Únia a vykonávania týchto dohôd. Podľa tohto nariadenia by Únia mala prispievať k vytváraniu bezpečného prostredia pre zvýšené obchodné a investičné príležitosti na celom svete pre spoločnosti z Únie, v neposlednom rade aj pre MSP –, a to podporou spolupráce a konvergencie v regulačnej oblasti, presadzovaním medzinárodných noriem, zlepšovaním ochrany práv duševného vlastníctva a venovaním pozornosti odstraňovaniu neodôvodnených prekážok prístupu na trh.
- (16) V súlade s článkom 21 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa činnosť Únie na medzinárodnej scéne má riadiť zásadami, ktoré inšpirovali jej vlastný vznik, rozvoj a rozširovanie, a ktoré sa usiluje šíriť na celom svete; ide konkrétne o demokraciu, právny štát, všeobecnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, dodržiavanie ľudskej dôstojnosti, zásady rovnosti a solidarity a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.
- (17) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Toto by sa malo dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi týmto nariadením, inými nástrojmi na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti.
- (18) V záujme zabezpečenia viditeľnosti pomoci Únie, ktorú poskytuje občanom prijímajúcich krajín a samotným občanom Únie, by sa podľa potreby mala vhodnými prostriedkami zabezpečiť cieleňá komunikácia a informovanosť.
- (19) Na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia je vo vzťahu ku kľúčovým partnerským krajinám nevyhnutné rozvíjať diferencovaný a pružný prístup zohľadňujúci ich hospodársky, sociálny a politický kontext a sledovať takisto osobitné záujmy, politické priority a stratégie Únie pri súčasnom zachovaní schopnosti zasiahnuť v prípade potreby kdekoľvek na svete. Únia by mala k zahraničnej politike vrátane odvetvových politík Únie pristupovať komplexne.
- (20) S cieľom, aby sa jej záväzok podporovať a brániť svoje záujmy vo vzťahoch s tretími krajinami stal účinnejším prostredníctvom prijatia osobitných opatrení, na ktoré sa nevzťahujú viacročné orientačné programy, mala by byť Únia schopná reagovať pružným a včasným spôsobom na vznikajúce alebo nepredvídané potreby.

- (21) Ciele tohto nariadenia by sa mali vždy, keď je to možné a primerané, sledovať v konzultácii s príslušnými partnermi a zainteresovanými stranami vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov so zreteľom na dôležitosť ich úloh.
- (22) Vonkajšia činnosť Únie v rámci tohto nariadenia by mala prispievať k jasným výsledkom (zahŕňajúcim vykonanú činnosť, jej prínosy a vplyv) v krajinách prijímajúcich pomoc Únie. Ak je to vhodné a možné, mali by sa výsledky vonkajšej činnosti Únie a účinnosť nástroja ustanoveného týmto nariadením monitorovať a posudzovať na základe vopred vymedzených, jasných a transparentných ukazovateľov, ktoré – ak je to možné – by sa mali vypracovať pre jednotlivé krajiny, mali by byť merateľné a prispôbené osobitnému charakteru a cieľom daného nástroja.
- (23) Pri činnostiach podľa tohto nariadenia by sa podľa potreby mali náležite zohľadniť uznesenia a odporúčania Európskeho parlamentu.
- (24) S cieľom prispôsobiť rozsah tohto nariadenia rýchlo sa vyvíjajúcej situácii v tretích krajinách by sa mala právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o priority vymedzené v prílohe, delegovať na Komisiu. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia v priebehu prípravných prác uskutочnila primerané konzultácie vrátane konzultácií na expertnej úrovni. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov Komisia zabezpečí paralelné, včasné a primerané postúpenie relevantných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.
- (25) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁾. Na prijímanie týchto vykonávacích aktov s výnimkou v prípade technických vykonávacích opatrení malého finančného rozsahu by sa mal vzhľadom na ich charakter, a najmä na ich politický usmerňujúci charakter a ich finančné dôsledky uplatňovať postup preskúmania.
- (26) Spoločné pravidlá a postupy vykonávania nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti Únie sa ustanovujú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014⁽²⁾.
- (27) Týmto nariadením sa ustanovuje finančné krytie počas obdobia jeho uplatňovania, ktoré predstavuje hlavnú referenčnú sumu pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení⁽³⁾.
- (28) Organizácia a fungovanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť sú stanovené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ⁽⁴⁾.
- (29) Keďže ciele tohto nariadenia, najmä ustanovenie nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadami subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (30) Je vhodné zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽⁵⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (ďalej len „nástroj partnerstva“) na presadzovanie a podporu záujmov Únie a spoločných záujmov. Nástrojom partnerstva sa podporia opatrenia, ktoré účinným a pružným spôsobom reagujú na ciele vyplývajúce z dvojstranných, regionálnych alebo viacstranných vzťahov Únie s tretími krajinami a ktorými sa riešia problémy celosvetového významu a ktorými sa zabezpečuje primerané nadviazanie na rozhodnutia prijaté na viacstrannej úrovni.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

⁽⁵⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

2. Opatrenia, ktoré sa v rámci nástroja partnerstva majú financovať, odrážajú tieto osobitné ciele Únie:

- a) podpora partnerských stratégií Únie pre dvojstrannú, regionálnu a medziregionálnu spoluprácu prostredníctvom podpory politického dialógu a prípravou kolektívnych prístupov k výzvam celosvetového významu a reakcií na ne. Dosiahnutie uvedeného cieľa sa okrem iného meria podľa pokroku, ktorý dosiahli kľúčové partnerské krajiny v boji proti zmene klímy alebo pri podporovaní environmentálnych noriem Únie;
- b) vykonávanie medzinárodného rozmeru stratégie „Európa 2020“. Dosiahnutie uvedeného cieľa sa meria na základe osvojovania si politik a cieľov stratégie „Európa 2020“ kľúčovými partnerskými krajinami;
- c) zlepšovanie prístupu na trhy partnerských krajín a stimulácia obchodu, investícií a podnikateľských príležitostí pre spoločnosť Únie pri súčasnom odstraňovaní prekážok prístupu na trh a investícií prostredníctvom hospodárskych partnerstiev, podnikateľskej a regulačnej spolupráce. Dosiahnutie uvedeného cieľa sa meria na základe podielu Únie na zahraničnom obchode s kľúčovými partnerskými krajinami a na základe tokov obchodu a investícií do partnerských krajín, na ktoré sú osobitne zamerané činnosti, programy a opatrenia podľa tohto nariadenia;
- d) prehĺbenie všeobecného porozumenia Únie a jej úlohy na svetovej scéne a jej viditeľnosti prostredníctvom verejnej diplomacie, kontaktov medzi ľuďmi, spolupráce v otázkach vzdelávania a akademickej spolupráce, spolupráce expertných skupín (think tank) a podporných činností na presadzovanie hodnôt a záujmov Únie. Dosiahnutie uvedeného cieľa sa môže okrem iného merať aj prostredníctvom prieskumov verejnej mienky alebo hodnotení.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa v prvom rade podporujú opatrenia v oblasti spolupráce s krajinami, v ktorých má Únia strategický záujem pri presadzovaní prepojení, a to predovšetkým s rozvinutými aj rozvojovými krajinami, ktoré zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu v globálnych vzťahoch vrátane zahraničnej politiky, v medzinárodnom hospodárstve a obchode, na viacstranných fórach a, v globálnom riadení a pri riešení problémov celosvetového významu alebo v oblastiach, v ktorých má Únia iné významné záujmy.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, môžu byť podľa tohto nariadenia oprávnenými na spoluprácu všetky tretie krajiny, regióny a územia.

Článok 3

Všeobecné zásady

1. Únia vyvíja úsilie v snahe podporovať, rozvíjať a upevňovať zásady demokracie, rovnosti, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd a zásady právneho štátu, na ktorých je založená, prostredníctvom dialógu a spolupráce s tretími krajinami.

2. Na zvýšenie vplyvu pomoci Únie sa pri navrhovaní spolupráce s tretími krajinami v prípade potreby uplatňuje diferencovaný a pružný prístup, aby sa zohľadnil ich konkrétny hospodársky, sociálny a politický kontext, ako aj osobitné záujmy, politické priority a stratégie Únie.

3. Únia presadzuje súdržný viacstranný prístup ku globálnym výzvam a podporuje spoluprácu s medzinárodnými alebo regionálnymi organizáciami a orgánmi vrátane medzinárodných finančných inštitúcií, agentúr, fondov a programov Organizácie Spojených národov a iných dvojstranných darcov.

4. Pri vykonávaní tohto nariadenia a pri formulovaní politiky, strategického plánovania a programovania a vykonávaní opatrení sa Únia zameriava na zabezpečenie súdržnosti a konzistentnosti s ďalšími oblasťami svojej vonkajšej činnosti, najmä s nástrojom financovania rozvojovej spolupráce, a s ďalšími príslušnými politikami Únie.

5. Opatrenia financované podľa tohto nariadenia podľa potreby vychádzajú z politik spolupráce ustanovených nástrojmi, ako sú napr. dohody, vyhlásenia a akčné plány dohodnuté medzi Úniou a dotknutými medzinárodnými organizáciami alebo medzi Úniou a dotknutými tretími krajinami a regiónmi.

Opatrenia financované podľa tohto nariadenia sa vzťahujú aj na oblasti spojené s presadzovaním osobitných záujmov, politické priority a stratégie Únie.

6. Podpora Únie podľa tohto nariadenia sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014.

Článok 4

Programovanie a orientačné pridelovanie finančných prostriedkov

1. Viacročné orientačné programy prijme Komisia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

2. Vo viacročných orientačných programoch sa stanovujú strategické a/alebo vzájomné záujmy a priority, osobitné ciele a očakávané výsledky Únie. Ak sa pre krajiny alebo regióny vypracoval spoločný rámcový dokument ustanovujúci komplexnú stratégiu Únie, zakladajú sa viacročné orientačné programy na tomto dokumente.

3. Vo viacročných orientačných programoch sa takisto stanovujú prioritné oblasti zvolené na financovanie zo strany Únie a uvedie sa orientačné pridelenie finančných prostriedkov, a to celkovo na prioritnú oblasť a aj podľa partnerských krajín alebo skupiny partnerských krajín na dotknuté obdobie vrátane účasti na globálnych iniciatívach. Uvedené sumy takýchto finančných prostriedkov sa podľa potreby môžu vyjadriť formou rozpätia.

4. Vo viacročných orientačných programoch sa môže ustanoviť suma finančných prostriedkov, ktorá nie je pridelená na prioritnú oblasť alebo pre partnerskú krajinu či skupinu krajín, pričom nepresiahne 5 % celkovej sumy. Tieto finančné prostriedky sa viažu v súlade s článkom 2 ods. 2, 3 a 5 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

5. Postup uvedený v článku 16 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 sa môže uplatniť na účely úpravy viacročných orientačných programov v riadne odôvodnených nevyhnutných a naliehavých prípadoch.

6. S ohľadom na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 1 môže Komisia pri spolupráci Únie s tretími krajinami zohľadniť geografickú blízkosť najvzdialenejších regiónov Únie a jej zámorských krajín a území.

7. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení hodnotiacej správy v polovici obdobia uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, sa zohľadnia jej výsledky, zistenia a závery.

Článok 5

Tematické priority

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 6 prijímať delegované akty slúžiace na zmenu tematických priorít, ktoré sa majú podľa tohto nariadenia realizovať v rámci pomoci Únie, ako sa stanovuje v prílohe k tomuto nariadeniu. Komisia konkrétne po uverejnení hodnotiacej správy v polovici obdobia a na základe odporúčaní uvedených v tejto správe prijme do 31. marca 2018 delegovaný akt, ktorým sa zmení príloha k tomuto nariadeniu.

Článok 6

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 5 za podmienok ustanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 5 sa Komisii udeľuje na obdobie účinnosti tohto nariadenia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 7

Postup výboru

Komisii pomáha Výbor pre nástroj partnerstva. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 8

Finančné krytie

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2014 – 2020 je 954 765 000 EUR.

Európsky parlament a Rada schvália ročné rozpočtové prostriedky v rámci limitu stanoveného vo viacročnom finančnom rámci.

2. V súlade s článkom 18 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 ⁽¹⁾ s cieľom podporiť medzinárodný rozmer vysokoškolského vzdelávania sa prideli orientačná suma 1 680 000 000 EUR z rôznych nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti (nástroja financovania rozvojovej spolupráce, nástroja európskeho susedstva ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 ⁽²⁾, nástroja predvstupovej pomoci (IPA II) ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 ⁽³⁾ a z nástroja partnerstva) na akcie mobility v oblasti vzdelávania do partnerských krajín v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1288/2013 alebo z týchto krajín a nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 sa uplatňuje sa využívanie finančných prostriedkov na spoluprácu a politický dialóg s orgánmi, inštitúciami a organizáciami z uvedených krajín.

Financovanie sa sprístupní formou dvoch viacročných prídeltov, z toho prvý prídelt na prvé štyri roky a druhý na zvyšné tri roky. Prídelt uvedeného financovania sa zohľadní vo viacročnom orientačnom programovaní ustanovenom v tomto nariadení v súlade so zistenými potrebami a prioritami dotknutých krajín. Výška pridelených finančných prostriedkov sa môže prehodnotiť v prípade závažných nepredvídaných okolností alebo dôležitých

politických zmien v súlade s prioritami v oblasti vonkajšej činnosti Únie.

3. Činnosti v rámci nariadenia (EÚ) č. 1288/2013 sa financujú z nástroja partnerstva jedine v prípade, že nie sú oprávnené na financovanie z iných nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti a dopĺňajú alebo podporujú iné iniciatívy podľa tohto nariadenia.

Článok 9

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ.

Článok 10

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament

Predseda

M. SCHULZ

Za Radu

Predseda

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (pozri stranu 27 tohto úradného vestníka).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

PRÍLOHA

TEMATICKÉ PRIORITY V RÁMCI NÁSTROJA PARTNERSTVA: VŠEOBECNÝ RÁMEC PRE PROGRAMOVANIE

1. Cieľ stanovený v článku 1 ods. 2 písm. a):

Podpora partnerských stratégií Únie pre dvojstrannú, regionálnu a medziregionálnu spoluprácu prostredníctvom podpory politického dialógu a prípravou kolektívnych prístupov k výzvam celosvetového významu a reakcií na ne.

- Podpora vykonávania dohôd o partnerstve a spolupráci, akčných plánov a podobných dvojstranných nástrojov;
- Prehľbovanie politického a hospodárskeho dialógu s tretími krajinami osobitného významu v oblasti celosvetových záležitostí vrátane zahraničnej politiky;
- Podpora kontaktu s príslušnými tretími krajinami, pokiaľ ide o dvojstranné a globálne otázky spoločného záujmu;
- Podpora primeraného nadviazania na závery, ktoré vyplynú z medzinárodných fór, ako napr. G20, alebo ich koordinovaná realizácia.

Posilnenie spolupráce v oblasti globálnych výziev pri riešení najmä otázok zmeny klímy, energetickej bezpečnosti a ochrany životného prostredia.

- Podnecovanie úsilia partnerských krajín o znižovanie emisií skleníkových plynov, a to najmä propagáciou a podporou vhodných regulačných noriem a noriem v oblasti výkonnosti;
- Podpora ekologickej výroby a obchodu;
- Rozvoj spolupráce v oblasti energetiky;
- Podpora obnoviteľných a udržateľných zdrojov energie.

2. Cieľ stanovený v článku 1 ods. 2 písm. b):

Vykonávanie vonkajšieho rozmeru stratégie „Európa 2020“, v ktorej sa spájajú tri piliere: hospodársky, sociálny a environmentálny:

- Zlepšovanie politického dialógu a spolupráce s príslušnými tretími krajinami, pričom sa zohľadnia všetky oblasti v rámci stratégie „Európa 2020“;
- Podpora vnútorných politík Únie s kľúčovými partnerskými krajinami a podpora konvergenzie v tejto súvislosti.

3. Cieľ stanovený v článku 1 odsek 2 písm. c):

Nadväzovanie a podpora hospodárskych a obchodných vzťahov s partnerskými krajinami:

- Podpora bezpečného prostredia pre investície a podniky vrátane ochrany práv duševného vlastníctva, odstraňovanie prekážok prístupu na trh, posilnenie regulačnej spolupráce a podpora príležitostí pre tovary a služby Únie, a to najmä v oblastiach, kde má Únia konkurenčnú výhodu, a podpora medzinárodných noriem;
- Podpora rokovaní o dohodách v oblasti obchodu a investícií, kde je zmluvnou stranou Únia, ich vykonávania a presadzovania.

4. Cieľ stanovený v článku 1 ods. 2 písm. d):

- Posilnenie spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania: podpora mobility študentov a akademického personálu, ktorá prispeje k vytvoreniu partnerstiev zameraných na zlepšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a spoločných titulov, čím sa prispeje k akademickému uznávaniu (program Erasmus+);
- Podpora všeobecného vzdelania Únie a zlepšenie jej profilu: podpora hodnôt a záujmov Únie v partnerských krajinách prostredníctvom posilnenia verejnej diplomacie a podporných činností v záujme dosiahnutia cieľov nástroja.

Vyhlásenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákonodarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 235/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovuje nástroj financovania pre demokraciu a ľudské práva vo svete**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 209 a 212,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Toto nariadenie predstavuje jeden z nástrojov na poskytovanie priamej podpory vonkajším politikám Únie a nahrádza nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1889/2006 ⁽⁴⁾. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj financovania na presadzovanie a podporu demokracie a ľudských práv vo svete, ktorým sa umožňuje poskytovať pomoc nezávisle od súhlasu vlády a orgánov verejnej správy dotknutých tretích krajín.
- (2) V článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa ustanovuje, že Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Uvedené hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.
- (3) Podľa článku 2 a článku 3 ods. 3 ZEÚ, ako aj článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) patrí rovnosť medzi ženami a mužmi medzi základné hodnoty a ciele Únie, a Únia by ju preto mala presadzovať vo všetkých svojich činnostiach.
- (4) Článok 21 ZEÚ ustanovuje, že vonkajšia činnosť Únie sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení:

konkrétne demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.

- (5) V rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie predstavuje presadzovanie ľudských práv, demokracie, právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, ako aj presadzovanie inkluzívneho a udržateľného rastu dva základné piliere rozvoje politiky Únie. Záväzok dodržiavať, presadzovať a chrániť ľudské práva a demokratické zásady je základným prvkom zmluvných vzťahov Únie s tretími krajinami.
- (6) Potreba zvýšiť účinnosť a koherenciu prístupu Únie voči ľudským právam a demokracii bola zvýraznená v spoločnom oznámení Vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Európskej komisie z 12. decembra 2011 s názvom „Ľudské práva a demokracia v centre vonkajšej činnosti EÚ – smerom k účinnejšiemu prístupu“, v ktorom sa navrhovali konkrétne opatrenia na dosiahnutie uvedeného cieľa.
- (7) Účelom zriadeného nástroja je prispieť k dosiahnutiu cieľov vonkajšej činnosti Únie vrátane jej cieľov rozvoje politiky, najmä cieľom stanovených v spoločnom vyhlásení Rady a zástupcov vlád členských štátov zasada-júcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie o politiky rozvoja Európskej únie s názvom „Európsky konsenzus“ a v oznámení Komisie z 13. októbra 2011 s názvom „Zvýšenie dopadu politiky rozvoja EÚ: agenda pre zmenu“ a tých politik Únie, ktoré majú dopad na ľudské práva, vrátane cieľov vymedzených v strategickom rámci a v akčnom pláne EÚ pre ľudské práva a demokraciu, ktorý Rada prijala 25. júna 2012.
- (8) V súlade so strategickým rámcom a akčným plánom EÚ pre ľudské práva a demokraciu s cieľom integrovať zásady ľudských práv do vykonávania tohto nariadenia, Únia by mala uplatňovať prístup vychádzajúci z práv, zahŕňajúci všetky ľudské práva, či už občianske a politické, hospodárske, spoločenské alebo kultúrne.
- (9) Prínos Únie k demokracii a právnenému štátu a k presadzovaniu a ochrane ľudských práv a základných slobôd má korene vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a v iných nástrojoch v oblasti ľudských práv prijatých v rámci Organizácie Spojených národov (OSN), ako aj v príslušných regionálnych nástrojoch v oblasti ľudských práv.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 11, 15.1.2013, s. 81.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s. 110.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1889/2006 z 20. decembra 2006 o zavedení nástroja financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete (Ú. v. EÚ L 386, 29.12.2006, s. 1).

- (10) Rodová rovnosť, práva žien vrátane posilnenia postavenia žien a zákaz diskriminácie sú základnými ľudskými právami, ktoré sú nevyhnutné pre sociálnu spravodlivosť, ako aj boj proti nerovnostiam. Ich presadzovanie by malo byť prierezovou prioritou tohto nariadenia.
- (11) Ako sa pripomína v záveroch zo zasadnutia Rady z 18. novembra 2009 o podpore demokracie vo vonkajších vzťahoch EÚ, demokracia a ľudské práva sú neoddeliteľne spojené a navzájom sa posilňujú. Predpokladom politického pluralizmu, demokratických procesov a otvorenej spoločnosti sú základné slobody zmýšľania, svedomia a náboženstva alebo viery, zhromažďovania a združovania, kým demokratická kontrola, vnútroštátna zodpovednosť a delba moci sú kľúčové pre zachovanie nezávislého súdnictva a právneho štátu, ktoré sú zasa nevyhnutné na účinnú ochranu ľudských práv.
- (12) Hoci úloha vytvárať a zachovávať kultúru ľudských práv a podporovať vznik nezávislej občianskej spoločnosti, a to aj prostredníctvom posilnenia úlohy takejto spoločnosti v príslušných krajinách, a zabezpečovať fungovanie demokracie v prospech všetkých, ktorá je osobitne naliehavá a náročná v nových demokraciách, predstavuje trvalú výzvu predovšetkým pre obyvateľov dotknutej krajiny, ale ktorá nijakým spôsobom nezmenšuje záväzok medzinárodného spoločenstva. Vyžaduje si aj škálu inštitúcií, predovšetkým demokratické národné parlamenty a miestne volené zhromaždenia, ktoré zabezpečia účasť, zastúpenie, schopnosť reagovať a prevzatie zodpovednosti. V tejto súvislosti by sa osobitná pozornosť mala venovať krajinám, ktoré sa nachádzajú v procese prechodu, ako aj v nestabilnej situácii alebo situácii po skončení konfliktu. Mali by sa zohľadniť skúsenosti a poznatky získané z prechodu k demokracii v rámci politiky rozširovania a v oblasti susedskej politiky Únie.
- (13) V záujme účinného, transparentného, včasného a pružného riešenia týchto otázok po uplynutí platnosti nariadenia (ES) č. 1889/2006 sú naďalej potrebné osobitné finančné zdroje a samostatný nástroj financovania, ktorý môže nezávisle fungovať ďalej.
- (14) Pomoc Únie podľa tohto nariadenia by sa mala koncipovať takým spôsobom, aby sa ňou dopĺňali rôzne iné nástroje na realizáciu politík Únie zameraných na demokraciu a ľudské práva. Medzi uvedené nástroje patria opatrenia od politického dialógu a diplomatických demaršov až po rôzne nástroje finančnej a technickej spolupráce vrátane geografických a tematických programov. Pomoc Únie by mala dopĺňať aj akcie v rámci nástroja stability a mieru ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014⁽¹⁾, ktoré sú viac zamerané na krízu, vrátane naliehavých krokov potrebných počas prvých etáp procesov prechodu k demokracii.
- (15) Na základe tohto nariadenia má Únia poskytovať pomoc na riešenie globálnych, regionálnych, národných a miestnych problémov v oblasti ľudských práv a demokratizácie v partnerstve s občianskou spoločnosťou. V tomto zmysle, sa občianska spoločnosť chápe tak, že zahŕňa všetky druhy činností v sociálnej oblasti vykonávaných jednotlivcami alebo skupinami, ktoré sú nezávislé od štátu a ktorých činnosť napomáha presadzovaniu ľudských práv a demokracie, vrátane obhajcov ľudských práv v zmysle Deklarácie OSN o práve a povinnosti jednotlivcov, skupín a orgánov spoločnosti podporovať a chrániť všeobecne uznávané ľudské práva a základné slobody (Deklarácia o obhajcoch ľudských práv). Pri vykonávaní tohto nariadenia by sa mali náležite zohľadniť konkrétne stratégie Únie v oblasti ľudských práv v daných krajinách.
- (16) Okrem toho, hoci sa ciele v oblasti demokracie a ľudských práv musia stále viac začleňovať do všetkých nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti, pomoc Únie podľa tohto nariadenia by mala mať osobitnú doplňujúcu a prídavnú úlohu vďaka svojej globálnej povahe a činnosti nezávislej od súhlasu vlád a orgánov verejnej správy dotknutých tretích krajín. Uvedená úloha by mala umožniť spoluprácu a partnerstvo s občianskou spoločnosťou v oblasti citlivých záležitostí ľudských práv a demokracie vrátane požívania ľudských práv zo strany migrantov a práv žiadateľov o azyl a práv osôb vysídlených v rámci krajiny, ako aj flexibilita a potrebná schopnosť reagovať na meniace sa okolnosti alebo potreby príjemcov alebo krízové obdobia. Únii by sa týmto nariadením tiež mala poskytnúť schopnosť formulovať a podporovať konkrétne ciele a opatrenia na medzinárodnej úrovni, ktoré nie sú geograficky viazané ani nesúvisia s krízou a ktoré si vyžadujú nadnárodný prístup alebo zahŕňajú operácie v rámci Únie, ako aj vo viacerých tretích krajinách. Okrem toho by sa týmto nariadením mal zabezpečiť nevyhnutný rámec pre operácie, ako je podpora nezávislých volebných pozorovateľských misií vedených Úniou, ktoré si vyžadujú súdržnosť politik, jednotný riadiaci systém a spoločné normy fungovania.
- (17) Rozvoj a upevňovanie demokracie podľa tohto nariadenia môže eventuálne zahŕňať poskytovanie strategickej podpory národným demokratickým parlamentom a ústavodarným zhromaždeniam, najmä s cieľom zlepšiť ich schopnosť podporovať procesy demokratických reforiem a dosiahnuť v nich pokrok.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014 o ustanovení nástroja stability a mieru (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

- (18) Únia by mala venovať osobitnú pozornosť krajinám a naliehavým situáciám, v ktorých sú ľudské práva a základné slobody najviac ohrozené a v ktorých je nerešpektovanie uvedených práv a slobôd najvýraznejšie a najsystematickejšie. V takýchto prípadoch by medzi politické priority mali patriť podpora dodržiavania príslušného medzinárodného práva, poskytovanie účinnej podpory a prostriedkov miestnej občianskej spoločnosti a prispievanie k jej práci, vykonávanej za veľmi ťažkých okolností. V týchto krajinách a situáciách by Únia v snahe riešiť naliehavé potreby ochrany obhajcov ľudských práv a demokratických aktivistov mala byť schopná pružne a rýchlo reagovať prostredníctvom využitia rýchlejších a pružnejších administratívnych postupov a prostredníctvom škály nástrojov financovania. To by malo byť najmä vtedy, keď by voľba spôsobov postupu mohla mať priamy vplyv na účinnosť opatrení alebo by mohla vystaviť príjemcov závažnému riziku zastrasovania, represii alebo iným druhom rizika.
- (19) V situáciách konfliktu by Únia mala podporovať dodržiavanie právnych záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného humanitárneho práva všetkými stranami zúčastnenými na konflikte v súlade s príslušnými usmerneniami EÚ. Okrem toho v krajinách, ktoré sa nachádzajú v procese prechodu, by pomoc Únie v rámci tohto nariadenia mala podporovať vhodné prostredie, ktoré umožňuje vystúpenie politických aktérov odhodlaných dosiahnuť pluralistický demokratický systém s viacerými stranami. Toto nariadenie by malo zahŕňať aj podporu demokratických štruktúr, delby moci a zodpovednosti orgánov verejnej správy.
- (20) Volebné pozorovateľské misie Európskej únie výrazne a úspešne prispievajú k demokratickým procesom v tretích krajinách. Presadzovanie a podpora demokracie však ďaleko prevyšuje rámec samotného volebného procesu, a preto by sa mali zohľadňovať všetky stupne volebného cyklu. Výdavky na volebné pozorovateľské misie by preto nemali tvoriť neprimeranú sumu z celkovej výšky finančných prostriedkov dostupných na základe tohto nariadenia.
- (21) Mal by sa zdôrazniť význam zriadenia funkcie osobitného zástupcu EÚ pre ľudské práva (OZEÚ). OZEÚ by mal prispievať k jednote, konzistentnosti a účinnosti činnosti Únie a jej politiky v oblasti ľudských práv a mal by pomáhať zabezpečiť, aby sa všetky nástroje Únie a činnosti členských štátov vykonávali konzistentne, aby sa dosiahli ciele politiky Únie.
- (22) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov, a tým optimalizovať dosah svojej vonkajšej činnosti. Tento cieľ by sa mal dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytvorením synergií medzi týmito nariadením, inými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti a inými politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vytvorených v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti.
- (23) Únia a členské štáty sa v počiatočnej fáze programovacieho procesu majú snažiť o pravidelnú výmenu informácií a vedú navzájom konzultácie v záujme zabezpečenia komplementárnosti svojich príslušných činností. Únia by mala viesť konzultácie aj s inými darcami a relevantnými aktérmi.
- (24) Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) by si podľa potreby mali pravidelne vymieňať názory a informácie s Európskym parlamentom. Okrem toho by sa Európskemu parlamentu a Rade mal umožniť prístup k dokumentom, aby si informovaným spôsobom mohli uplatniť svoju kontrolnú právomoc podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁾. V opatreniach prijatých podľa tohto nariadenia by sa náležite malo prihliadať na názory Európskeho parlamentu a Rady.
- (25) Únia – v prípade potreby aj prostredníctvom svojich delegácií – by sa mala usilovať o pravidelnú výmenu informácií a konzultácie s občianskou spoločnosťou na všetkých úrovniach, a to aj v tretích krajinách, v čo najskoršej fáze programovacieho procesu, aby sa občianskej spoločnosti uľahčilo poskytnutie príslušných príspevkov a aby sa zabezpečilo, že bude v týchto procesoch zohrávať významnú úlohu.
- (26) S cieľom prispôsobiť rozsah tohto nariadenia rýchlo sa vyvíjajúcej situácii v tretích krajinách by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o podrobné oblasti spolupráce vymedzené v prílohe k tomuto nariadeniu. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia v priebehu prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie vrátane konzultácií na expertnej úrovni. Komisia by pri príprave a tvorbe delegovaných aktov mala zaistiť súbežné, včasné a náležité postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.
- (27) Vykonávacie právomoci týkajúce sa plánovania a financovania opatrení podporovaných v rámci tohto nariadenia by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011. Vzhľadom na povahu uvedených vykonávacích aktov, najmä ich usmerňovaciu povahu z hľadiska politiky a ich finančné dôsledky, by sa s výnimkou prípadu technických vykonávacích opatrení malého finančného rozsahu mal pri ich prijímaní v zásade použiť postup preskúmania.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (28) Spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 ⁽¹⁾.
- (29) Týmto nariadením sa ustanovuje finančné krytie na jeho dobu uplatňovania, ktoré predstavuje hlavnú referenčnú sumu pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu v zmysle bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení ⁽²⁾.
- (30) Organizácia a fungovanie ESVČ sú stanovené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ ⁽³⁾.
- (31) Keďže ciele tohto nariadenia, a to celosvetové presadzovanie demokracie a ľudských práv, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (32) Je vhodné zabezpečiť bezproblémový prechod bez prerušenia medzi nariadením (ES) č. 1889/2006 a týmto nariadením a zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s obdobím uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

Týmto nariadením sa ustanovuje európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (ďalej len „EIDHR“) na obdobie rokov 2014 – 2020, na základe ktorého Únia poskytuje pomoc na rozvoj a upevňovanie demokracie, právneho štátu a dodržiavania všetkých ľudských práv a základných slobôd.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

Cieľom takejto pomoci je najmä:

- a) podporovať, rozvíjať a upevňovať demokraciu v tretích krajinách zlepšením participatívnej a zastupiteľskej demokracie, posilnením celkového demokratického cyklu, a to najmä prostredníctvom posilnenia aktívnej úlohy občianskej spoločnosti v rámci tohto cyklu, a právneho štátu a zlepšením spoľahlivosti volebných procesov, najmä prostredníctvom volebných pozorovateľských misí Európskej únie;
- b) zlepšiť rešpektovanie a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, ktoré sú proklamované vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv OSN a v ďalších medzinárodných a regionálnych nástrojoch v oblasti ľudských práv a posilniť ich ochranu, podporu, uplatňovanie a monitorovanie, najmä prostredníctvom podpory príslušných organizácií občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a obetí represí a zneužívania.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Pomoc Únie sa zameriava na tieto oblasti:

- a) podpora a posilňovanie participatívnej zastupiteľskej demokracie v súlade s celkovým prístupom k demokratickému cyklu vrátane parlamentnej demokracie, ako aj demokratizačných procesov najmä prostredníctvom organizácií občianskej spoločnosti na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni, okrem iného:
- i) podporou slobody združovania a zhromažďovania, neobmedzeného pohybu osôb, slobody presvedčenia a prejavu vrátane politického, umeleckého a kultúrneho prejavu, neobmedzeného prístupu k informáciám, slobody tlače a nezávislých pluralitných médií, tradičných aj založených na IKT, slobody internetu a opatrení na boj proti administratívnym prekážkam pri uplatňovaní týchto slobôd vrátane boja proti cenzúre, a to najmä prijímaním a vykonávaním príslušných právnych predpisov;
- ii) posilňovaním právneho štátu, podporou nezávislosti súdnictva a zákonodarstva, podporou a hodnotením právnych a inštitucionálnych reforiem a ich zavádzania a podporou prístupu k spravodlivosti, ako aj podporovaním vnútroštátnych inštitúcií v oblasti ľudských práv;
- iii) podporou a posilňovaním Medzinárodného trestného súdu, medzinárodných trestných tribunálov vytvorených ad hoc, procesov spravodlivosti v prechodnom období a mechanizmov zmierenia;
- iv) podporou prechodu k demokracii a reforiem na dosiahnutie účinnej a transparentnej demokratickej vnútroštátnej zodpovednosti a kontroly vrátane kontroly v sektoroch bezpečnosti a spravodlivosti, ako aj posilňovaním opatrení proti korupcii;

- v) podporou politického pluralizmu a demokratického politického zastúpenia a podporou politickej účasti žien a mužov a osobitne príslušníkov marginalizovaných a zraniteľných skupín a to ako voličov tak aj ako kandidátov v procesoch demokratických reforiem na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni;
 - vi) posilňovaním miestnej demokracie zabezpečením lepšej spolupráce medzi organizáciami občianskej spoločnosti a miestnymi orgánmi, a tým posilnením politického zastúpenia na úrovni čo najbližšie k občanom;
 - vii) presadzovaním rovnakej účasti žien a mužov na sociálnom, hospodárskom a politickom živote a podporou rodovej rovnosti, účasti žien na rozhodovaní procese a politického zastúpenia žien najmä v procesoch politického prechodu, demokratizácie a budovania štátu;
 - viii) podporou rovnakej účasti osôb so zdravotným postihnutím na sociálnom, hospodárskom a politickom živote vrátane opatrení na uľahčenie ich výkonu súvisiacich slobôd a podporou rovnosti príležitostí, zákazu diskriminácie a politického zastúpenia;
 - ix) podporou opatrení na pomoc mierového urovnania konfliktov medzi segmentmi spoločností vrátane podpory opatrení na budovanie dôvery v súvislosti s ľudskými právami a demokratizáciou;
- b) podpora a ochrana ľudských práv a základných slobôd, ktoré sú zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv OSN a v ďalších medzinárodných a regionálnych nástrojoch v oblasti občianskych, politických, hospodárskych, spoločenských a kultúrnych práv, a to najmä prostredníctvom organizácií občianskej spoločnosti, pokiaľ ide okrem iného o:
- i) zrušenie trestu smrti a zavedenie moratória na trest smrti s cieľom zrušiť ho a v krajinách, v ktorých tento trest ešte stále existuje, propagovanie jeho zrušenia a dodržiavania minimálnych medzinárodných noriem;
 - ii) zabránenie mučeniu, zlému zaobchádzaniu a inému krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ako aj násilným únosom, a o rehabilitáciu obetí mučenia;
 - iii) poskytovanie pomoci obhajcom ľudských práv a ich podporu a ochranu vrátane riešenia ich naliehavých potrieb ochrany v súlade s článkom 1 Deklarácie OSN o obhajcoch ľudských práv; na tieto ciele zahrňajúce dlhodobú pomoc a prístup do útočísk by sa mohol vzťahovať mechanizmus pre obhajcov ľudských práv;
 - iv) boj proti rasizmu, xenofóbii a diskriminácii založenej na akomkoľvek základe vrátane pohlavia, rasy, farby pleti, kasty, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetic-
kých črt, jazyka, náboženstva alebo viery, politického či iného presvedčenia, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, rodu, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie a rodovej identity;
- v) slobodu zmýšľania, svedomia, náboženského vyznania a viery, a to aj prostredníctvom opatrení na odstránenie všetkých foriem nenávisťi, neznášanlivosti a diskriminácie založených na náboženstve alebo viere a presadzovaním tolerance a úcty k náboženskej a kultúrnej rozmanitosti v rámci spoločností a medzi nimi;
 - vi) práva pôvodného obyvateľstva, ako sú proklamované v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, pričom sa okrem iného zdôrazňuje význam účasti pôvodného obyvateľstva na príprave projektov, ktoré sa ho týkajú, poskytnutím podpory s cieľom umožniť ich zapojenie a účasť na medzinárodných mechanizmoch;
 - vii) práva osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským alebo jazykovým menšinám, ako sú proklamované v Deklarácii OSN o právach osôb patriacich k národnostným, etnickým, náboženským a jazykovým menšinám;
 - viii) práva lesbičiek, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb (LGBTI) vrátane opatrení na dekriminalizáciu homosexuality, boja proti násilným homofóbnym a transfóbnym prejavom a prenasledovaniu, a presadzovanie slobody zhromažďovania, združovania a prejavu pre LGBTI;
 - ix) práva žien, ktoré sú zakotvené v Dohovore OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a v jeho opčnom protokole, vrátane opatrení na boj proti všetkým formám násilia voči ženám a dievčatám, osobitne mrzačeniu ženských pohlavných orgánov, núteným a dohodnutým sobášom, zločinom v mene cti, domácnemu a sexuálnemu násiliu a obchodovaniu so ženami a dievčatami;
 - x) práva dieťaťa, ako sú zakotvené v Dohovore OSN o právach dieťaťa a v jeho opčných protokoloch, vrátane boja proti detskej práci, obchodovaniu s deťmi a detskej prostitúcii, náboru a odvádzaniu detí za vojakov; ochrana detí pred diskrimináciou bez ohľadu na ich rasu, farbu pleti, pohlavie, jazyk, náboženstvo alebo vieru, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný, etnický alebo sociálny pôvod, majetok, telesnú alebo duševnú nespôsobilosť, rod a iné postavenia;
 - xi) práva osôb so zdravotným postihnutím, ako sú zakotvené v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;

- xii) hospodárske, sociálne a kultúrne práva vrátane práva na primeranú životnú úroveň a základné pracovné normy;
 - xiii) sociálnu zodpovednosť podnikov, najmä prostredníctvom uplatňovania hlavných zásad OSN týkajúcich sa podnikania a ľudských práv, a slobodu podnikateľskej činnosti v článku 16 Charty základných práv Európskej únie;
 - xiv) vzdelávanie, odbornú prípravu a monitorovanie v oblasti ľudských práv a demokracie;
 - xv) podporu miestnych, regionálnych, národných alebo medzinárodných organizácií občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia v oblasti ochrany, presadzovania alebo obrany ľudských práv a základných slobôd;
 - xvi) presadzovanie zlepšovania podmienok a dodržiavania noriem vo väzniciach, ktoré sú v súlade s ľudskou dôstojnosťou a základnými právami;
- c) posilnenie medzinárodného rámca ochrany ľudských práv, spravodlivosti, rodovej rovnosti, právneho štátu a demokracie, a presadzovanie medzinárodného humanitárneho práva, a to najmä týmito spôsobmi:
- i) poskytovaním podpory medzinárodným a regionálnym nástrojom a orgánom, v oblasti ľudských práv, spravodlivosti, právneho štátu a demokracie;
 - ii) podporou spolupráce občianskej spoločnosti s medzinárodnými a regionálnymi medzivládskymi organizáciami a podporou činností občianskej spoločnosti vrátane budovania kapacít mimovládnych organizácií zameraných na presadzovanie a monitorovanie zavádzania medzinárodných a regionálnych nástrojov, ktoré sa týkajú ľudských práv, spravodlivosti, právneho štátu a demokracie;
 - iii) odbornou prípravou v oblasti medzinárodného humanitárneho práva, šírením informácií o ňom a podporou jeho presadzovania;
- d) budovanie dôvery v demokratických volebných procesoch a inštitúciách a zvyšovanie ich dôveryhodnosti a transparentnosti na všetkých stupňoch volebného cyklu, a to najmä:
- i) prostredníctvom vyslania volebných pozorovateľských misií Európskej únie a iných opatrení na monitorovanie volebných procesov;
 - ii) prispievaním k rozvoju volebných pozorovateľských kapacít domácich organizácií občianskej spoločnosti na regionálnej a miestnej úrovni a podporovaním ich iniciatív s cieľom zvýšiť účasť na volebnom procese a zlepšiť nadviazanie naň;
 - iii) podporou opatrení zameraných na konzistentné začlenenie volebných procesov do demokratického cyklu, rozširovanie informácií o volebných pozorovateľských misiách Európskej únie a vykonávanie odporúčaní volebných pozorovateľských misií Európskej únie, predovšetkým spoluprácou s organizáciami občianskej spoločnosti, ako aj s príslušnými orgánmi verejnej správy vrátane parlamentov a vlád v súlade s týmto nariadením;
 - iv) podporou mierových výsledkov volebných procesov, obmedzenia násilia v súvislosti s voľbami a akceptovania dôveryhodných výsledkov všetkými segmentmi spoločnosti.
2. Zásady zákazu diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, posilnenia postavenia, prevzatia zodpovednosti, otvorenosti a transparentnosti sa zohľadnia vždy, keď je to relevantné pri všetkých opatreniach uvedených v tomto nariadení.
3. Opatrenia uvedené v tomto nariadení sa vykonávajú na území tretích krajín, alebo budú priamo súvisieť so situáciami vzniknutými v tretích krajinách, prípadne celosvetovými alebo regionálnymi opatreniami.
4. Opatrenia uvedené v tomto nariadení zohľadňujú osobitné okolnosti krízových alebo naliehavých situácií a krajín alebo situácií, v ktorých je závažný nedostatok základných slobôd, v ktorých je najviac ohrozená bezpečnosť ľudí alebo v ktorých organizácie a obhajcovia ľudských práv pracujú za najťažších podmienok.

Článok 3

Koordinácia, súdržnosť a komplementárnosť pomoci Únie

1. Pomoc Únie podľa tohto nariadenia je v súlade s celkovým rámcom vonkajšej činnosti Únie a dopĺňa pomoc poskytovanú na základe iných nástrojov alebo dohôd v oblasti vonkajšej pomoci.
2. Únia a členské štáty sa na účely posilnenia účinnosti, súdržnosti a súladu vonkajšej činnosti Únie v počiatočnej fáze programovacieho postupu usilujú o pravidelnú výmenu informácií a vedú spoločné konzultácie v záujme zabezpečenia komplementárnosti a súdržnosti svojich činností, tak na úrovni rozhodovania, ako aj v teréne. Takéto konzultácie môžu viesť k spoločnej tvorbe programov a spoločným činnostiam Únie a jej členských štátov. Únia vedie konzultácie aj s inými darcami a aktérmi.
3. Komisia a ESVČ si podľa potreby pravidelne vymieňajú názory a informácie s Európskym parlamentom.
4. Únia sa usiluje o pravidelnú výmenu informácií s občianskou spoločnosťou a vedie s ňou konzultácie na všetkých úrovniach, a to aj v tretích krajinách. Únia predovšetkým v súlade s príslušnými postupmi vždy, keď je to možné, poskytuje technické usmernenia a podporu pokiaľ ide o postup podávania žiadosti.

Článok 4

Všeobecný rámec programovania a vykonávania

1. Pomoc Únie podľa tohto nariadenia sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) č. 236/2014 a prostredníctvom nasledujúcich opatrení:

- a) strategické dokumenty uvedené v článku 5 a ich prípadné revízie;
- b) ročné akčné programy, individuálne opatrenia a podporné opatrenia podľa článkov 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014;
- c) osobitné opatrenia podľa článku 2 nariadenia (EÚ) č. 236/2014.

2. Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúvaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení hodnotiacej správy v polovici obdobia podľa článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014 (ďalej len „hodnotiaca správa v polovici obdobia“), sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery uvedenej správy.

Článok 5

Strategické dokumenty

1. V strategických dokumentoch sa určuje stratégia pomoci Únie podľa tohto nariadenia, ktorá vychádza z priorít Únie, medzinárodnej situácie a činností hlavných partnerov. Strategické dokumenty musia byť v súlade s celkovým účelom, cieľmi, rozsahom pôsobnosti a zásadami tohto nariadenia.

2. V strategických dokumentoch sa určujú prioritné oblasti, ktoré financuje Únia počas doby platnosti tohto nariadenia, osobitné ciele, predpokladané výsledky a ukazovatele výkonnosti. Uvádza sa v nich aj orientačná výška pridelených finančných prostriedkov, a to celkovo a aj podľa prioritných oblastí; v prípade potreby sa môže uviesť vo forme rozpätia.

3. Strategické dokumenty sa schvaľujú v súlade s postupom preskúmania ustanoveným v článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 236/2014. Ak je to nevyhnutné z dôvodu významných zmien situácie a politiky, strategické dokumenty sa aktualizujú podľa toho istého postupu.

Článok 6

Tematické priority a delegovanie právomocí

Konkrétne ciele a priority, ktoré sa majú podľa tohto nariadenia realizovať v rámci pomoci Únie, sa uvádzajú v prílohe.

Komisia sa splnomocňuje na prijatie delegovaných aktov slúžiacich na zmenu tematických priorít uvedených v prílohe. Predovšetkým, Komisia po uverejnení hodnotiacej správy v polovici obdobia a na základe odporúčaní uvedených v tejto správe prijme do 31. marca 2018 delegovaný akt, ktorým sa zmení príloha.

Článok 7

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 6 za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 6 sa Komisii udeľuje na dobu platnosti tohto nariadenia.

3. Delegovanie právomocí uvedené v článku 6 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Týmto rozhodnutím nie je dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 6 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 8

Výbor

Komisii pomáha Výbor pre demokraciu a ľudské práva. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 9

Prístup k dokumentom

S cieľom zabezpečiť, aby si Európsky parlament a Rada mohli uplatniť svoje kontrolné právomoci informovaným spôsobom, majú v súlade s uplatniteľnými pravidlami prístup ku všetkým relevantným dokumentom EIDHR.

Článok 10

Finančné krytie

Finančné krytie na vykonávanie tohto nariadenia na obdobie rokov 2014 – 2020 je 1 332 752 000 EUR.

Európsky parlament a Rada schvália ročné rozpočtové prostriedky v rámci limitu stanoveného vo viacročnom finančnom rámci.

Článok 11

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s rozhodnutím 2010/427/EÚ.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS

PRÍLOHA

Konkrétne ciele a priority európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR)

Strategická orientácia Únie, ktorá sa má realizovať na účely EIDHR, vychádza z piatich cieľov, ktoré sa opisujú v tejto prílohe.

1. Cieľ 1 – Podpora ľudských práv a obhajcov ľudských práv v situáciách najvyššieho ohrozenia.

Opatreniami v rámci tohto cieľa sa poskytne účinná pomoc obhajcom ľudských práv (OLP), ktorí sa ocitli v nebezpečí a v situáciách, keď sú základné slobody najviac ohrozené. EIDHR bude okrem iného prispievať k uspokojovaniu naliehavých potrieb OLP, takisto bude OLP a občianskej spoločnosti poskytovať strednodobú a dlhodobú podporu, ktorá im umožní vykonávať svoju prácu. Opatrenia budú zohľadňovať súčasný znepokojujúci trend zužujúceho sa priestoru pre občiansku spoločnosť.

2. Cieľ 2 – Podpora ďalších priorít Únie v oblasti ľudských práv

Opatrenia v rámci tohto cieľa sa sústredia na podporu činností Únie, ktoré prinášajú pridanú hodnotu zo strany EÚ alebo konkrétny tematický záväzok (napr. súčasné a budúce usmernenia Únie v oblasti ľudských práv, ktoré prijíma Rada alebo uznesenia, ktoré prijíma Európsky parlament), v súlade s článkom 2. Opatrenia budú v súlade s prioritami stanovenými v strategickom rámci a v akčnom pláne EÚ pre ľudské práva a demokraciu.

Opatreniami v rámci tohto cieľa sa bude okrem iného podporovať ľudská dôstojnosť (predovšetkým boj proti trestu smrti a proti mučeniu a iným krutým, neľudským a ponižujúcim trestom a zaobchádzaniu), hospodárske, sociálne a kultúrne práva, boj proti beztretnosti, boj proti akejkoľvek podobe diskriminácie, práva žien a rodová rovnosť. Pozornosť sa bude taktiež venovať novovznikajúcim problémom v oblasti ľudských práv.

3. Cieľ 3 – Podpora demokracie

Opatrenia v rámci tohto cieľa budú podporovať pokojných prodemokratických aktérov v tretích krajinách s cieľom posilniť participatívnu a zastupiteľskú demokraciu, transparentnosť a zodpovednosť. Opatrenia sa budú zameriavať na upevňovanie účasti na politickom živote a politického zastúpenia, ako aj na presadzovanie prodemokratických hodnôt.

Budú sa riešiť všetky aspekty demokratizácie vrátane právneho štátu a presadzovania a ochrany občianskych a politických práv, ako sú sloboda prejavu online a offline, sloboda zhromažďovania a združovania. Toto zahŕňa aktívnu účasť na vyvíjajúcej sa metodologickej diskusii týkajúcej sa oblasti podpory demokracie.

V relevantných prípadoch sa v opatreniach budú zohľadňovať odporúčania volebných pozorovateľských misí Európskej únie.

4. Cieľ 4 – Volebné pozorovateľské misie Európskej únie

Opatrenia v rámci tohto cieľa sa sústredia na pozorovanie volieb, ktoré ako súčasť širšej podpory demokratických procesov obsiahnutých v ciele 3 prispieva k narastajúcej transparentnosti a dôvery vo volebný proces.

Volebné pozorovateľské misie Európskej únie v plnom rozsahu sú všeobecne uznávané ako vlajkové lode vonkajšej činnosti Únie a zostávajú najdôležitejšou formou opatrení v rámci tohto cieľa.

Majú najlepšie predpoklady na to, aby zhodnotili volebné procesy na základe získaných informácií a poskytli odporúčania pre ich budúce zlepšenie v kontexte spolupráce a politického dialógu Únie s tretími krajinami. Prístup, zahŕňajúci všetky stupne volebného cyklu vrátane naň nadväzujúcich činností, sa bude predovšetkým ďalej rozvíjať cez doplnujúce činnosti medzi bilaterálnym programovaním a projektmi EIDHR.

5. Cieľ 5 – Podpora zameraná na kľúčových aktérov a procesy vrátane medzinárodných a regionálnych nástrojov a mechanizmov v oblasti ľudských práv

Všeobecným cieľom je posilniť medzinárodné a regionálne rámce na podporu a ochranu ľudských práv, spravodlivosti, právneho štátu a demokracie v súlade s prioritami politík Únie.

Opatrenia v rámci tohto cieľa budú zahŕňať činnosti na podporu príspevku miestnej občianskej spoločnosti k dialógom EÚ o ľudských právach (v súlade s príslušnými usmerneniami EÚ) a rozvoj a implementáciu medzinárodných a regionálnych nástrojov a mechanizmov týkajúcich sa ľudských práv, ako aj nástrojov a mechanizmov medzinárodného trestného súdnictva vrátane Medzinárodného trestného súdu. Podpore a monitorovaniu týchto mechanizmov zo strany občianskej spoločnosti sa bude venovať osobitná pozornosť.

Vyhlásenie Európskej komisie k strategickému dialógu s Európskym parlamentom ⁽¹⁾

Na základe článku 14 Zmluvy o Európskej únii Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pred plánovaním programov v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete, a v prípade potreby po počiatočných konzultáciách s príslušnými príjemcami. Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené orientačné sumy pridelených rozpočtových prostriedkov na krajinu/región, a v rámci krajiny/regiónu priority, možné výsledky a orientačné sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na jednotlivé priority v rámci geografických programov, ako aj výber foriem pomoci (*). Európska komisia predloží Európskemu parlamentu príslušné dostupné dokumenty týkajúce sa tvorby programov, v ktorých budú uvedené tematické priority, možné výsledky, výber foriem pomoci (*) a sumy rozpočtových prostriedkov pridelených na priority stanovené v tematických programoch. Európska komisia zohľadní stanovisko Európskeho parlamentu k tejto veci.

Európska komisia bude viesť strategický dialóg s Európskym parlamentom pri príprave priebežného hodnotenia a pred každou podstatnou revíziou programových dokumentov počas obdobia platnosti tohto nariadenia.

Európska komisia na požiadanie Európskeho parlamentu vysvetlí, ako v programových dokumentoch zohľadnila jeho pripomienky a aké ďalšie následné kroky uskutočnila na základe strategického dialógu.

⁽¹⁾ Európska komisia bude zastúpená na úrovni zodpovedného komisára.

(*) Podľa potreby.

Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady Európskej únie a Európskej komisie k volebným pozorovateľským misiám

Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia zdôrazňujú významný prínos volebných pozorovateľských misií EÚ pre politiku vonkajších vzťahov Únie zameranú na podporu demokracie v partnerských krajinách. Volebné pozorovacie misie EÚ prispievajú k zvyšovaniu transparentnosti a prehlbovaniu dôvery vo volebné procesy, zhodnocujú voľby na základe získaných informácií a poskytujú odporúčania pre ich ďalšie zlepšovanie v rámci spolupráce a politického dialógu EÚ s partnerskými krajinami. V tejto súvislosti sa Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia dohodli, že až 25 % z rozpočtu by sa počas obdobia rokov 2014 – 2020 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete, malo vyčleniť na financovanie pozorovateľských misií EÚ, a to v závislosti od každoročných volebných priorít.

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 236/2014**z 11. marca 2014,****ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 209 ods. 1 a článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽¹⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Európska únia by mala prijať komplexný súbor nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti pokrývajúcich celú škálu politík týkajúcich sa takejto činnosti, ktoré si vyžadujú osobitné pravidlá a postupy vykonávania. Ide o tieto nástroje na financovanie vonkajšej činnosti na obdobie rokov 2014 až 2020: nástroj financovania rozvojovej spolupráce (DCI) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 ⁽³⁾, európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 ⁽⁴⁾, nástroj európskeho susedstva (ENI) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 ⁽⁵⁾, nástroj na podporu stability a mieru ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 ⁽⁶⁾, nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 ⁽⁷⁾ a nástroj partnerstva pre spoluprácu

s tretími krajinami ustanovený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 ⁽⁸⁾ (ďalej spoločne len „nástroje“ a jednotlivo „nástroj“).

- (2) Spoločné pravidlá a postupy by mali byť v súlade s finančnými pravidlami uplatniteľnými na všeobecný rozpočet Únie a ustanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽⁹⁾, vrátane zodpovedajúcich pravidiel, ktoré Komisia ⁽¹⁰⁾ prijala na vykonávanie uvedeného nariadenia.
- (3) Nástrojmi sa vo všeobecnosti zabezpečuje, aby opatrenia, ktoré sa majú financovať na ich základe, boli predmetom viacročného orientačného programovania vytvárajúceho rámec, v ktorom by sa mali prijímať finančné rozhodnutia v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a s postupmi ustanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽¹¹⁾.
- (4) Finančné rozhodnutia by sa mali prijímať vo forme ročných alebo viacročných akčných programov a individuálnych opatrení, ak sa riadia plánovaním ustanoveným vo viacročnom orientačnom programovaní, vo forme osobitných opatrení, ak si to vyžadujú nepredvídané a riadne odôvodnené potreby alebo okolnosti, ako aj vo forme podporných opatrení. Podporné opatrenia sa môžu prijímať buď v rámci ročného alebo viacročného akčného programu, alebo mimo rámca orientačných programových dokumentov.
- (5) Finančné rozhodnutia by mali ďalej obsahovať prílohu s opisom každého opatrenia a upresnením jeho cieľov, hlavných činností, očakávaných výsledkov, spôsobov vykonávania, rozpočtu a orientačného časového harmonogramu, akýchkoľvek podporných opatrení a mechanizmov na monitorovanie plnenia a mali by sa schvaľiť v súlade s postupmi ustanovenými v nariadení (EÚ) č. 182/2011.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12. 2012, s. 110.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. decembra 2013 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 11. marca 2014.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014-2020 (pozri stranu 44 tohto úradného vestníka).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 235/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania pre demokraciu a ľudské práva vo svete (pozri stranu 85 tohto úradného vestníka).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva (pozri stranu 27 tohto úradného vestníka).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (pozri stranu 11 tohto úradného vestníka).

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (pozri stranu 77 tohto úradného vestníka).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L 362, 31.12.2012, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie. (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (6) Berúc do úvahy povahu týchto vykonávacích aktov z hľadiska programovania politiky alebo finančného vykonávania, a najmä ich rozpočtové dôsledky, mal by sa na ich prijímanie použiť postup preskúmania, a to s výnimkou individuálnych a osobitných opatrení v rámci nižšie uvedených vopred stanovených referenčných hodnôt. Komisia by však mala prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty, keď je to v riadne odôvodnených prípadoch vyžadujúcich si urýchlenú reakciu zo strany Únie nevyhnutné vzhľadom na mimoriadnu naliehavosť situácie. Európsky parlament by mal byť o nich náležite informovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
- (7) Pri vykonávaní nástrojov v prípade, keď sa riadenie operácie zverí finančnému sprostredkovateľovi, by rozhodnutie Komisie malo zahŕňať predovšetkým ustanovenia o rozdelení rizika, transparentnosti, odmeňovaní sprostredkovateľa zodpovedného za vykonávanie, o použití a opätovnom použití finančných prostriedkov a možných ziskov, ako aj o povinnosti vykazovať a o kontrolných mechanizmoch pri zohľadnení príslušných ustanovení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012.
- (8) Únia by sa mala usilovať o najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov v snahe optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť, ako aj vytváraním synergií medzi vonkajšími nástrojmi a ďalšími politikami Únie. Malo by to ďalej viesť k vzájomnému posilňovaniu programov vypracovaných v rámci nástrojov a podľa potreby aj k použitiu finančných nástrojov s pákovým efektom.
- (9) Podľa článku 21 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) sa má činnosť Únie na medzinárodnej scéne riadiť zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozširovaní, a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta, ako sú demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.
- (10) V súlade so záväzkami, ktoré Únia prijala na 3. a 4. fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci (Accra 2008 a Busan 2011), a v súlade s odporúčaním Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD-DAC) zrušiť viazanosť oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) pre najmenej rozvinuté krajiny a vysoko zadĺžené chudobné krajiny by Komisia mala
- v maximálnom rozsahu zrušiť viazanosť pomoci Únie vrátane pomoci určenej na inovačné mechanizmy financovania a podporiť účasť subjektov z partnerských krajín na postupoch verejného obstarávania.
- (11) V záujme zabezpečenia viditeľnosti pomoci Únie smerom k občanom prijímajúcich krajín a občanom Únie, by sa podľa potreby mala vhodnými prostriedkami zabezpečiť riadna a cieľená komunikácia a informovanosť.
- (12) Vonkajšou činnosťou Únie v rámci nástrojov by sa malo prispievať k jasným výsledkom (zahŕňajúcim vykonanú činnosť, jej prínosy a vplyv) v krajinách prijímajúcich vonkajšiu finančnú pomoc Únie. Ak je to možné a vhodné, mali by sa výsledky vonkajšej činnosti Únie a účinnosť konkrétneho nástroja monitorovať a posudzovať na základe vopred vymedzených, zrozumiteľných, transparentných, prípadne pre krajinu špecifických a meraateľných ukazovateľov.
- (13) Finančné záujmy Únie by sa mali chrániť prostredníctvom primeraných opatrení počas celého cyklu výdavkov vrátane prevencie, odhaľovania a vyšetrovania nezrovnalostí, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadných sankcií. Uvedené opatrenia by sa mali vykonávať v súlade s platnými dohodami uzatvorenými s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami.
- (14) Je potrebné prijať ustanovenia pre spôsoby financovania, ochranu finančných záujmov Únie, pravidlá o štátnej príslušnosti a pôvode, hodnotenie opatrení, podávanie správ a preskúmanie a pre hodnotenie nástrojov.
- (15) Bez toho, aby boli dotknuté mechanizmy spolupráce vytvorené s organizáciami občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach v súlade s článkom 11 Zmluvy o EÚ, majú zainteresované strany v prijímajúcich krajinách vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy zohrávať v súvislosti s vonkajšou politikou Únie významnú úlohu. Počas procesu vykonávania, najmä počas prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia opatrení prijatých podľa tohto nariadenia, je dôležité riadnym spôsobom s nimi konzultovať, aby sa zabezpečilo, že v tomto procese budú hrať zmysluplnú úlohu a že sa náležite zohľadnia ich osobitosti.

(16) V súlade s článkom 208, článkom 209 ods. 3 a článkom 212 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na základe podmienok stanovených v Štatúte Európskej investičnej banky (EIB), ako aj v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č.1080/2011⁽¹⁾ prispieva EIB k vykonávaniu opatrení nevyhnutných pre dosiahnutie cieľov rozvojovej politiky a ďalších vonkajších politík Únie a realizuje svoju činnosť zachovávajúc komplementárnosť s nástrojmi Únie pre vonkajšiu činnosť. Mali by sa využiť príležitosti a skombinovať financovanie EIB s rozpočtovými zdrojmi Únie. S EIB sa podľa potreby konzultuje počas programovacieho procesu Únie.

(17) Medzinárodné organizácie a rozvojové agentúry bežne spolupracujú s neziskovými organizáciami ako vykonávajúcimi partnermi a v riadne odôvodnených prípadoch ich môžu poveriť plnením takýchto rozpočtových úloh. Odchyľne od článku 58 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 by sa v tomto nariadení mala ustanoviť možnosť poveriť plnením takýchto úloh neziskové organizácie za rovnakých podmienok, aké platia pre Komisiu.

(18) S cieľom zvýšiť zodpovednosť partnerských krajín za ich rozvojové procesy a udržateľnosť vonkajšej pomoci v súlade s medzinárodnými záväzkami vzťahujúcimi sa na účinnosť pomoci, ktoré prijali Únia aj partnerské krajiny, Únia by mala, podľa potreby vzhľadom na povahu dotknutého opatrenia, podporovať využitie vlastných inštitúcií, systémov a postupov partnerských krajín.

(19) V súlade s európskym konsenzom o rozvoji a programom pre účinnosť medzinárodnej pomoci a v zmysle uznesenia Európskeho parlamentu z 5. júla 2011 o budúcnosti rozpočtovej podpory pre rozvojové krajiny, oznámenia Komisie z 13. októbra 2011 „Zvyšovanie vplyvu rozvojovej politiky EÚ: program zmien“ a v zmysle záverov Rady zo 14. mája 2012 „Budúci prístup k rozpočtovej podpore EÚ pre tretie krajiny“ sa rozpočtová podpora má poskytovať účinne, a to s cieľom podporiť znižovanie chudoby a využívanie systémov krajiny, dosiahnuť, aby sa pomoc stala predvídateľnejšou, a posilniť zodpovednosť partnerských krajín za rozvojové politiky a reformy. Vyplácanie plánovaných rozpočtových tranží by sa malo podmieniť pokrokom, ktorý sa dosiahol pri realizácii cieľov schválených partnerskými krajinami. V krajinách, ktoré dostávajú tento typ finančnej pomoci, podporuje Únia rozvoj kapacít parlamentnej kontroly a auditu,

zlepšovanie transparentnosti a prístupu verejnosti k informáciám.

(20) Činnosť Únie zameranú na rozširovanie zásad demokracie a posilňovanie demokratizácie možno vykonávať okrem iného podporovaním organizácií občianskej spoločnosti a nezávislých organizácií, ktoré pôsobia v tejto oblasti, ako je napríklad Európska nadácia na podporu demokracie.

(21) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(22) Je vhodné zosúladiť dobu uplatňovania tohto nariadenia s dobou uplatňovania nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁽²⁾. Z tohto dôvodu by sa toto nariadenie malo uplatňovať od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VYKONÁVANIE

Článok 1

Predmet úpravy a zásady

1. V tomto nariadení sa ustanovujú pravidlá a podmienky poskytovania finančnej pomoci Únie na opatrenia vrátane akčných programov a ďalších opatrení v rámci nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti na obdobie rokov 2014 až 2020: nástroj financovania rozvojovej spolupráce (DCI), európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR), nástroj európskeho susedstva (ENI), nástroj na podporu stability a mieru, nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) a nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (ďalej spoločne len „nástroje“ a jednotlivo „nástroj“).

Na účely tohto nariadenia pojem „krajiny“ zahŕňa územia a regióny.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1080/2011/EÚ z 25. októbra 2011, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka EÚ na pokrytie straty z úverov a zo záruk za úvery na projekty mimo Únie a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 633/2009/ES (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2011, s. 1).

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na vykonávanie opatrení financovania programu Erasmus+ v rámci nariadenia (EÚ) č. 233/2014, nariadenia (EÚ) č. 232/2014, nariadenia (EÚ) č. 231/2014 a nariadenia (EÚ) č. 234/2014. Uvedené opatrenia sa vykonávajú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013⁽¹⁾, na základe orientačných programových dokumentov uvedených v uplatniteľnom nástroji, pričom sa zabezpečí súlad s uvedenými nariadeniami.

3. Komisia zabezpečí, aby sa opatrenia vykonávali v súlade s cieľmi uplatniteľného nástroja a v súlade s účinnou ochranou finančných záujmov Únie. Finančná pomoc Únie poskytovaná na základe nástrojov má byť v súlade s pravidlami a postupmi ustanovenými v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ktoré predstavuje základný finančný a právny rámec pre ich vykonávanie.

4. Pri uplatňovaní tohto nariadenia používa Komisia čo najefektívnejšie a najúčinnnejšie spôsoby vykonávania. Ak je to s ohľadom na povahu opatrenia možné a vhodné, Komisia tiež uprednostňuje používanie čo najjednoduchších postupov.

5. Vzhľadom na odsek 4 Komisia pri uplatňovaní tohto nariadenia uprednostňuje využívanie systémov partnerských krajín, ak je to vzhľadom na povahu opatrenia možné a vhodné.

6. Únia vyvíja úsilie o podporu, rozvoj a konsolidáciu zásad demokracie, právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, na ktorých je založená, opierajúc sa podľa potreby o dialóg a spoluprácu s partnerskými krajinami a regiónmi. Únia uvedené zásady integruje do vykonávania nástrojov.

Článok 2

Prijímanie akčných programov, individuálnych opatrení a osobitných opatrení

1. Komisia v prípade potreby prijíma ročné akčné programy, ktoré sa zakladajú na orientačných programových dokumentoch uvedených v relevantnom nástroji. Komisia môže prijať aj viacročné akčné programy v súlade s článkom 6 ods. 3.

V akčných programoch sa pre každé opatrenie upresnia sledované ciele, očakávané výsledky a hlavné činnosti, spôsoby vykonávania, rozpočet a orientačný časový harmonogram, všetky súvisiace podporné opatrenia a mechanizmy na monitorovanie plnenia.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

V prípade potreby sa rozhodnutie o opatrení môže prijať ako individuálne opatrenie pred prijatím alebo po prijatí ročných alebo viacročných akčných programov.

V prípade nepredvídaných a náležité odôvodnených potrieb alebo okolností, ktoré nemôžu byť financované z vhodnejších zdrojov, môže Komisia prijať osobitné opatrenia, ktoré nie sú uvedené v orientačných programových dokumentoch, vrátane opatrení na uľahčenie prechodu od núdzovej pomoci k dlhodobým rozvojovým operáciám alebo opatrení na lepšiu prípravu ľudí na to, ako zvládať opakujúce sa krízy.

2. Akčné programy, individuálne opatrenia a osobitné opatrenia ustanovené v odseku 1 tohto článku sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3.

3. Postup uvedený v odseku 2 sa nevyžaduje pri:

- a) individuálnych opatreniach, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 5 miliónov EUR;
- b) osobitných opatreniach, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR;
- c) technických zmenách akčných programov, individuálnych opatrení a osobitných opatrení. Technickými zmenami sú úpravy, ako napríklad:
 - i) predĺženia obdobia vykonávania;
 - ii) prerozdelenia finančných prostriedkov medzi opatrenia uvedené v ročnom alebo viacročnom akčnom programe; alebo
 - iii) zvýšenia alebo zníženia rozpočtu ročných alebo viacročných akčných programov, alebo individuálnych alebo osobitných opatrení o menej ako 20 % pôvodného rozpočtu a maximálne do výšky 10 miliónov EUR;

ak takéto zmeny podstatným spôsobom neovplyvnia ciele dotknutého opatrenia.

Opatrenia prijaté podľa tohto odseku sa do jedného mesiaca od ich prijatia oznámia Európskemu parlamentu a členským štátom prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16.

4. Odseky 1, 2 a 3, ktoré sa týkajú akčných programov a individuálnych opatrení, sa nevzťahujú na cezhraničnú spoluprácu v rámci ENI.

5. V riadne odôvodnených mimoriadne naliehavých situáciách, ako sú krízy alebo bezprostredné ohrozenie demokracie, právneho štátu, ľudských práv alebo základných slobôd, môže Komisia prijať individuálne alebo osobitné opatrenia alebo zmeny existujúcich akčných programov a opatrení v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 4.

6. Na úrovni projektu sa v súlade s uplatniteľnými právnymi aktmi Únie vrátane smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ ⁽¹⁾ a smernice Rady 85/337/EHS ⁽²⁾ uskutoční primeraný environmentálny skríning, ako aj skríning vplyvu na zmenu klímy a biodiverzitu vrátane, ak je to vhodné, posúdenia vplyvu na životné prostredie (EIA) pri environmentálne citlivých projektoch, najmä v prípade novej významnej infraštruktúry. V prípade potreby sa pri vykonávaní odvetvových programov využijú strategické environmentálne posúdenia. Pri vypracovaní environmentálnych posúdení sa zaistí účasť zainteresovaných strán, ako aj prístup verejnosti k výsledkom takýchto posúdení.

7. Pri vypracúvaní a vykonávaní programov a projektov sa náležitým spôsobom zohľadnia kritériá vzťahujúce sa na prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 3

Podporné opatrenia

1. Z financovania Únie sa môžu hradiť výdavky na vykonávanie nástrojov a na dosahovanie ich cieľov vrátane administratívnej podpory súvisiacej s prípravou, následnými činnosťami, monitorovaním, auditom a hodnotiacimi činnosťami, ktoré sú priamo potrebné na ich vykonávanie, ako aj výdavky delegácií Únie na administratívnu podporu potrebnú na riadenie operácií financovaných v rámci týchto nástrojov.

2. Ak sa činnosti uvedené v písmenách a), b) a c) týkajú všeobecných cieľov uplatniteľného nástroja vykonávaného prostredníctvom opatrení, môžu sa z finančných prostriedkov Únie hradiť náklady na:

- a) štúdie, stretnutia, informácie, zvyšovanie informovanosti, odbornú prípravu, prípravu a výmenu získaných skúseností a najlepších postupov, publikačnú činnosť a akékoľvek ďalšie výdavky na administratívnu alebo technickú pomoc potrebnú na riadenie opatrení;
- b) výskumné činnosti a štúdie relevantných záležitostí a šírenie ich výsledkov;
- c) výdavky týkajúce sa realizácie informačných a komunikačných opatrení vrátane vývoja komunikačných stratégií a informovania o politických prioritách Únie navonok.

3. Podporné opatrenia sa môžu financovať nad rámec orientačných programových dokumentov. Komisia v prípade potreby prijme podporné opatrenia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 3.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽²⁾ Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 5.7.1985, s. 40).

Postup preskúmania sa neuplatňuje pri prijímaní podporných opatrení, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR.

Podporné opatrenia, pri ktorých finančná pomoc Únie nepresahuje 10 miliónov EUR, sa Európskemu parlamentu a členským štátom oznámia prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16 do jedného mesiaca od ich prijatia.

HLAVA II

USTANOVENIA O SPÔSOBOCH FINANCOVANIA

Článok 4

Všeobecné finančné ustanovenia

1. Finančná pomoc Únie sa môže poskytnúť prostredníctvom typov financovania podľa nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, a to najmä prostredníctvom:

- a) grantov;
- b) zmlúv verejného obstarávania na poskytovanie služieb, dodávok alebo prác;
- c) všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory;
- d) príspevkov do trustových fondov zriadených Komisiou v súlade s článkom 187 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012;
- e) finančných nástrojov, akými sú úvery, záruky, vlastný kapitál alebo kvázi vlastné imanie, investície alebo účasti, a finančných nástrojov s rozdelením rizika, ak je to možné pod vedením EIB v súlade s jej mandátom pre vonkajšiu činnosť a podľa rozhodnutia č. 1080/2011/EÚ, viacstrannej európskej finančnej inštitúcie, akou je napr. Európska banka pre obnovu a rozvoj, alebo dvojstrannej európskej finančnej inštitúcie, napr. dvojstranných rozvojových bánk, prípadne aj v spojení s dodatočnými grantmi z iných zdrojov.

2. Všeobecná alebo odvetvová rozpočtová podpora uvedená v odseku 1 písm. c) je založená na vzájomnej zodpovednosti a spoločných záväzkoch voči univerzálnym hodnotám a zameriava sa na posilňovanie zmluvných partnerstiev medzi Úniou a partnerskými krajinami s cieľom presadzovať demokraciu, ľudské práva a právny štát, podporovať udržateľný a inkluzívny hospodársky rast a odstraňovať chudobu.

Každé rozhodnutie o poskytnutí všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory je založené na politikách rozpočtovej podpory, ktoré Únia schválila, na jednoznačnom súbore kritérií oprávnenosti a dôkladnom posúdení rizík a prínosov.

Jedným z kľúčových faktorov uvedeného rozhodnutia je posúdenie záväzkov, dosahovaných výsledkov a pokroku partnerských krajín, pokiaľ ide o demokraciu, ľudské práva a právny štát. Všeobecná alebo odvetvová rozpočtová podpora sa diferencuje takým spôsobom, aby sa lepšie reagovalo na politické, hospodárske a sociálne okolnosti v partnerskej krajine, pričom sa zohľadňujú situácie nestability.

Pri poskytovaní všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory Komisia v súlade s článkom 186 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 jasne vymedzí a monitoruje jej podmienky a podporuje rozvoj kapacít parlamentnej kontroly a auditu a zlepšovanie transparentnosti a prístupu verejnosti k informáciám. Úhrada všeobecnej alebo odvetvovej rozpočtovej podpory je podmienená uspokojivým pokrokom uskutočneným pri dosahovaní cieľov dohodnutých s partnerskou krajinou.

3. Každý subjekt poverený vykonávaním finančných nástrojov uvedených v odseku 1 písm. e) musí spĺňať požiadavky nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a dodržiavať ciele, normy a politiky Únie, ako aj najlepšie postupy, pokiaľ ide o používanie a vykazovanie finančných prostriedkov Únie.

Uvedené finančné nástroje sa môžu na účely vykonávania a vykazovania zoskupovať do facilit.

Finančná pomoc Únie sa môže poskytovať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 aj prostredníctvom príspevkov do medzinárodných, regionálnych alebo národných fondov, ako sú napr. fondy zriadené alebo spravované EIB, členskými štátmi, partnerskými krajinami a regiónmi alebo medzinárodnými organizáciami, s cieľom pritiahnúť spoločné financovanie od viacerých darcov, alebo do fondov zriadených jedným alebo viacerými darcami na účely spoločného vykonávania projektov.

4. Podľa potreby sa podporuje recipročný prístup finančných inštitúcií Únie k finančným nástrojom zriadeným inými organizáciami.

5. Komisia pri poskytovaní finančnej pomoci Únie, ako sa uvádza v odseku 1, prijme podľa potreby všetky opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie viditeľnosti finančnej podpory Únie. Môžu zahŕňať opatrenia, ktorými sa príjmom finančných prostriedkov Únie ukladá povinnosť zabezpečiť viditeľnosť tejto podpory, a to s výnimkou riadne odôvodnených prípadov. Komisia je zodpovedná za monitorovanie dodržiavania uvedených záväzkov zo strany príjemcov.

6. Všetky príjmy vytvorené finančným nástrojom sa pripíšu príslušnému nástroju ako vnútorné pripísané príjmy. Komisia každých päť rokov preskúma prínos existujúcich finančných nástrojov z hľadiska dosahovania cieľov Únie a ich efektívnosť.

7. Finančnú pomoc Únie vykonáva Komisia, ako sa ustanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012, priamo prostredníctvom útvarov Komisie, delegácií Únie a výkonných agentúr, prostredníctvom zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi, alebo nepriamo prostredníctvom zverenia úloh súvisiacich s plnením rozpočtu subjektom uvedeným v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012. Uvedené subjekty zabezpečujú súlad

s vonkajšou politikou Únie a môžu zveriť úlohy plnenia rozpočtu iným subjektom za podmienok, ktoré sú rovnocenné podmienkam, ktoré sa vzťahujú na Komisiu.

Svoje povinnosti podľa článku 60 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 si plnia každoročne. Auditorské stanovisko, ak sa požaduje, sa predkladá v lehote jedného mesiaca od predloženia výkazu a vyhlásenia o hospodárení a Komisia ho zohľadňuje pri potvrdení vierohodnosti.

Medzinárodné organizácie uvedené v článku 58 ods. 1 písm. c) bode ii) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a subjekty členských štátov uvedené v článku 58 ods. 1 písm. c) bodoch v) a vi) uvedeného nariadenia, ktoré boli poverené Komisiou, môžu úlohami plnenia rozpočtu taktiež poveriť neziskové organizácie, ktoré majú primeranú prevádzkovú a finančnú kapacitu, a to za rovnakých podmienok, ako sú podmienky uplatňované na Komisiu.

Subjekty, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 60 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, sa považujú za subjekty spĺňajúce kritériá výberu uvedené v článku 139 uvedeného nariadenia.

8. Typy financovania uvedené v odseku 1 tohto článku a v článku 6 ods. 1 a spôsoby vykonávania uvedené v odseku 3 tohto článku sa zvolia na základe ich schopnosti splniť konkrétne ciele opatrení a dosahovať výsledky, berúc do úvahy predovšetkým náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. V prípade grantov to zahŕňa posúdenie využitia jednorazových platieb, paušálnych platieb a stupnic jednotkových nákladov.

9. Opatrenia financované v rámci nástrojov sa môžu vykonávať prostredníctvom paralelného alebo spoločného spolufinancovania.

V prípade paralelného spolufinancovania sa opatrenie rozdelí na niekoľko jasne identifikovateľných zložiek, z ktorých každú financujú iní partneri zabezpečujúci spolufinancovanie spôsobom, pri ktorom je vždy možné identifikovať konečné využitie finančných prostriedkov.

V prípade spoločného spolufinancovania sa celkové náklady na opatrenie rozdeľujú medzi partnerov, ktorí poskytujú spolufinancovanie, pričom zdroje sa spoja tak, že pri žiadnej činnosti vykonávanej v rámci opatrenia už nie je možné určiť zdroj finančných prostriedkov. V takomto prípade je zverejňovanie informácií o grantoch a verejných zákazkách ex post, ako je stanovené v článku 35 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, v súlade s prípadnými pravidlami, ktorými sa riadi poverený subjekt.

10. Ak sa využije niektorý z typov financovania uvedený v odseku 1 tohto článku alebo v článku 6 ods. 1 môže mať spolupráca medzi Úniou a jej partnermi okrem iného formu:

- a) trojstranných dojednaní, pomocou ktorých Únia koordinuje svoju pomoc partnerskej krajine alebo regiónu s tretími krajinami;
- b) opatrení administratívnej spolupráce, ako sú dvojstranné partnerstvá medzi verejnými inštitúciami, miestnymi orgánmi verejnej správy, vnútroštátnymi verejnými orgánmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi členského štátu poverenými plnením úloh vo verejnom záujme a inštitúciami, orgánmi a subjektmi v partnerskej krajine alebo regiónu, ako aj opatrení spolupráce za účasti expertov z verejného sektora vyslaných z členských štátov a ich regionálnych a miestnych orgánov verejnej správy;
- c) príspevkov na nevyhnutné náklady na zriadenie a správu verejno-súkromného partnerstva;
- d) podporných programov odvetvovej politiky, prostredníctvom ktorých Únia poskytuje podporu odvetvovému programu partnerskej krajiny;
- e) príspevkov na náklady súvisiace s účasťou krajín v programoch a agentúrach Únie v prípade ENI a IPA II;
- f) dotácií na úrokové sadzby;
- g) financovania prostredníctvom grantov udelených agentúram Únie.

11. Komisia pri spolupráci so zainteresovanými stranami v prijímajúcich krajinách vymedzuje spôsoby financovania, typ príspevku, spôsoby udelenia príspevku a administratívne postupy pre správu grantov tak, že zohľadňuje osobitosti týchto zainteresovaných strán vrátane potrieb a kontextu, a to s cieľom obsiahnuť čo najširšiu škálu takýchto zainteresovaných strán a čo najlepšie reagovať na ich situáciu. Osobitné spôsoby sa podporia v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ako sú napríklad dohody o partnerstve, povolenia na udeľovanie čiastkových grantov, priame udeľovanie alebo výzvy na návrhy s obmedzenou oprávnenosťou alebo jednorazové platby.

12. Únia pri realizácii podpory v prechodnom období a reforiem v partnerských krajinách podľa potreby vychádza zo skúseností členských štátov a získaných poznatkov.

Článok 5

Dane, clá a poplatky

Pomoc Únie nemá viesť k výberu osobitných daní, ciel alebo poplatkov, ani takýto výber aktivovať.

V prípade potreby sa s tretími krajinami dohodnú osobitné ustanovenia na oslobodenie opatrení, ktorými sa vykonáva finančná pomoc Únie, od daní, ciel a iných daňových poplatkov. Uloženie týchto daní, ciel a poplatkov je inak možné za podmienok ustanovených v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012.

Článok 6

Osobitné finančné ustanovenia

1. Okrem typov financovania uvedených v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia sa finančná pomoc Únie v rámci ďalej uvedených nástrojov môže poskytnúť v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 966/2012 aj prostredníctvom týchto typov financovania:

- a) v rámci DCI a ENI prostredníctvom odpustenia dlhov v rámci medzinárodne schválených programov znižovania zadlženosti;
- b) v rámci DCI a nástroja na podporu stability a mieru vo výnimočných prípadoch prostredníctvom odvetvových a všeobecných programov dovozu, ktoré môžu mať podobu:
 - i) odvetvových programov dovozu v naturáliách;
 - ii) odvetvových programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie dovozu pre dané odvetvie; alebo
 - iii) všeobecných programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie všeobecného dovozu širokej škály výrobkov;

c) v rámci EIDHR prostredníctvom priameho udeľovania:

- i) grantov s nízkou hodnotou obhajcom ľudských práv na financovanie naliehavých ochranných opatrení, a to bez potreby spolufinancovania, ak je to vhodné;
- ii) grantov na financovanie opatrení v najťažších podmienkach alebo v situáciách uvedených v článku 2 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 235/2014, kde by uverejnenie výzvy na prekladanie návrhov nebolo primerané, a to bez potreby spolufinancovania, ak je to vhodné. Takéto granty nesmú presiahnuť 1 000 000 EUR a trvať najviac 18 mesiacov, pričom toto obdobie môže byť predĺžené o ďalších 12 mesiacov v prípade objektívnych a nepredvídaných prekážok v ich vykonávaní;
- iii) grantov pre Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva ako aj Európske medziuniverzitné centrum pre ľudské práva a demokratizáciu, ktoré zabezpečuje európsky magisterský program v oblasti ľudských práv a demokratizácie a štipendijný program EÚ a OSN a pre jeho sieť univerzít zabezpečujúcich postgraduálne štúdium v oblasti ľudských práv vrátane štipendií pre študentov a obhajcov ľudských práv z tretích krajín.

2. Programy cezhraničnej spolupráce sa v rámci ENI a IPA II vykonávajú najmä prostredníctvom zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi alebo nepriameho hospodárenia s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami. Podrobné pravidlá sa ustanovia vo vykonávacích aktoch prijatých na základe nariadenia (EÚ) č. 232/2014 a nariadenia (EÚ) č. 231/2014.

3. Komisia môže prijať viacročné akčné programy:
- a) na obdobie kratšie ako tri roky v prípade opakujúcich sa opatrení;
- b) na obdobie kratšie ako sedem rokov v rámci IPA II.

Viacročné záväzky obsahujú ustanovenia uvádzajúce, že okrem záväzkov pre počiatočný rok obdobia, na ktoré sa prijali, majú tieto záväzky len orientačný charakter a závisia od budúcich ročných rozpočtov Únie.

4. V prípade opatrení v rámci ENI a IPA II, ktoré trvajú dlhšie ako jeden rok, sa rozpočtové záväzky na niekoľko rokov môžu rozdeliť na ročné splátky.

Komisia v takýchto prípadoch, pokiaľ sa v uplatniteľných pravidlách neustanovuje inak, automaticky zruší viazanosť akejkoľvek časti rozpočtového záväzku prijatého v súvislosti s programom, ktorá sa do 31. decembra piateho roku nasledujúceho po roku prijatia rozpočtového záväzku nepoužila ako zálohová alebo priebežná platba alebo v prípade ktorej poverený subjekt nepredložil certifikovaný výkaz výdavkov alebo žiadosť o platbu.

5. Pravidlá riadenia cezhraničnej spolupráce, ktoré sa uplatňujú v rámci IPA II pri zdieľanom hospodárení s členskými štátmi, sú v súlade s pravidlami, ktoré sa uvádzajú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 ⁽¹⁾ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 ⁽²⁾.

Článok 7

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Komisia prijme vhodné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa pri vykonávaní opatrení financovaných podľa tohto nariadenia chránili finančné záujmy Únie uplatňovaním preventívnych opatrení na zamedzenie podvodom, korupcií a iným protiprávnym činnostiam, účinnými kontrolami a pri odhalení nezrovnalostí vymáhaním alebo v prípade potreby spätným získaním neoprávnene vyplatených súm a prípadne aj uplatňovaním účinných, primeraných a odrádzajúcich administratívnych a finančných sankcií.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach pre podporu čerpanú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na účely dosiahnutia cieľa európskej územnej spolupráce (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259).

2. Komisia alebo jej zástupcovia a Dvor audítorov majú právomoc vykonávať audit alebo – v prípade medzinárodných organizácií – právomoc vykonávať overovanie v súlade s dohodami, ktoré boli s nimi uzatvorené, na základe dokumentov a na mieste u všetkých prijímateľov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorým sa podľa tohto nariadenia poskytli finančné prostriedky Únie.

3. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste v súlade s ustanoveniami a postupmi stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽³⁾ a v nariadení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽⁴⁾, aby sa zistilo, či v súvislosti s dohodou alebo rozhodnutím o grante alebo zmluvou financovanou v rámci tohto nariadenia nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.

4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1, 2 a 3, dohody o spolupráci s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, zmluvy, dohody o grante a rozhodnutia o grante, ktoré vyplývajú z vykonávania tohto nariadenia, obsahujú ustanovenia, ktorými sa Komisia, Dvor audítorov a OLAF výslovne splnomocňujú vykonávať takéto audity, kontroly a inšpekcie na mieste, a to v súlade s ich príslušnými právomocami.

HLAVA III

PRÁVIDLÁ O ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI A PÔVODE NA ÚČELY VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA A POSTUPOV UDEĽOVANIA GRANTOV A OSTATNÝCH POSTUPOV ZADÁVANIA ZÁKAZIEK

Článok 8

Spoločné pravidlá

1. Účasť na zadávaní verejných zákaziek a grantov a ostatných postupov zadávania zákaziek na opatrenia financované podľa tohto nariadenia v prospech tretích strán je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi oprávnenej krajiny, a pre všetky právnické osoby, ktoré majú skutočné sídlo v oprávnenej krajine, ako sa vymedzuje pre daný uplatniteľný nástroj podľa tejto hlavy, ako aj pre medzinárodné organizácie.

Právnické osoby môžu zahŕňať organizácie občianskej spoločnosti, ako sú napríklad mimovládne neziskové organizácie a nezávislé politické nadácie, organizácie založené na princípe spoločenstva a súkromné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

2. V prípade opatrení spoločne spolufinancovaných s partnerom alebo iným darcom alebo vykonávaných prostredníctvom členského štátu zdieľaným hospodárením alebo prostredníctvom trustového fondu Únie zriadeného Komisiou, krajiny, ktoré sú oprávnenými krajinami podľa pravidiel tohto partnera, iného darcu alebo členského štátu, alebo určené v akte, ktorým sa zriaďuje trustový fond Únie, sú tiež oprávnené.

V prípade opatrení vykonávaných prostredníctvom jedného z orgánov poverených nepriamym hospodárením v rámci kategórie uvedenej v článku 58 ods. 1 písm. c) bodoch ii) až viii) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 sú krajiny, ktoré sú oprávnené podľa pravidiel dotknutého orgánu, tiež oprávnené.

3. V prípade opatrení financovaných z jedného z nástrojov a okrem toho z ďalšieho nástroja Únie v oblasti vonkajšej činnosti vrátane Európskeho rozvojového fondu sa na účely daného opatrenia považujú za oprávnené aj krajiny, ktoré sa stanovujú v ktoromkoľvek z týchto opatrení.

V prípade opatrení globálnej, regionálnej alebo cezhraničnej povahy financovaných z jedného z nástrojov, sa krajiny, územia a regióny zahrnuté do opatrenia môžu považovať za oprávnené na účely daného opatrenia.

4. Všetky dodávky zakúpené na základe zmluvy o verejnom obstarávaní alebo dohody o grante financované podľa tohto nariadenia pochádzajú z oprávnenej krajiny. Môžu však pochádzať z ktorejkoľvek inej krajiny, ak suma dodávok, ktoré sa majú zakúpiť, nie je vyššia ako referenčná hodnota, ktorá sa použije pri súťažnom rokovaní konaní. Na účely tohto nariadenia sa pojem „pôvod“ vymedzuje v článkoch 23 a 24 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 ⁽¹⁾ a v ďalších legislatívnych aktoch Únie upravujúcich nepreferenčný pôvod.

5. Pravidlá uvedené v tejto hlave sa neuplatňujú na fyzické osoby, ktoré sú zamestnané oprávnenými dodávateľmi, prípadne subdodávateľmi, alebo ktoré majú s nimi zákonne uzavreté iné zmluvy, a nepredstavujú pre takého fyzické osoby obmedzenia v súvislosti so štátnou príslušnosťou.

6. S cieľom podporiť miestne kapacity, trhy a nákupy sa uprednostnia miestni a regionálni dodávatelia v prípade, keď sa v nariadení (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ustanovuje zadávanie zákaziek na základe jedinej ponuky. Vo všetkých ostatných prípadoch sa podporuje účasť miestnych a regionálnych dodávateľov v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedeného nariadenia.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 19.12.1992, s. 1).

7. Oprávnenosť, ako sa vymedzuje v tejto hlave, sa môže obmedziť, pokiaľ ide o štátnu príslušnosť, zemepisnú polohu alebo povahu žiadateľov, ak sa takéto obmedzenia vyžadujú z dôvodu osobitnej povahy a cieľov opatrenia a ak sú nevyhnutné na účely jej efektívneho vykonávania. Takéto obmedzenia sa môžu uplatniť najmä na účasť na postupoch verejného obstarávania v prípadoch opatrení cezhraničnej spolupráce.

8. Fyzické a právnické osoby, ktorým boli udelené zákazky, dodržiavajú príslušné právne predpisy v oblasti životného prostredia vrátane mnohostranných dohôd v oblasti životného prostredia, ako aj medzinárodne dohodnuté základné pracovné normy ⁽²⁾.

Článok 9

Oprávnenosť v rámci DCI, ENI a nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami

1. Oprávnenými na financovanie v rámci DCI, ENI a nástroja partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami sú uchádzači, žiadatelia a záujemcovia z týchto krajín:

- a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 231/2014 a zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore;
- b) v prípade ENI, partnerské krajiny, na ktoré sa vzťahuje ENI, a Ruská federácia, keď sa príslušný postup uskutočňuje v rámci programov spolupráce medzi viacerými krajinami a v rámci programov cezhraničnej spolupráce, na ktorých sa Ruská federácia zúčastňuje;
- c) rozvojové krajiny a územia, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA uverejneného výborom OECD-DAC (ďalej len „príjemcovia ODA“) a ktoré nie sú členmi skupiny G-20, a zámorské krajiny a územia, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Rady 2001/822/ES ⁽³⁾;
- d) rozvojové krajiny, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA a ktoré sú členmi skupiny G-20, a iné krajiny a územia, ak sú prijímateľmi opatrení financovaných Úniou v rámci nástrojov, na ktoré sa vzťahuje tento článok;

⁽²⁾ Základné pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce (ILO), dohody o slobode združovania a kolektívnom vyjednávaní, odstránení nútenej a povinnej práce, odstránení diskriminácie v zamestnaní a povolani a o zrušení detskej práce.

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2001/822/ES z 27. novembra 2001 o pridružení zámorských krajín a území k Európskemu spoločenstvu („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. ES L 314, 30.11.2001, s. 1).

e) krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci. Recipročný prístup sa môže udeliť na obmedzené obdobie v trvaní aspoň jedného roka vždy, keď krajina zabezpečí oprávnenosť za rovnakých podmienok pre subjekty z Únie a z krajín oprávnených v rámci nástrojov, na ktoré sa vzťahuje tento článok. Komisia rozhodne o recipročnom prístupe a o jeho trvaní v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 16 ods. 2 a po konzultácii s dotknutou prijímajúcou krajinou alebo krajinami; a

f) členské krajiny OECD v prípade zmlúv vykonávaných v niektorej z najmenej rozvinutých krajín alebo vysoko zadlžených chudobných krajín, ktoré sú zahrnuté do zoznamu príjemcov ODA.

2. Komisia môže považovať za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín alebo dodávky neoprávneného pôvodu v prípade:

a) krajín, ktoré majú tradičné hospodárske, obchodné alebo geografické väzby so susednou prijímajúcou krajinou;

b) naliehavosti alebo nedostupnosti výrobkov a služieb na trhoch dotknutých krajín alebo v iných riadne odôvodnených prípadoch, keď by uplatňovanie pravidiel oprávnenosti spôsobilo, že realizácia projektu, programu alebo opatrenia by bola nemožná alebo nadmerne náročná.

3. V prípade opatrení vykonávaných v rámci zdieľaného hospodárenia môže príslušný členský štát, na ktorý Komisia delegovala úlohy spojené s vykonávaním, považovať v mene Komisie za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín v zmysle odseku 2 tohto článku alebo tovar neoprávneného pôvodu v zmysle článku 8 ods. 4.

Článok 10

Oprávnenosť v rámci IPA II

1. Oprávnenými na financovanie v rámci IPA II sú uchádzači, žiadatelia a záujemcovia z týchto krajín:

a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 231/2014, zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore a partnerské krajiny, na ktoré sa vzťahuje nástroj ENI, a

b) krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci za podmienok uvedených v článku 9 ods. 1 písm. e).

2. Komisia môže považovať za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín alebo tovar neoprávneného pôvodu, a to v prípadoch týkajúcich sa naliehavosti alebo nedostupnosti výrobkov a služieb na trhoch dotknutých krajín alebo v iných riadne odôvodnených prípadoch, keď by uplatňovanie pravidiel oprávnenosti spôsobilo, že realizácia projektu, programu alebo opatrenia by bola nemožná alebo nadmerne náročná.

3. V prípade opatrení vykonávaných v rámci zdieľaného hospodárenia môže príslušný členský štát, na ktorý Komisia delegovala úlohy spojené s vykonávaním, považovať v mene Komisie za oprávnených aj uchádzačov, žiadateľov a záujemcov z neoprávnených krajín v zmysle odseku 2 tohto článku alebo tovar neoprávneného pôvodu v zmysle článku 8 ods. 4.

Článok 11

Oprávnenosť v rámci EIDHR a nástroja na podporu stability a mieru

1. Bez toho, aby boli dotknuté obmedzenia vyplývajúce z povahy a cieľov opatrení, ako sa ustanovuje v článku 8 ods. 7, je účasť na zadávaní verejných zákaziek alebo na udeľovaní grantov, ako aj pri nábore expertov v rámci EIDHR a nástroja na podporu stability a mieru otvorená bez obmedzenia.

2. Oprávnenými na financovanie v rámci EIDHR v súlade s článkom 4 ods. 1, 2 a 3 a článkom 6 ods. 1 písm. c) sú tieto orgány a aktéri:

a) organizácie občianskej spoločnosti vrátane mimovládnych neziskových organizácií a nezávislých politických nadácií, organizácie založené na princípe spoločenstva a súkromné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;

b) verejné neziskové agentúry, inštitúcie a organizácie a ich siete na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;

c) národné, regionálne a medzinárodné parlamentné orgány, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov EIDHR a ak sa navrhované opatrenie nemôže financovať v rámci iného nástroja;

d) medzinárodné a regionálne medzivládne organizácie;

e) fyzické osoby, subjekty, ktoré nemajú právnu subjektivitu, a vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch aj iné orgány alebo aktéri nešpecifikovaní v tomto odseku, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov EIDHR.

Článok 12

Monitorovanie a hodnotenie opatrení

1. Komisia pravidelne monitoruje svoje opatrenia a skúma pokrok pri dosahovaní očakávaných výsledkov zahŕňajúcich vykonanú činnosť a jej prínosy. Komisia okrem toho vyhodnotí vplyv a účinnosť svojich odvetvových politík a opatrení, ako aj účinnosť programovania, prípadne aj prostredníctvom nezávislých externých hodnotení. Náležite sa zohľadňujú návrhy Európskeho parlamentu alebo Rady na nezávislé vonkajšie hodnotenie. Hodnotenia sa zakladajú na zásadách osvedčených postupov OECD-DAC s cieľom zistiť – podľa potreby aj pri zohľadnení rodovej rovnosti – či sa dosiahli osobitné ciele, a navrhnúť odporúčania s cieľom zlepšiť budúce operácie. Tieto hodnotenia sa vykonávajú na základe vopred vymedzených, zrozumiteľných, transparentných, prípadne pre krajinu špecifických a merateľných ukazovateľov.

2. Komisia prostredníctvom príslušného výboru uvedeného v článku 16 zasiela svoje hodnotiace správy Európskemu parlamentu, Rade a členským štátom. Na žiadosť členského štátu môže osobitné hodnotenia prerokovať tento výbor. Výsledky sa premietnu do koncepcie programu a pridelenia zdrojov.

3. Komisia zapája do fázy hodnotenia pomoci Únie poskytnutej podľa tohto nariadenia v primeranom rozsahu všetky príslušné zainteresované strany a v prípade potreby sa môže snažiť o vypracovanie spoločných hodnotení s členskými štátmi a rozvojovými partnermi.

4. V správe uvedenej v článku 13 sa zohľadňujú hlavné získané poznatky a nadväzujúce kroky na odporúčania hodnotení vykonaných v predchádzajúcich rokoch.

HLAVA IV

ĎALŠIE SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Výročná správa

1. Komisia preskúma pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení vonkajšej finančnej pomoci Únie a od roku 2015 predkladá Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o dosiahnutých cieľoch každého nariadenia prostredníctvom ukazovateľov merajúcich dosiahnuté výsledky a účinnosť príslušného nástroja. Uvedenú správu predloží aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

2. Výročná správa obsahuje informácie týkajúce sa predchádzajúceho roka o financovaných opatreniach, výsledkoch monitorovania a hodnotenia, účasti príslušných partnerov a o plnení rozpočtových záväzkov a platobných rozpočtových prostriedkov rozdelených podľa jednotlivých krajín, regiónov a oblastí spolupráce. Posúdia sa v nej výsledky finančnej pomoci Únie použitím pokiaľ možno osobitných a merateľných ukazovateľov jej úlohy pri plnení cieľov týchto nástrojov. V prípade rozvojovej spolupráce sa v správe posúdi, ak je to možné a vhodné, aj dodržiavanie zásad účinnosti pomoci, a to aj pokiaľ ide o inovačné finančné nástroje.

3. Výročná správa vypracovaná v roku 2021 bude obsahovať konsolidované informácie z výročných správ týkajúcich sa rokov 2014 až 2020 o každom financovaní vykonanom na základe tohto nariadenia vrátane vonkajších pripísaných príjmov a príspevkov do trustových fondov a poskytne rozdelenie výdavkov podľa prijímajúcich krajín, využitia finančných nástrojov, záväzkov a platieb.

Článok 14

Výdavky na opatrenia v oblasti klímy a biodiverzity

Ročný odhad celkových výdavkov na opatrenia v oblasti klímy a biodiverzity sa urobí na základe prijatých orientačných programových dokumentov. Finančné prostriedky pridelené v rámci nástrojov podliehajú každoročnému systému sledovania na základe metodiky OECD („ukazovatele z Ria“) bez toho, aby sa tým vylúčilo používanie presnejších metodík, ak sú k dispozícii, začlenených do existujúcej metodiky pre riadenie plnenia programov Únie, s cieľom vyčíslieť výdavky súvisiace s opatrením v oblasti klímy a biodiverzity na úrovni akčných programov a individuálnych a osobitných opatrení uvedených v článku 2 ods. 1 a zaznamenaných v rámci hodnotení a vo výročnej správe.

Článok 15

Zapojenie zainteresovaných strán v prijímajúcich krajinách

Ak je to možné a vhodné, Komisia zabezpečuje, aby sa v procese vykonávania uskutočnili riadne konzultácie s relevantnými zainteresovanými stranami v prijímajúcich krajinách vrátane organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy a aby všetky tieto zainteresované strany mali včas prístup k relevantným informáciám, ktoré im umožnia zohrávať v tomto procese zmysuplnú úlohu.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 16

Postup výboru

1. Komisii pomáhajú výbory zriadené na základe nástrojov. Tieto výbory predstavujú výbory v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Prijaté rozhodnutie zostane v účinnosti počas doby uplatňovania prijatého alebo upraveného dokumentu, akčného programu alebo opatrenia.

5. Pozorovateľ z EIB sa zúčastňuje na rokovaní výboru o otázkach, ktoré sa týkajú EIB.

Článok 17

Preskúmanie v polovici vykonávania a hodnotenie nástrojov

1. Komisii sa najneskôr do 31. decembra 2017 predloží správa o preskúmaní v polovici vykonávania každého jednotlivého nástroja a tohto nariadenia. Správa zahŕňa obdobie od 1. januára 2014 do 30. júna 2017, pričom sa zameria na dosiahnutie cieľov každého nástroja prostredníctvom ukazovateľov merajúcich dosiahnuté výsledky a účinnosť nástrojov.

Okrem toho sa v záujme dosiahnutia cieľov každého nástroja uvedená správa zaoberá pridanou hodnotou každého nástroja, možnosťami zjednodušenia, vnútornou a vonkajšou súdržnosťou vrátane komplementárnosti a synergií medzi nástrojmi, trvajúcou relevantnosťou všetkých cieľov, a prínosom opatrení ku konzistentnej vonkajšej činnosti Únie, prípadne k prioritám Únie, pokiaľ ide o inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. V správe sa zohľadnia aj všetky zistenia a závery, pokiaľ ide o dlhodobý vplyv nástrojov. Obsahuje aj informácie o pákovom efekte, ktorý dosiahli fondy každého finančného nástroja.

Správa sa vypracuje s konkrétnym zámerom zlepšiť vykonávanie pomoci Únie. Obsahuje informácie týkajúce sa rozhodnutia o obnovení, úprave alebo pozastavení určitých typov opatrení vykonávaných v rámci nástrojov.

Správa tiež obsahuje konsolidované informácie z príslušných výročných správ o každom financovaní vykonanom na základe tohto nariadenia vrátane vonkajších pripísaných príjmov a príspevkov do trustových fondov a poskytne rozdelenie výdavkov podľa prijímajúcich krajín, využitia finančných nástrojov, záväzkov a platieb.

Komisia vypracuje záverečnú hodnotiacu správu za obdobie rokov 2014 až 2020 v rámci predbežného preskúmania ďalšieho rozpočtového obdobia.

2. Správa o preskúmaní v polovici vykonávania uvedená v prvom pododseku odseku 1 sa predloží Európskemu parlamentu a Rade a v prípade potreby sa doplní legislatívnymi návrhmi na vykonanie potrebných úprav týchto nástrojov a tohto nariadenia.

3. Ako základ pre posúdenie rozsahu, v akom sa ciele dosiahli, sa použijú hodnoty ukazovateľov z 1. januára 2014.

4. Komisia požiada partnerské krajiny o poskytnutie všetkých potrebných údajov a informácií v súlade s medzinárodnými záväzkami o účinnosti pomoci s cieľom umožniť monitorovanie a hodnotenie dotknutých opatrení.

5. Dlhodobé výsledky a vplyv a udržateľnosť účinkov nástrojov sa vyhodnotia v súlade s pravidlami a postupmi monitorovania, hodnotenia a podávania správ platnými v danom čase.

Článok 18

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament

Predseda

M. SCHULZ

Za Radu

Predseda

D. KOURKOULAS

Vyhlásenie Európskej komisie k používaniu vykonávacích aktov na stanovenie vykonávacích ustanovení určitých pravidiel nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II)

Európska komisia sa domnieva, že účelom vykonávacích pravidiel programov cezhraničnej spolupráce stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť, a ďalších podrobnejších osobitných vykonávacích pravidiel stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), je doplniť základný akt, a preto by tieto pravidlá mali mať formu delegovaných aktov prijímaných na základe článku 290 ZFEÚ. Európska komisia nebude namietat proti prijatiu textu dohodnutého medzi spoluzákodarcami. Európska komisia však pripomína, že otázku vymedzenia hranice medzi článkami 290 a 291 ZFEÚ v súčasnosti skúma Súdny dvor Európskej únie v rámci tzv. „biocídového prípadu“.

Vyhlásenie Európskej komisie k „spätným tokom“

V súlade s povinnosťami stanovenými v článku 21 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, Európska komisia zahrnie do návrhu rozpočtu riadok pre vnútorné pripísané príjmy, v ktorom sa podľa možností vždy uvedie príslušná suma takéhoto príjmu.

Každý rok počas procesu plánovania rozpočtu bude rozpočtový orgán informovaný o úhrnnej sume zdrojov. Do návrhu rozpočtu sa zahrnie iba tá suma vnútorných pripísaných príjmov, ktorá je istá.

Vyhlásenie Európskeho parlamentu k pozastaveniu pomoci poskytovanej v rámci finančných nástrojov

Európsky parlament poznamenáva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 232/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj európskeho susedstva, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 234/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA), neobsahujú žiadny výslovný odkaz na možnosť pozastavenia pomoci v prípadoch, keď krajina, ktorá je príjemcom pomoci, nedodržiava základné zásady vymedzené v príslušnom nástroji, a to najmä zásady demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv.

Európsky parlament sa domnieva, že akékoľvek pozastavenie pomoci v rámci týchto nástrojov by zmenilo celkový finančný mechanizmus dohodnutý podľa riadneho legislatívneho postupu. Preto ak sa má takéto rozhodnutie prijať, Európsky parlament je ako spoluzákonodarca a zložka rozpočtového orgánu oprávnený vykonávať svoje právomoci v plnej miere.

II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE RADY (EURATOM) č. 237/2014

z 13. decembra 2013,

ktorým sa ustanovuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 203,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

keďže:

(1) Nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti ustanovený nariadením Rady (Euratom) č. 300/2007 ⁽²⁾ je jedným z nástrojov na poskytovanie priamej podpory vonkajším politikám Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

(2) Únia je dôležitým poskytovateľom hospodárskej, finančnej, technickej, humanitárnej a makroekonomickej pomoci tretím krajinám. Toto nariadenie je časťou rámca zameraného na plánovanie spolupráce a poskytovanie pomoci zameranej na podporu presadzovania vysokej úrovne jadrovej bezpečnosti, ochrany pred žiarením a uplatňovania efektívnych a účinných bezpečnostných opatrení pre jadrové materiály v tretích krajinách.

(3) Haváriou v Černobyle v roku 1986 sa zdôraznil celosvetový význam jadrovej bezpečnosti. Haváriou v jadrovej elektrárni Fukušima Daiiči v roku 2011 sa potvrdilo, že je nevyhnutné pokračovať v snahe o zlepšenie jadrovej

bezpečnosti, a aby spĺňala čo najprísnejšie normy. Spoločenstvo by malo byť schopné podporovať jadrovú bezpečnosť v tretích krajinách, aby sa vytvorili bezpečnostné podmienky potrebné na vylúčenie rizika ohrozenia života a zdravia verejnosti.

(4) Iba Únia, ktorá koná v rámci spoločných politík a stratégií so svojimi členskými štátmi, má nevyhnutnú kapacitu na to, aby reagovala na globálne výzvy, ako aj najlepšie predpoklady na koordináciu spolupráce s tretími krajinami.

(5) Rozhodnutím Komisie 1999/819/Euratom ⁽³⁾ Spoločenstvo pristúpilo k Dohovoru o jadrovej bezpečnosti z roku 1994. Rozhodnutím Komisie 2005/510/Euratom ⁽⁴⁾ Spoločenstvo pristúpilo k Spoločnému dohovoru o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom.

(6) S cieľom udržať a podporovať neustále zlepšovanie jadrovej bezpečnosti a jej reguláciu prijala Rada smernicu 2009/71/Euratom ⁽⁵⁾ a smernicu 2011/70/Euratom ⁽⁶⁾. Tieto smernice a prísné normy v oblasti jadrovej bezpečnosti a nakladania s rádioaktívnym odpadom a vyhoretým palivom vykonávané v Spoločenstve sú príkladmi, ktoré sa majú použiť na účely podnecovania tretích krajín k tomu, aby prijali podobné prísné normy.

(7) Podpora regulácie a iných foriem spolupráce s krajinami s rozvíjajúcou sa ekonomikou a podpora prístupu, pravidiel, noriem a postupov Únie sú cieľmi vonkajšej politiky stratégie Európa 2020.

⁽³⁾ Rozhodnutie Komisie 1999/819/Euratom zo 16. novembra 1999 o pristúpení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) k Dohovoru o jadrovej bezpečnosti z roku 1994 (Ú. v. ES L 318, 11.12.1999, s. 20).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Komisie 2005/510/Euratom zo 14. júna 2005 o pristúpení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu k Spoločnému dohovoru o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom [oznámené pod číslom K(2005) 1729] (Ú. v. EÚ L 185, 16.7.2005, s. 33).

⁽⁵⁾ Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18).

⁽⁶⁾ Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48).

⁽¹⁾ Stanovisko z 19. novembra 2013 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Nariadenie Rady (Euratom) č. 300/2007 z 19. februára 2007, ktorým sa ustanovuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti (Ú. v. EÚ L 81, 22.3.2007, s. 1).

- (8) Členské štáty Spoločenstva sú signatármi Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a dodatkového protokolu.
- (9) Spoločenstvo už v súlade s kapitolou 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“) úzko spolupracuje s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE), a to v súvislosti s jadrovými bezpečnostnými opatreniami v záujme cieľov hlavy II kapitoly 7 Zmluvy o Euratome, ako aj v súvislosti s jadrovou bezpečnosťou.
- (10) Existuje viacero medzinárodných organizácií a programov, ktoré sledujú ciele podobné cieľom tohto nariadenia, ako napríklad MAAE, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj/Agentúra pre jadrovú energiu (OECD/NEA), Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) a Environmentálne partnerstvo Severnej dimenzie (NDEP).
- (11) Je mimoriadne potrebné, aby Spoločenstvo na základe vlastných bezpečnostných činností v rámci Únie pokračovalo v úsilí na podporu uplatňovania účinných bezpečnostných opatrení pre jadrové materiály v tretích krajinách.
- (12) Komisia by pri uplatňovaní tohto nariadenia mala pred vypracovaním a prijatím strategického dokumentu a viacročných orientačných programov konzultovať so Skupinou európskych regulačných orgánov pre jadrovú bezpečnosť (ENSREG). Akčné programy by sa mali zakladať v prípade potreby na konzultáciách s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi členských štátov, ako aj na dialógu s partnerskými krajinami.
- (13) Opatrenia podporujúce ciele tohto nariadenia by sa mali tiež podporiť využívaním ďalších synergií s priamymi a nepriamymi opatreniami rámcových programov Euratomu pre výskum a odbornú prípravu v oblasti jadrovej energie.
- (14) Je zrejmé, že zodpovednosť za bezpečnosť zariadenia nesie prevádzkovateľ a štát, do ktorého súdnej právomoci patrí toto zariadenie.
- (15) Zatiaľ čo sa finančné nároky na vonkajšiu pomoc Únie zvyšujú, hospodárska a rozpočtová situácia Únie zdroje dostupné na takúto pomoc obmedzuje. Komisia by sa preto mala usilovať o čo najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov, najmä prostredníctvom využívania finančných nástrojov s pákovým efektom. Takýto pákový efekt sa zvyšuje možnosťou využívania a opätovného využívania finančných prostriedkov investovaných a vytváraných prostredníctvom uvedených finančných nástrojov.
- (16) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci.
- (17) Vykonávacie právomoci týkajúce sa programovania a financovania činností podporovaných podľa tohto nariadenia by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁾, ktoré sa má uplatňovať na účely tohto nariadenia, hoci sa v ňom neodvoláva na článok 106a Zmluvy o Euratome. S prihliadnutím na povahu vykonávacích aktov, najmä na ich orientačný charakter pre politiku alebo finančné dôsledky, sa má s výnimkou technických vykonávacích opatrení malého finančného rozsahu v zásade používať na ich prijatie postup preskúmania ustanovený v uvedenom nariadení. Komisia by mala okamžite prijať uplatniteľné vykonávacie akty, ak si to v náležite odôvodnených prípadoch, ktoré sa týkajú jadrovej alebo radiačnej havárie vrátane náhodného ožiarenia, vyžaduje potreba rýchlej reakcie Spoločenstva na účely zmierňovania dôsledkov naliehavé dôvody.
- (18) Na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali podľa potreby uplatňovať pravidlá a postupy ustanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014⁽²⁾.
- (19) Únia a Spoločenstvo aj naďalej využívajú jednotný inštitucionálny rámec. Preto je nevyhnutné zabezpečiť súlad ich vonkajších činností. Európska služba pre vonkajšiu činnosť sa v prípade potreby zúčastní na programovaní v rámci tohto nástroja v súlade s rozhodnutím Rady 2010/427/EÚ⁽³⁾.
- (20) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov s cieľom optimalizovať vplyv svojej vonkajšej činnosti. Dosiahnuť by sa to malo prostredníctvom súladu a komplementárnosti medzi nástrojmi v oblasti vonkajšej činnosti, ako aj prostredníctvom vytvorenia synergií medzi týmto nástrojom, ďalšími nástrojmi v oblasti vonkajšej činnosti a ďalšími politikami Únie. Okrem toho by to malo obsahovať vzájomné posilňovanie programov vytvorených v rámci týchto nástrojov.
- (21) Týmto nariadením sa nahrádza nariadenie (Euratom) č. 300/2007, ktorého účinnosť končí 31. decembra 2013,
- ⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).
- ⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá a postupy pre vykonávanie nástrojov Únie pre vonkajšiu činnosť (pozri stranu 95 tohto úradného vestníka).
- ⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Všeobecný cieľ

Únia financuje opatrenia na podporu presadzovania vysokej úrovne jadrovej bezpečnosti, ochrany pred žiarením a uplatňovania efektívnych a účinných bezpečnostných opatrení pre jadrové materiály v tretích krajinách v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia a jeho prílohy.

Článok 2

Osobitné ciele

Spoluprácou podľa tohto nariadenia sa sledujú tieto osobitné ciele:

1. podpora účinnej kultúry jadrovej bezpečnosti a implementácia čo najprísnejších noriem v oblasti jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením, ako aj nepretržité zvyšovanie jadrovej bezpečnosti;
2. zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom (t. j. preprava, príprava na úpravu, úprava, spracovanie, skladovanie a ukladanie), odstavenie a sanácia bývalých jadrových areálov a zariadení;
3. vytvorenie rámcov a metodík na uplatňovanie efektívnych a účinných bezpečnostných opatrení pre jadrové materiály v tretích krajinách.

Článok 3

Osobitné opatrenia

1. Ciele uvedené v článku 2 bode 1 sa dosahujú predovšetkým prostredníctvom týchto opatrení:

- a) podpory regulačných orgánov, organizácií technickej podpory;
- b) posilnenia regulačného rámca, najmä pokiaľ ide o preskúmanie a hodnotenie, licenčné činnosti a činnosti dohľadu týkajúce sa atómových elektrární a iných jadrových zariadení;
- c) podpory účinných regulačných rámcov, postupov a systémov na zabezpečenie primeranej ochrany pred ionizujúcim žiarením z rádioaktívnych materiálov, najmä z vysokoaktívnych rádioaktívnych zdrojov, a ich bezpečného uloženia;

d) vytvorenia účinných mechanizmov na zabránenie haváriám s rádiologickými následkami (vrátane náhodného ožiarenia) a zmiernenie týchto následkov, ak by nastali (napríklad monitorovanie životného prostredia v prípade úniku rádioaktívnych látok, návrh a realizácia činností zmiernovania následkov a sanácie a spolupráca s vnútroštátnymi a medzinárodnými organizáciami v prípade náhodného ožiarenia), ako aj na účely núdzového plánovania, pripravenosti a reakcie na núdzové situácie, civilnej ochrany a prijímania opatrení na obnovu;

e) podpory zabezpečenia bezpečnosti jadrových zariadení a areálov, pokiaľ ide o praktické ochranné opatrenia navrhnuté na znižovanie existujúcich radiačných rizík pre zdravie pracovníkov a verejnosť.

2. Ciele uvedené v článku 2 bode 2 sa dosahujú predovšetkým prostredníctvom týchto opatrení:

- a) podpory regulačných orgánov, organizácií technickej podpory a posilnenia regulačného rámca, najmä pokiaľ ide o zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom;
- b) vypracovania a vykonávania osobitných stratégií a rámcov pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom;
- c) vypracovania a vykonávania stratégií a rámcov pre odstavenie existujúcich zariadení, sanáciu bývalých jadrových areálov a miest, na ktorých sa ťažil urán, a pre vyzdvihnutie rádioaktívnych objektov a materiálu z mora a nakladanie s nimi.

3. Cieľ uvedený v článku 2 bode 3 sa obmedzuje na technické aspekty s cieľom zabezpečiť, aby sa rudy, zdrojový materiál a osobitný štiepny materiál nepoužili na iné účely než na účely, ktoré oznámili ich užívatelia. Dosahuje sa najmä prostredníctvom týchto opatrení:

- a) vytvorenie potrebného regulačného rámca, metodík, technológií a prístupov na vykonávanie jadrových bezpečnostných záruk vrátane správnej evidencie a kontroly štiepnych materiálov na úrovni štátov a prevádzkovateľov;
- b) podpora infraštruktúry a odbornej prípravy pracovníkov.

4. Opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 môžu obsahovať činnosti na podporu medzinárodnej spolupráce vrátane vykonávania a monitorovania medzinárodných dohôd a zmlúv. Obsahujú aj zásadný prvok prenosu znalostí ako sú výmeny informácií, budovania kapacít a odbornej prípravy v oblasti jadrovej bezpečnosti a výskumu s cieľom posilniť udržateľnosť dosiahnutých výsledkov. Vykonávajú sa prostredníctvom spolupráce s príslušnými orgánmi členských štátov a/alebo s orgánmi tretích krajín, regulačnými orgánmi v oblasti jadrovej energie a ich organizáciami technickej podpory a/alebo príslušnými medzinárodnými organizáciami, predovšetkým s MAAE. V osobitných a náležite odôvodnených prípadoch sa opatrenia týkajúce sa odseku 1 písm. b) a c) vykonávajú prostredníctvom spolupráce s prevádzkovateľmi a/alebo príslušnými organizáciami z členských štátov a s prevádzkovateľmi jadrových zariadení z tretích krajín, ako sa vymedzujú v článku 3 ods. 1 smernice 2009/71/Euratom, ako aj jadrových areálov.

Článok 4

Súlad, ucelenosť a komplementárnosť

1. Pokrok pri dosahovaní osobitných cieľov uvedených v článku 2 sa posúdi prostredníctvom týchto ukazovateľov výkonu:

- a) množstvo a význam otázok identifikovaných počas vykonávania spolupráce;
- b) stav vývoja stratégií týkajúcich sa vyhoretého paliva, jadrového odpadu a odstavenia, príslušného legislatívneho a regulačného rámca a vykonávania projektov;
- c) množstvo a význam otázok identifikovaných v príslušných správach o jadrových bezpečnostných zárukách.

Pred vykonávaním projektov a pri zohľadnení osobitosti každej činnosti sa v súlade s článkom 7 ods. 2 vymedzia osobitné ukazovatele monitorovania, hodnotenia a posúdenia výsledkov.

2. Komisia zabezpečí, aby boli prijaté opatrenia v súlade s celkovým strategickým politickým rámcom Únie pre partnerskú krajinu, a najmä s cieľmi politik a programov tejto partnerskej krajiny v oblasti rozvoja a hospodárskej spolupráce.

3. Finančnou, hospodárskou a technickou spoluprácou stanovenou podľa tohto nariadenia sa dopĺňa spolupráca Únie podľa ostatných nástrojov.

HLAVA II

PROGRAMOVANIE A ORIENTAČNÉ ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Článok 5

Strategický dokument

1. Spolupráca Spoločenstva podľa tohto nariadenia sa vykonáva na základe všeobecného viacročného strategického dokumentu pre nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti.

2. Strategický dokument tvorí všeobecný základ spolupráce a vypracúva sa na obdobie najviac siedmich rokov. Ustanovuje sa v ňom stratégia Spoločenstva pre spoluprácu podľa tohto nariadenia so zreteľom na potreby dotknutých krajín, priority Spoločenstva, medzinárodnú situáciu a činnosti príslušných tretích krajín. V strategickom dokumente sa uvádza aj pridaná hodnota spolupráce, ako aj to, ako zabrániť duplicite s inými programami a iniciatívami, najmä s programami a iniciatívami medzinárodných organizácií, ktoré sledujú podobné ciele, a hlavných darcov.

3. Strategický dokument sa zameriava na poskytnutie uceleného rámca pre spoluprácu medzi Spoločenstvom a dotknutými tretími krajinami alebo regiónmi v súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi, so zásadami a s politikou Spoločenstva.

4. Príprava strategického dokumentu sa riadi zásadami účinnosti pomoci: národné vlastníctvo, partnerstvo, koordinácia, harmonizácia, zosúladenie s prijímajúcou krajinou alebo regionálnymi systémami, vzájomná zodpovednosť a orientácia na výsledky.

5. Komisia schváli strategický dokument v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 11 ods. 2. Okrem toho, podľa toho istého postupu strategický dokument preskúma a v prípade potreby ho aktualizuje, a to v polovici trvania alebo kedykoľvek, keď je to potrebné.

Článok 6

Viacročné orientačné programy

1. Viacročné orientačné programy sa vypracujú na základe strategického dokumentu uvedeného v článku 5. Viacročné orientačné programy sa vzťahujú na obdobie od 2 do 4 rokov.

2. Vo viacročných orientačných programoch sa stanovujú prioritné oblasti vybrané na financovanie, osobitné ciele, očakávané výsledky, ukazovatele výkonnosti a orientačné pridelenie finančných prostriedkov, a to celkové, ako aj podľa prioritných oblastí, vrátane primeranej rezervy vo forme nepridelených finančných prostriedkov. Táto môže byť podľa potreby vyjadrená ako rozpätie alebo minimálna suma. Vo viacročných orientačných programoch sa stanovujú usmernenia na zabránenie duplicite.

3. Viacročné orientačné programy sú založené na žiadosti partnerských krajín alebo regiónov a dialógu s nimi so zapojením zainteresovaných strán s cieľom zabezpečiť, aby dotknutá krajina alebo región prevzali dostatočnú zodpovednosť za tento proces, a podnietiť podporu národných stratégií v oblasti rozvoja. S cieľom dosiahnuť komplementaritu a zabránenie duplicite sa vo viacročných orientačných programoch zohľadňuje súčasná, ako aj plánovaná medzinárodná spolupráca, a to najmä s medzinárodnými organizáciami, ktoré sledujú podobné ciele, a hlavnými darcami v oblastiach uvedených v článku 2. Vo viacročných orientačných programoch sa tiež uvedie, aký prínos spolupráca predstavuje.

4. Komisia prijme viacročné orientačné programy v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 11 ods. 2. Okrem toho, podľa toho istého postupu tieto orientačné programy preskúma a v prípade potreby ich aktualizuje, pričom zohľadní každé preskúmanie strategického dokumentu uvedeného v článku 5.

HLAVA III

VYKONÁVANIE

Článok 7

Ročné akčné programy

1. Ročné akčné programy (ďalej len „akčné programy“) sa vypracujú na základe strategického dokumentu a viacročných orientačných programov uvedených v článkoch 5 a 6. Akčné programy sa stanovujú pre každú tretiu krajinu alebo región a upresnia sa v nich podrobnosti týkajúce sa vykonávania spolupráce stanovenej podľa tohto nariadenia.

Vo výnimočných prípadoch, najmä ak sa akčný program ešte neprijal, môže Komisia na základe dokumentov orientačného programovania prijať individuálne opatrenia v súlade s rovnakými pravidlami a postupmi ako pri akčných programoch.

V prípade nepredvídaných a riadne odôvodnených potrieb, okolností alebo záväzkov môže Komisia prijať osobitné opatrenia, ktoré nie sú ustanovené v dokumentoch orientačného programovania.

2. V akčných programoch sa uvádzajú sledované ciele, oblasti pôsobnosti, plánované opatrenia a projekty, očakávané výsledky, riadiace postupy a plánovaná celková suma financovania. Obsahujú súhrnný opis operácií, ktoré sa majú financovať, približný údaj o sumách vyčlenených na každú operáciu, orientačný časový harmonogram vykonávania a podľa potreby osobitné ukazovatele monitorovania, hodnotenia a posúdenia výsledkov. V prípade potreby zahŕňajú výsledky akýchkoľvek poznatkov získaných pri predchádzajúcej spolupráci.

3. Komisia prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 11 ods. 2 akčné programy, individuálne opatrenia a osobitné opatrenia. Komisia môže podľa toho istého postupu tieto akčné programy a opatrenia preskúmať a predĺžiť.

4. Odchyľne od odseku 3 sa postupy preskúmania uvedené v článku 11 ods. 2 nevyžadujú pre:

- i) individuálne opatrenia, pre ktoré finančná pomoc Únie nepresiahne 5 miliónov EUR;
- ii) osobitné opatrenia, pre ktoré finančná pomoc Únie nepresiahne 5 miliónov EUR;
- iii) technické zmeny týkajúce sa akčných programov, individuálne opatrenia a osobitné opatrenia.

Na účely tohto odseku „technickými zmenami“ sú úpravy, ako napríklad:

— predĺženie obdobia vykonávania

— prerozdelenie finančných prostriedkov medzi činnosťami, ktoré sú súčasťou ročných akčných programov, individuálnymi a osobitnými opatreniami a projektmi vo výške maximálne 20 % pôvodného rozpočtu, ale nie viac ako 5 miliónov EUR, alebo

— zvýšenie alebo zníženie rozpočtu na ročné akčné programy, individuálne opatrenia a osobitné opatrenia vo výške maximálne 20 % pôvodného rozpočtu, ale nie viac ako 5 miliónov EUR,

ak tieto zmeny podstatne neovplyvnia ciele pôvodných opatrení a akčných programov.

Opatrenia prijaté podľa tohto odseku sa oznámia Európskemu parlamentu, Rade a výboru uvedenému v článku 11 ods. 1 do jedného mesiaca od ich prijatia.

5. V prípade riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov súvisiacich s potrebou rýchlej reakcie Spoločenstva na účely zmiernenia dôsledkov jadrovej alebo rádiatej havárie, Komisia prijme alebo zmení akčné programy alebo opatrenia prostredníctvom okamžite uplatniteľných vykonávacích aktov v súlade s postupom uvedeným v článku 11 ods. 3.

6. Komisia sa môže rozhodnúť, že sa zapojí do akejkoľvek iniciatívy, ktorú začali medzinárodné organizácie a hlavní darcovia sledujúci podobné ciele, pokiaľ je táto iniciatíva v súlade s všeobecným cieľom uvedeným v článku 1. Príslušné rozhodnutie o financovaní sa prijíma v súlade s postupom uvedeným v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

Článok 8**Zhoda a komplementárnosť**

Pri akomkoľvek programovaní alebo preskúmaní programov, ktoré sa uskutočnia po uverejnení správy v polovici trvania uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, sa zohľadnia výsledky, zistenia a závery tejto správy.

Článok 9**Vykonávanie**

Toto nariadenie sa vykonáva v súlade s článkom 1 ods. 3, článkom 1 ods. 4 a článkami 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 a 17 nariadenia (EÚ) č. 236/2014, pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak.

Článok 10**Správa**

Komisia preskúma pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení prijatých podľa tohto nariadenia a predloží Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o vykonávaní spolupráce uvedenej v tomto nariadení. Správa obsahuje údaje za predchádzajúci rok o financovaných opatreniach, informácie o výsledkoch monitorovacích a hodnotiacich činností a o plnení rozpočtových záväzkov a platieb rozdelených podľa krajiny, regiónu a druhu spolupráce.

HLAVA IV**ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****Článok 11****Výbor**

1. Komisii pomáha výbor pre spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 13. decembra 2013

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 12**Európska služba pre vonkajšiu činnosť**

Toto nariadenie sa uplatňuje v súlade s článkom 9 rozhodnutia 2010/427/EÚ.

Článok 13**Referenčná suma**

1. Referenčná suma na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2014 až 2020 je 225 321 000 EUR.

2. Ročné rozpočtové prostriedky povoľuje Európsky parlament a Rada v rámci obmedzení stanovených vo viacročných finančných rámcoch.

Článok 14**Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom od jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

Za Radu

Predseda

V. MAZURONIS

PRÍLOHA

KRITÉRIÁ, KTORÉ SA UPLATŇUJÚ NA SPOLUPRÁCU V OBLASTI JADROVEJ BEZPEČNOSTI

V tejto prílohe sa vymedzujú kritériá ⁽¹⁾ spolupráce podľa tohto nariadenia vrátane priorít.

Spolupráca by sa mala zakladať na týchto kritériách:

1. Všeobecné kritériá a priority**a) Všeobecné kritériá:**

- Spolupráca sa môže vzťahovať na všetky tretie krajiny na celom svete.
- Priorita by sa mala klásť na prístupové krajiny a krajiny oblasti európskeho susedstva, a to najmä uplatňovaním prístupu pre jednotlivé krajiny. Regionálny prístup by sa mal uprednostňovať pre krajiny v iných regiónoch.
- Spolupráca s krajinami s vysokými príjmami sa zameriava na uľahčenie vzťahov medzi ich jednotlivými zainteresovanými stranami príslušnými pre oblasť jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením. Z takýchto vzťahov sa vylučuje akékoľvek financovanie krajín s vysokými príjmami zo strany Spoločenstva prostredníctvom tohto nariadenia. V nutných a vhodných prípadoch, napríklad po veľkej jadrovej havárii, je však možné vykonať osobitné opatrenia.
- Spoločné porozumenie a vzájomná dohoda medzi treťou krajinou a Spoločenstvom by mali byť potvrdené prostredníctvom predloženia formálnej žiadosti Komisii, ktorá zaväzuje príslušnú vládu.
- Tretie krajiny, ktoré chcú spolupracovať so Spoločenstvom, by sa mali zaviazat, že budú v plnej miere dodržiavať zásady nešírenia zbraní. Zároveň by mali byť zmluvnými stranami príslušných dohôdov v rámci MAAE týkajúcich sa jadrovej bezpečnosti, akými sú napríklad Dohovor o jadrovej bezpečnosti z roku 1994 a Spoločný dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoreným palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom, alebo by mali vykonať kroky preukazujúce pevný záväzok k takým dohovorom pristúpiť. Tento záväzok by sa mal každý rok posúdiť a na základe tohto posúdenia sa prijme rozhodnutie o pokračovaní spolupráce. Spolupráca so Spoločenstvom by mohla byť podmienená pristúpením alebo dokončením opatrení potrebných na pristúpenie k príslušným dohovorom. V núdzových prípadoch by sa pri uplatňovaní týchto zásad mala výnimočne preukázať flexibilita.
- S cieľom zabezpečiť a monitorovať súlad s cieľmi v oblasti spolupráce tohto nariadenia dotknutá tretia krajina akceptuje hodnotenie prijatých opatrení. Týmto hodnotením, ktoré by mohlo byť podmienkou ďalších platieb príspevkov Spoločenstva, by sa malo umožniť monitorovanie a overovanie súladu so schválenými cieľmi.
- Cieľom spolupráce, ktorú Európska únia podľa tohto nariadenia poskytuje v oblasti jadrovej bezpečnosti a jadrových bezpečnostných záruk, nie je presadzovať jadrovú energiu, a preto by sa táto pomoc nemala vykladať ako opatrenie na propagáciu tohto zdroja energie v tretích krajinách.

b) Priority

V záujme vytvorenia bezpečnostných podmienok, ktoré sú potrebné na vylúčenie rizík pre život a zdravie verejnosti, by sa spolupráca mala predovšetkým zamerať na regulačné orgány v oblasti jadrovej energie a ich organizácie technickej podpory. Cieľom takejto spolupráce je zabezpečiť ich technickú spôsobilosť a nezávislosť, ako aj posilnenie regulačného rámca, najmä pokiaľ ide o licenčné činnosti vrátane preskúmania a splnenia účinného a komplexného posúdenia rizika a bezpečnosti („záťažové testy“).

Ostatné priority programov spolupráce, ktoré sa majú vypracovať v kontexte tohto nariadenia, zahŕňajú:

- rozvoj a vykonávanie zodpovedných stratégií a rámcov pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom,
- odstavenie existujúcich zariadení, sanáciu bývalých jadrových areálov a miest, na ktorých sa ťažil urán, ako aj vyzdvihnutie potopených rádioaktívnych objektov a materiálu z mora a nakladanie s nimi, ak pre verejnosť predstavujú hrozbu.

Spolupráca s prevádzkovateľmi jadrových elektrární z tretích krajín sa zväži v osobitných prípadoch uvedených v článku 2 a 3, a to najmä v rámci nadväzujúcich opatrení komplexného posúdenia rizika a bezpečnosti. Z takejto spolupráce sa vylučuje dodávka zariadení.

⁽¹⁾ V kritériách sa zohľadňujú závery Rady o pomoci tretím krajinám v oblasti jadrovej bezpečnosti a ochrany (2 913. zasadnutie Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku, 9. decembra 2008 v Bruseli).

2. Krajiny s inštalovanou kapacitou výroby jadrovej energie

V prípade krajín, ktoré už využívajú financovanie zo strany Spoločenstva, by ďalšia spolupráca mala závisieť od vyhodnotenia činností financovaných zo strany Spoločenstva a od náležitého odôvodnenia nových potrieb. Týmto vyhodnotením by sa malo umožniť presnejšie stanovenie charakteru spolupráce a súm, ktoré sa týmto krajinám v budúcnosti poskytnú.

V prípade krajín, ktoré vyžadujú spoluprácu, by sa mali zväziť:

- a) stupeň naliehavosti zásahu v danej krajine vzhľadom na situáciu, pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť a
- b) dôležitosť zakročenia vo vhodnom čase s cieľom zabezpečiť, aby sa posilnila kultúra jadrovej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o zavádzanie alebo posilnenie regulačných orgánov a organizácií technickej podpory, ako aj rozvoj a vykonávanie stratégií a rámcov pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoveným palivom a rádioaktívnym odpadom.

Využívanie integrovanej služby pre preskúmanie regulácie (IRRS) a misií skupiny MAAE pre hodnotenie prevádzkovej bezpečnosti (OSART) by bolo výhodou, aj keď by nepredstavovalo formálne kritérium pre spoluprácu.

3. Krajiny bez inštalovanej kapacity výroby jadrovej energie

V prípade krajín, ktoré majú jadrové zariadenia podľa vymedzenia v článku 3 ods. 1 smernice 2009/71/Euratom, ale nechcú rozvíjať jadrovú výrobnú kapacitu, spolupráca závisí od stupňa naliehavosti vzhľadom na situáciu, pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť.

V prípade krajín, ktoré chcú rozvíjať kapacitu na výrobu jadrovej energie, bez ohľadu na to, či majú alebo nemajú jadrové zariadenia podľa vymedzenia v článku 3 ods. 1 smernice 2009/71/Euratom, a u ktorých vzniká otázka zakročenia vo vhodnom čase s cieľom zabezpečiť, aby sa súčasne s rozvojom programu na výrobu jadrovej energie posilnila kultúra jadrovej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o posilnenie regulačných orgánov a organizácií technickej podpory, sa v rámci spolupráce zohľadní dôveryhodnosť programu na rozvoj jadrovej energie, existencia rozhodnutia vlády o využívaní jadrovej energie a vypracovanie predbežného plánu, v ktorom by sa mali zohľadniť medzníky v rozvoji národnej infraštruktúry pre jadrovú energiu (sériový dokument MAAE o jadrovej energii NG-G-3.1).

Pre krajiny v tejto kategórii by mala byť spolupráca v prvom rade zameraná na rozvoj potrebnej regulačnej infraštruktúry, technickej spôsobilosti regulačných orgánov v oblasti jadrovej energetiky a príslušných organizácií technickej podpory. Mal by sa zväziť a v prípade potreby aj podporiť rozvoj stratégií a rámcov na zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoveným palivom a rádioaktívnym odpadom, a to aj v krajinách, ktoré nemajú v úmysle rozvíjať alebo sa rozhodli, že nebudú rozvíjať kapacitu na výrobu jadrovej energie.

V prípade krajín, ktoré nepatria do uvedených kategórií, sa spolupráca môže zabezpečiť v prípade núdzových situácií v súvislosti s jadrovou bezpečnosťou. Tieto krajiny by mali mať možnosť využívať pri uplatňovaní všeobecných kritérií určitú mieru flexibility.

4. Koordinácia

Komisia by mala koordinovať svoju spoluprácu s tretími krajinami s organizáciami, ktoré sledujú podobné ciele, najmä s medzinárodnými organizáciami, predovšetkým s MAAE. Touto koordináciou by sa Spoločenstvu a príslušným organizáciám malo umožniť, aby predchádzali akejkoľvek duplicite, pokiaľ ide o činnosti a financovanie v súvislosti s tretími krajinami. Komisia by do plnenia svojich úloh mala zapojiť aj príslušné orgány členských štátov a európskych prevádzkovateľov, a tým využívať kvalitu európskych odborníkov v oblasti jadrovej bezpečnosti a jadrových bezpečnostných záruk.

Komisia zabezpečí, aby v rámci spolupráce týkajúcej sa bezpečnostných záruk, a to prostredníctvom opatrení, ktoré sa môžu vykonať v súlade s článkom 3 ods. 3 tohto nariadenia, a spolupráce, ktorá sa môže realizovať v oblasti bezpečnosti a nešírenia v rámci nástroja na podporu stability a mieru, nedochádzalo k duplicite.

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac informácií o Európskej únii získate na stránke: <http://europa.eu>.

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK